

فهرست رسالهٔ روضهٔ محاوره

صحیفه

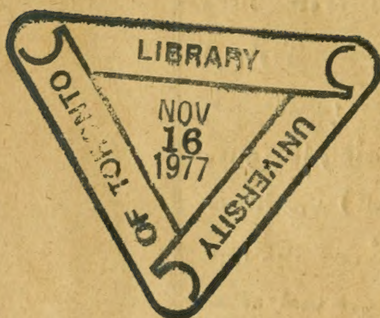
صحیفه

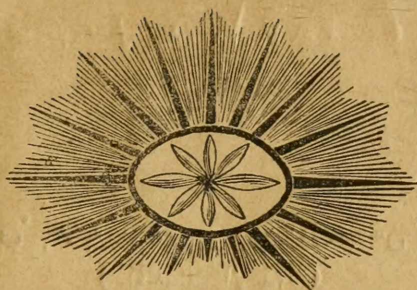
Ravża-'i muḥāvere

(مكتوبئ بحريه اوطه سی مدیر اولی حسن توفیق)
(افندینك اثریدر)

مطبعهٔ عامره ده طبع اولنمشدر
سنه
١٢٩٦

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿ هذا من فضل ربى ﴾

دیباجهٔ رسائل مسائل ممدوحهٔ شرعیه . مقدمهٔ کتب خصائل وشمائل محمودهٔ عدلیه . مهر سپهر سلطنت علیای آل عثمان . ماه منیر اوج اورنك خلافت وعرفان . جالس سریر کشور معدلت . لابس افسر ملك دین ودولت . یکدانهٔ مروارید سبحهٔ سلاطین ودودمانی . وماحیٔ ظلم واعتساف فی ممالك وبلدانی . حامیٔ شریعت واقف اسرار سبع المثانی . (السلطان ابن السلطان ابن السلطان السلطان الغازی عبدالحمید خان ثانی) ادام الله عمره واجلاله علی سریر العثمانی بحرمة مخاطب کلام قدیم ربانی حضرتلرینك سایهٔ معارفوایهٔ تاجدار یلرنده بعون الله الملك العلیم بضاعه قلیل وعدیم اولدیغی حالده اشبو رساله جمع وترقیم و (روضهٔ محاوره) تسمیه وتوسیم وبونك حاوی اولدیغی مسائل ومناقبك کافه سی تفاسیر شریفه وکتب منیفه دن اخذ واستخراج وحتی (نعیم رضی الله عنه) روایتیله رتبهٔ صحت وثبوته واصل اولدیغی بیان اولنان (من جمع من امتی اربعین حدیثا کتبه الله تعالی فی زمرة العلماء وحشره فی جملة الشهداء)

(ودیگر)

ودیگر اصحاب ثقه نك روایتلرنده (من جمع اربعین حدیثا فهو فی العفو والغفران) حدیث بشارت تحدیثنه استنادا درونه بالمناسبه فرق عدد احادیث صحیحه جمع وادراج و بعده پیشکاه فلکدستگاه ملوکانه‌لرینه عرض وتقدیم وفی الاصل عدیم الاعتبار سیر وتماشایه غیر سزاوار برخرابه زار ایکن نسیم بهارستان عدل ورأفتی دائما وزان وموجود وشائبه زمستان ظلم وجور کلیا نابود اولان اول پادشاه دل آگاه نال ما یتمناه افندمزك مشهود چشم عنایتی ومنظور دیدۀ شوکتی اولنجه .

روضة تضحك من فوقها الازهار * وجنة تجری من تحتها الانهار

مداولنجه مدح وستایش ادبایه مظهر وازهار مسائل وعباراتی معطر مشام ابنای بشر واختر شهرت واعتباری واصل منازل شمس وقمر وهر برسطر وشطرنده .

بکفتا من کل ناچیز بودم * ولکن مدتی باکل نشستم

بیتی محرر اولمش وبونك روایح طیبۀ فوائدی مشام عمومه منتشر وشامل وکل صدرك اعتباری درجۀ عال العاله واصل اولمق نیت خیریۀ مفطورۀ شهریاریلرینه مبنی بونك مصارف طبعیه‌سنك احسانیله طبعنه ورتبۀ حالیۀ احقرانه‌مك ترفیعنه شرف افزای سنوح اولان ارادۀ مکارمعادۀ حضرت خلافتپناهیلرینه امتثالا رتبۀ مذکوره صنف متمایزه ترفیع بیورلمش واشبو رساله دخی طبع وتمثیل ومنافع مندرجاتی شو صورتله تعمیم اولنمشدر ومن الله التوفیق .

(عرض کلدستۀ شکر ومحمدت)

افتاب شوکت واجلال خان (عبدالحمید)

قیلدی افاق جهانی پرضیا ولمعه‌دار

بویله ذات اقدسه محتاج اولوبدر ملك ودین

روح واحیادر وجود دولته اول شهریار

کلشن الطافنده نسبت انك باغ ارم

کلستان دهر ایچنده کورینور برخس وخار

اول سلیمان زمانك چشمهٔ احسانه
روز وشب ایلر تهاجم اصفیان ومور ومار
اعتراف عجز ایدر تقدیر قیمتده عقول
اویله بر کیمیا اولور کیم خاکه اینسه اعتبار
تشنه دللر اولدی سیراب ذلال شوکتی
قصر احسانده جاری چون هزاران جویبار
ظهر بنه بر کور بهنك امرار ایدرسه دستنی
هیبت شیر ژیان جسمنده اولور اشکار
ماه برج سلطنت مهر سپهر وقع وشان
ماحیٔ ظلم وستمدر اول شه عالیتبار
باغ تخت سلطنتده نخل جسم اقدسی
تا قیام اولسون کمال عافیتله پایدار
دائما ایتمك ترقی نیتی علم وفنون
بر کتاب تألیف ایدوب تقدیمه ویردی اجتسار
هر اموری اهلنه تفویض ایدر بالانتخاب
اول سببدن بولمده علم ومعارف انتشار
حافظ القرآن خزینه داری اشته ازجل
سو بسو خیره دلالت ایتمده لیل ونهار
یعنی کیم بهرام آغای کاردان وحق شناس
دائما ارباب علم وفضله ایلر اعتبار
ایلدی اشراف امتدن آنی چون ذوالجلال
اول سببدندر مقرب ایلمشدر تاجدار
چشمهٔ آب ذلاله انس وحیوان طو پلنور
بزم لطفنده اقار چون هردم آب خوشکوار
تشنهٔ آب عنایت اولدم اقدم لبده چاك
شمدی سیراب ایلدی اول بحر جود وکامکار

اوله شاهنشاه عالمكيم وجوديله انك
سرتسر اهل معارف ايلر البت افتخار
عرض كلزار تشكر ايله توفيق صبح وشام
اول بهار لطفيله چون روضه اولدی بو نثار
پادشاه عالك همده انك سودكارين
صحن عالمده همیشه ربم ایلسون برقرار
صرف همتله دلالت ايليانلردن همان
راضی وخشنود اوله دائم جناب كردكار

بسم الله الرحمن الرحيم

ازهار روضهٔ حمد وثنای بیپایان اول خالق الاشیایه شایاندر که روایح
طیبهٔ توحید ایله گلزار قلوب موحدینی تعطیر وآبادان والطاف واحکام
جلیلهٔ الهیه سنی پیغمبران عظام ورسل کرام واسطه‌لریله قوللرینه
تبلیغ وبیان بیورمشدر * انوار مشکوة صلوات لاتحصا فخر کائنات
وسید سادات علیه افضل الصلوات واکمل التسلیمات افندمزه عرض
واهدا اولنور که موجودات عالم وابنای آدمك خلق وابداعنه بادی
ومعرفت وحدت واحده منادی اولوب عالمه رحمت اولدقلری حالده
بعث بیورلمشلردر * فوایح سلام بیشمار آل واصحابنه واولاد واتباعنه
ایثار ایدیلور که انلرك هر بری گلستان هدایتك گللری وبستان کرامتك
بلبللریدر (امابعد) عقاید وعملیات وعبادات اسلامیه دائر واساس
ادبیات وتربیاته وبعض ضروب امثال وعباراته متدائر اشبو رساله اوج
روضه وبرخاتمه اوزره تنظیم وبوکا (روضهٔ محاوره) تسمیه وتوسیم
اولنمشدر الله ولی التوفیق وبیده ازمة التحقیق ·

روضهٔ اولی عقائد اسلامیه وروضهٔ ثانیه اساس اداب بشریه وروضهٔ
ثالثه ضروب امثال وعبارات سائره وخاتمه دخی شهور عربیهٔ قریه‌نك
وجه تسمیه‌لری بیاننده در ·

❊ روضهٔ اولی عقاید اسلامیه ❊

(شاکرد)

ای استاذ بزرکوارم وای خواجهٔ عالیتبارم برقاج مسئلهٔ مشکله اوکرنمك ایچون سزی تجبیز ایتمك ابسترم واثنای محاورده بحسب البشریه واقع اولەجق قصور ونقصانیمك عفوینی رجا واسترحام ایلرم زیرا روضهٔ معارفدن بوی ازهار ادب وعرفانی استشمام ایده مدم وکلستان معرفته دها کیرەمدم ·

(استاذ)

ای شاکرد درایتکارم وی طالب مکارمکارم تجبیز ایتمك نه دیمکدر بو یولده مرأت تعلمدن اراده وابستك یوزی کوستریلور ایسه افتخار ایدرك بیلدیکمی افاده وبیان ایلمك وایراد اولنەجق سؤاله جواب ویرمك وسبب تأثیرینی وجله سنك خزینهٔ حفظه ده ثبات وتقررینی جناب حقدن تمنی واستدعا ایتمك وظیفەمدر چونکه علوم وفنون بحث ومحاوره ایله ومال واملاك تجارت وزراعت ایله زیاده وموفور وملك وممالك عدالت وسیاست ایله ابادان ومعمور اولور حل وکشفی طلب اولنان مسئلهٔ مشکله نه مقولەدندر ·

(شاکرد)

زیاده سیله بختیار اولدیغمزدن بولندیغمز زمان برعصر سعیده « یعنی السلطان ابن السلطان الغازی (عبدالحمید) خان ثانی حضرتلرینك زمان عدالت اقتران خلافتپناهیلرینه » تصادف ایتمشدرکه انواع علوم وفنون قپولری سرتاسر کشاده وارباب هنر ومعارف وهر برمعارف عوارف طعن وتشنیع جهالدن وارسته وازادەدر بناءً علیه هرکس معرفت وهنر اوکرنمك ارزو وسوداسنه دوشدیلر ایشته انلر ایله سعی واقدام ایتمکده وتحصیل علم ایلمکده یم بوانه قدر کوردیکم وحالا مطالعه ایتمکده بولندیغم کتب ورسائلده واستماع اولنان مباحثات ومسائلده کرهٔ ارضك هیئت وشکلندن واوزرنده بولنان درلودرلو حیوانات ومعدنیات ونباتاتدن وکرهٔ شمس وقمرك وسبعهٔ سیاره وکواکب ثابتەنك یعنی کوك یوزنده کزن بیوك بیوك یلدزلرك حرکتلرندن وبونلرك ارقەلرنده

طولاشان كوجك كوجك يلدزلرك عدد ومقدارلرندن وبعضيلرينك
يرلرنده ثبوت وقرارلرندن وكرهٔ شمسك كافه‌سندن برقاج درجه بيوك
اولوب كنديسنه مخصوص اولان محلده حركت وجريان ايتمسندن وقمرك
شمسدن نور وضياسنى اقتباس يعنى اخذ ايلمسندن وكرهٔ ارضك كمال
سرعتله دور وسير ايتمسى جهتله اوزرنده بولنان اشيايه قطعا ضرر
وزيان طارى اولمامسندن وقمر ايله شمسك اره‌سنه كرهٔ ارض حلول
ايدوب قمر شمسدن ضيابى اله‌مديغى اجلدن خسوف قمر وشمس ايله كرهٔ
ارضك اره‌سنه كرهٔ قمر حائل اولوب درحال كسوف شمس واقع
اولمسندن وبونلرك تماميله حلول ايتملرى خسوف وكسوف كلى ويرر
مقدار حيلولت ايتملرى خسوف وكسوف جزوئى وقوعنه باعث وبادى
اولمسندن وسائر اجرام سماويه‌نك احوال وحركاتندن بحث و بيان
اولنمقده وديكر فنون وصنايعه متعلق نيجه سوزلر سويلنمكده‌در عقلك
ايرديكى وحوصله‌مك قبول ايده بيلديكى درجه اكلا يورم وبومثللو
معلومات نافعه‌يى نشر وبيان ايدن ارباب همته عرض تشكر وبويله
معارف وصنايعك استحصال اولنمسى نه‌درجه فائده وشرفلى اولديغنى
وبونلرى عمومه شرح وبيان ايلمك نه بيوك خدمت مفتخره‌دن معدود
بولنديغنى تفكر ايده‌يورم لكن ذكر اولنان كره‌لر اسكيدن وارميدى
يوخسه بونلر صكره‌دنمى ياپلديلر اشته مسائل مشكله‌نك برى بوماده در

(استاذ)

تعداد وبيان اولنان كره‌لرك ودنياده كورينان شيلرك هيچ بريسى
يوغيدى بونلرك كافه‌سى صكره‌دن خلق وايجاد وابداع اولنمشدر ·

(شاكرد)

بونلر كندى كنديلرينه‌مى پيدا وظاهر اولديلر يوقسه برياپيجيسى
وارميدر ·

(استاذ)

خلق وايجاد تعبيرندن فهم وادراك ايده‌مديكزمى وبو قدر شئ
ادنا تفكر ايدرك بيله مديكزمى برشئ يوغيكن كندى كنديسنه وجود

بولورمی نه سویلیورسکز جوجقمیسکز بو کوردیکمز یرلری واوزرنده
بولنان طاغلری وایچندن اقان صولری واوستمزده کورینان کوکلری
وبتون عالمی ضیادار ایدن وکیجه‌لری دنیایی تنویر ایلیان کونش وای
ویلدزلری وانواع حیوانات ونباتات ومعدنیات و وحوش واجناس
طیور وقوشلری اول واخری اولمیان وذاتنده وصفاتنده وافعالنده
شریك ونظیری بولنمیان وعالمدن مستغنی وبری اولان جناب باری
وفاطر وخالق وقادر یراتمشدر وانك اراده‌سی اولمنجه برشیئك وجوده
کلمسی وسیر وحرکت ایتمسی ممکن اولمدیغی بیلنمشدر اویله طبیعت پیار
دیدکلری کلامك بطلانی ظاهردر زیرا کافهٔ طبایع اشیانی واشیاده
اولان تأثیراتی یعنی بالده‌کی طاتلیلغی وصبرده‌کی اجیلغی وامثالنی
جناب حق خلق بیورمش اولدیغی اجلدن مخلوقه یعنی مفعوله
نصل فاعل اطلاق اولنه بیلور که شیءٔ واحدك هم فاعل هم مفعول
اولمسی ممکن دکلدر ٠

(شاکرد)

بو عالمك یوغیکن صکره‌دن خلق اولندیغنه علامت ندر ٠

(استاذ)

دنیا حادث اولدیغنه علامت هر برشیئك تغیر وتبدل ایتمسیدر حتی
اشرف مخلوقات وافضل موجودات اولان انسان بیله از زمانده فنایه
وار یبور ویوز سنه‌دن زیاده عمر بولنان نادر بولنه بیلیور ٠

(شاکرد)

بو دنیانك ابتداسی وانتهاسی نوقتدر ٠

(استاذ)

اکرچه بو دنیا حادثدر یعنی صکره احداث وایجاد اولنمشدر امانك
ابتدای حدوثی مجهول اولدیغی کبی انتهاسی دخی معلوم دکلدر
قیامت واقع اوله‌جق وبو یرلر تبدل ایده جك وجناب حقدن غیری
کیمسه قالمیه جقدر فقط وقت وزمانی صانع تعالی بیلور که علم الهی
قعر وکناری اولمیان بر بحر محیطدر ٠

(شاكرد)

بويله وجود واجزاسی اولميان ارض وسمايی ومافيهسايی يعنی هوا ومايی ابتدا نصل وارايتمش ونصورته يراتمشدر بر واسطه سی وارميدی يوخسه واسطه‌سزمی يراتدی ؟

(استاذ)

جناب قادر قيوم « لاتأخذه سنة ولانوم » حضرتلری هرشيئه قادردر برشيئك وجودينی ويا عدمنی مراد بيورديغی انده اول شيئه « كن » يعنی « اول » امرينی ويرر واول شیٔ درحال هرنه ايسه مرادی اوزره اولور اكا كوره كوجلك يوقدر آن غير منقسمه‌ده عالمی ايجاد واعدام ايده بيلور واسطه ايله و واسطه‌سز يپار فاعل مطلقدر ومريد مختار اودر ايستدبكی ومراد ايلديكی وجهله ايشلر كيمسه اكا مداخله ومعارضه ايده‌مز وهيچ برشيدن سؤال ايليه‌مز .

﴿ مبحث ابتدای خلقت عالم ﴾

اول خلاق عالم اولا يدی قات يرلر وكوكلر اغرلغنده بر ياقوت يرادوب مذكور ياقوته هيبت نظريله نظر بيورمسيله درآن اول ياقوت صو اولوب واواصويه برحرارت ويروب غليانندن حصوله كلان كوپوكندن يرلری واوزرنده حاصل اولان دومانندن كوكلری وبتون دار دنيايی يراتمشدر والتمش اوچبيك سنه دنصكره دار اخرتی خلق بيورمشدر دار اخرتك خلقتی دنيادن مؤخر اولمسيله دار اخرت اطلاق اولنمشدر وصكره عناصر اربعه‌دن نار وهوادن مركب جان قومنی وبونلرك خلقتلرندن التمش بيك سنه مرور ايلدكدنصكره قوری بالچقدن « آدم » عليه‌السلامی وانك صول قبورغه سنك اكه كوكندن حضرت « حوا » عليهاالسلامی يراتمش وانلردن بنی آدم تسلسل ايتمشدر اول ابوالبشر يعنی « آدم » عليه‌السلام يديبوز بيك لغت ولسان اوزره تكلم ايدرلردی بولغات والسنه نك هر بری اولادندن برطائفه‌يه انتقال ايلديكی وكافه‌سی يكرمی سكز حرفی شامل اولديغی كتاب النجاتده مسطوردر .

(شاكرد)

(شاكرد)

ابنای بشرك كيفيت تسلسل وخلقتی نوجهله در ٠

(استاذ)

« اولا » اركك ايله عورتك نطفه‌لری يعنی منيلری رحمده براشور وبرمدت اوراده طورر « ثانيا » اوبوشيق غليظ برقان اولور « ثالثا » اولقان برقطعه لحمه يعنی ات پاره‌سنه منقلب « رابعا » اول كوشت پاره سندن كميكلر حاصل وظاهر اولور واول كميكلری لحم احاطه واستيعاب ايدوب درونده طمرلر وسكرلر پيدا واعضانك باشلری اولان صورت ودل ودماغ وجكر اشكار وهويدا اولور « خامسا » باش اموزدن وايكی باز و اللريله پهلودن وايكی او يلق دزلری واياقلری شكمدن آيريلور وهر بر عضو بربرندن متميز اولوب يوزيكرمی كونده هيئت حسنهٔ انسانيه تشكل ايدر وروح حيوانيه قبولنه مستعد اولدقده باذن الله تعالی روح ويريلوب اركك اولور ايسه اوچ آی تمامنده وقيز اولور ايسه درت ماه ختامنده بطن مادرده حركت ايلر بعده مدت حمل تمام اولديغی انده اول ولد پانهادهٔ كهوارهٔ شهود اولور « فتبارك الله احسن الخالقين »

(شاكرد)

اول خلاق عالم بوعالمی قاچ كونده يراتمشدر ٠

(استاذ)

اول جناب فاطر برانده بتون جهانی بوقدن وار ايتمكه قادردر ولكن قوللری بودقيقه‌يه واقف اولوبده كوردكلری ايشلرده عجله ايتمامرينه تنبيه واشارت ايچون التی كون مدتده خلق وايجاد بيورمشدر « العجلة من الشيطان والتأنی من الرحمن » حديث شريفی بومعنايه دالدر (حديث شريف) ١
« يوم الاحد » يعنی بازار و« يوم الاثنين » يعنی بازار ايرتسی كونلری بتون يرلری وايچنده اولنلری و « يوم الثلثا » يعنی صالی كونی طاغلری ودرونده بولنانلری و « يوم الاربعا » يعنی جهارشنبه كونی صولری واغاجلری وجميع نباتلری و« يوم الخميس » يعنی پنجشنبه كونی كوكلری وعرشی وكرسی وجمعه كوننك اولندن اوچنجی ساعتنه قدر شمس وقمر ويلدزلری

وملكلرى خلق وايجاد بيورمش دردنجى وبشنجى ساعتده برشئ يراتميوب التنجى ساعتدن نهايتنه قدر مؤخرا يعنى على رواية بوز يكرمى اوجبيك سنه صكره ٠

« آدم عليه السلام » حضرتلرينى يراتمش و« يوم السبت » يعنى جمعه ايرتسى كونى خلقت عالم تمام اولمسيله يوم مذكورده برشئ خلق بيورمامشدر « لقد خلقنا السموات والارض ومابينهما فى ستة ايام ومامسنا من لغوب » آية كريمه سى بوكا دلالت ايدر يعنى واجب الوجود بيورركه « بز كوكلرى وبرلرى وبونلرده بولنان شيلرى التى كونده يراتدق وبزه بوندن قطعا يورلمق وعجز وكلال عارض اولمادى » بو آيت جليله دن « يدنجى كونى راحت ايليوب دكلندى » ديو سويلنان كلامك بطلانى ظاهر اولمشدر زيرا بومقوله شائبهٔ عجز واحتياج اولان اشيا واحوالدن جناب خالق الاشيا متبرى ومنزهدر ٠

(شاكرد)

شمس يرادلمزدن اول كونلرى تعيين ايدن ندر :

(استاذ)

فى الواقع ظهور وتعيين ايام شمسك وجودينه موقوف اولوب يعنى يوم شمسك زمان طلوعندن وقت غروبنه قدر اولان مدته اطلاق اولنور ايسه ده « فى ستة ايام » نظم جليلنده واقع اولان « ايام » اوقات معناسنه محمول اولديغى وياخود ارض وسماوات التى كون مقدارى مدت ايچنده خلق اولنديغى بيان اولنمش وحتى « خلق الارض فى يومين » آيت كريمه سنده واقع « يومين » لفظ شريفى دخى ايكى كون مقدارى مدت وياخود ايكى نوبت ايله تفسير بيورلمش وشئ اولى شئ ثانينك تعيين ايده جكى امور بديهيه دن بولنمش ولكن قمرك تعيين ليل ونهاره قطعا مدخلى اوليوب بونكله انجق سنه لر معلوم اولمشدر ٠

(شاكرد)

بوعالمى واوزرنده بولنان بنى آدمى يراتمقدن حكمت بارى ندر ٠

(استاذ)

کندوسنی بیلدرمك ویبلوب توحید ایدنلری وطرفندن کلان کتب وپیغمبرلری تصدیق ایلیانلری ایکی جهانده حال سعادته ایرکورمکدر بونعمت نامتناهیه والطاف الهیه نك شکرندن انسان هرحالده عاجز وقاصردر که ترتب ایدن منافع وفوائد ینه انسانه عائددر کندوسی برشیئه محتاج دکلدر بلکی عالم اکا محتاجدرلر مقتضای ربوبیت واولوهیت بودر « الحمدلله علی دین الاسلام وعلی توفیق الایمان وعلی هدایة الرحمن »

(شاکرد)

جناب باری بو عالمك ایچنده میدر ·

(استاذ)

یوق یوق جناب باری بتون عالمدن مستغنی وبریدر بو عالم یوغیکن نصل وار ایدیسه ینه اویله واردر مکاندن وزماندن وتغیردن وتبدلدن والوان واشکالدن منزهدر اکا مکان اثبات اولنه‌مز زیرا بر مکانده تمکن ایتمسی فرض اولنسه اول مکانه احتیاجی لازم کلور حالبوکه کندوسی محتاج دکلدر ربو بینده احتیاج یوقدر هر زمان حاضر وناظردر زمان ومکان انسانه کوره‌در حدیث شریفده واقع اولمشدرکه « لیس عندربی مساء ولاصباح » یعنی ربعك عندنده صباح واخشام یوقدر بومقوله احوالدن مبرادر ·

(حدیث شریف ٤)

(شاکرد)

جناب باری تعالی نصلدر وذاتنی بیلن وارمیدر ؟

(استاذ)

صوص او یله شیٔ سؤال ایتمه وبوقدر درینه کیتمه ·

(علی رضی الله عنه)

(العجزعن درك الادراك ادراك * والبحث عن سرذات السراشراك)
مدلولنجه جناب حقك ذاتنی دوشنمك وبحث وخیال ایتمك شرکدر ذاتنی انجق کندی ذاتی بیلورانك ذاتی هرنصورتله خاطره کلورایسه انك دخی خلافنده دریعنی خاطره خطور ایلدیکی کبی دکلدر وانی او یله بیلمك لازمدر واردر و بردر ومثالی یوقدر ·

﴿ مبحث اثبات واجب الوجود بالعقل ﴾

(شاكرد)

جناب رب مستعانك وارلغى و برلكى ومثالى اولمديغى نصل معلوم اولمشدر .

(استاذ)

اللهك وارلغى و برلكى ايكى وجهله معلوم اولمشدركه برينه عقل وديكرينه نقل تعبير اولنور .

(شاكرد)

عقل ندر وعقل واسطه سيله وحدانيتى نصل بيلمشدر .

(استاذ)

عقل مميزدر ايو ايله فنايى واكرى ايله طوغرى يى بر برندن فرق وتمييز ايديجيدر مثلا علم ايودر وجهل كوتودر ديو حكم ايدر بو سببدن برشيء اكلار ايسه « عقل » واكلامغه قابليت واستعدادى وار ايسه « ذهن » و بونلره مالك وصاحب اولنه « نفس » تعبير اولنور واول نفسه « انسان » ديو اشارت ايديلور چونكه اصل فاعل نفسدر يعنى انساندر كاتبك قلم اچمقده قلمتراش آلتى اولديغى كبى عقل دخى نفسك آلتى مثابه سنده در بو اعتبار يله فعل نفسه اسناد اولنورده نفس يايدى دينور وكاه عقل نفسك آلتى منزله سنده اولديغى جهتله فعل عقله اسناد اولنورده عقل ايشلدى دينور .

(شاكرد)

عقل واسطه سيله انسان نيك وبدى فرق وتمييز ايدر لكن حق تعالى حضرتلرينى نصل بيلور كه كورلمك ممكن اوله ميور .

(استاذ)

معمولات ومصنوعاته يعنى ياپلمش اولان برشيئه كمال دقتله نظر اولنور وادنا تفكر ايديلور ايسه اول شيئك البته برياپيجيسى واردر ديو عقل حكم وجزم ايدر مثلا يازيلان يازى لاجرم آنى يازانى ويا ياپلان يابى آنى ياپانى اثبات ايلر ايشته بو عالم ايله خلاق عالمك وارلغى و برلكى اثبات واستدلال اولنور حتى

« ابراهيم عليه السلام » حد بلوغه ايرمزدن اول پرورشياب اولديغى محلدن وهله اوليده شمس ايله قمرك طلوع وغروبنى وعلى الدوام بوخدمتى ايفا ايلدكلرينى كورنجه وبونلرى ميزان عقلنه اورنجه درآن بونلرى وار ايدن پرادان واردر ديو عقلى واسطه سيله بيلشدر ونظام وانتظام عالمك بوزلمديغنى كورمسيله اول پرادانك شريكى ونظيرى اولمديغنى اثبات واقرار ايلشدر واصحاب كهف ايله بنام اولان « يمليخا ٠ مكشلينا ٠ مثلينا ٠ مرنوش ٠ دبرنوش ٠ شاذنوش ٠ كشفططيوش » دخى داقيانوس نام بر ملك جبارك ايقاد ايلديكى آتش ظلم وشركندن فرار وترك دار وديار واختيار مشاق بيشمار ايدرك « ويزم ربمز يرلك وكوكلرك ربيسى اولان الله ذوالجلالدر اندن غيرى اله يوقدر » ديه رك وكيده كيده يولده برچوبان بونلره اويوب واول جوبانك كلبى بولنان « قطمير » دخى ارقه لرينه دوشوب وكلبى طرد ايتمشلر ايسه ده كلب « باذن رب قدير » اسانه كلوب « بن اللهك دوستلرينى سورم وسزى اثناى خواب وراحتده بكلرم » مضموننده ايراد مقال ايليه رك واره واره برغاره داخل وهراسان واورادە چشم عالمدن مستور وپنهان اولدقلرى وقطمير دخى مذكور غارك اوكنده مقاوله سى وجهله براى محارسه اوطورديغى حالده بونلرك كافه سنه برنوم غلبه ايدوب مدت مديده اوراده ايكى طرفه دونه دونه اويورلر ايدى مشهوردر ٠ اشته بونلر دخى دعوت اولنمدقلرى حالده مصنوعات ايله صانع تعالى حضرتلرينى توحيد ايلديلر بودنيانك براسيده عالمدركه بو عالم ايله پراديجيسى معلوم اولمشدر كورلمك بحثنه كلنجه بودنيادن جناب حقك كورلمسى ممكن دكلدر حتى ٠ « موسى عليه السلام » طورسينادن اثناى كلامده « يارب سنى كوره يم » دينجه نورندن ذره مقدارينى طاغلره تجلى ايلديكنى كوستر ديده طاغلر متحمل اوله ميوب حركت ايلدى وكندوسى بيتاب وقدرت اولوب بايلدى قالدى بعده افاقت بولدقده بومثللو محال اولان شيء طلب ونياز ايلديكنه توبه واستغفار ايلدى لكن

دارجناندن حقك جمال باكمالنى كورمك ممكندر بناء على هذا اثرده واقع اولمشدركه اهل جنته دنيا حرامدر واهل جماله دنيا وجنت دخى حرامدر جمال اللهى كورمكه كسب استعداد ايدن كوزلر دنيا وعقبايه امالهٔ نظر اعتبار ايمز وغيريسنى اصلا كورمز ٠

﴿ مبحث عقل وانقسامه ﴾

(شاكرد)

عقل برميدر ياخود برقسم ديكرى وارميدر ٠

(استاذ)

اصل عقل ايكى قسم اولوب برينه عقل غريزى ديكرينه عقل تجربى ديرلر ٠

(شاكرد)

عقل غريزى نه ديمكدر ٠

(استاذ)

عقل غريزى عقل صرفدر هنوز تولد ايدن جوجقلرك عقلى كبى كه وهلهٔ اولىده نيك وبدى ادراك ايدمزلر وكندولرينى ضرر و زيان وريجى شيلردن محافظه ايليه مزلر وحتى پدر ومادرلرينى بيله بيله مزلر مثلا شكرك اكل وتناول اولندقجه طاتلى اولديغنى اكلايه مزلر بوكا « عقل هيولى » دخى ديرلر كه مجرد استعداددن عبارتدر شكرى تناول ايلدكده طاتلى اولديغنى فهم وادراك ايتمكه مستعدوقابلدر

(شاكرد)

عقل تجربى ندر ٠

(استاذ)

عقل تجربى شول عقلدركه « التجربة مرآت العقل » مفادى اوزره انسان تدريجى بيودكجه وتاريخ كتابلرينى اوقودقجه وقايع ماضيه يى بيلك وعلم وهنرى تحصيل ايليه رك بعض شيلرى تجربه ايده ايده وطريق استحصال معارفده كيده كيده نيك وبدى فرق ايتمكه قدرت ولياقت كسب ايتمك وشكرى تناول ايدوب طاتلى اولديغنى وتحصيل علم ايلدكده جهالت فنا بولنديغنى اكلامقدر بو عقل دائما ارتار وبوكار (عقل

بالملكه) دخی دیرلر که کورمه‌ن وسائر حواس ایله حس وادراك اولنان شیلری احضار ایدر ·

(شاکرد)

بر کیمسه ده عقلك برکمال اولدیغنه علامت ونشان ندر ·

(استاذ)

عقلی اولان انسان هرآن وزمان کندوسنی رسوای عالم ایدن واقران وامثال ایچنده قدر واعتبارینی خاك مذلته دوشورن افعال واقوال وحر کاتدن اجتناب فراوان ایلر وکوزل خویلره ومعرفت وهنر اوکرنمکه وارباب علم وادب ایله کورشمکه میل وهوس ایدر * دیمشلرکه عقل اقلیم وجود بنی آدمك تخت وسریر دماغنده جالس وافسر عدل وحقانیتی لابس وتبعهٔ مطیعه‌سنی حامی وحارس وعادل برسلطان نامدارلدر خصائل محموده وشمائل مسعوده یعنی کوزل خویلر انك سپاه ورعایاسیدر بوخصائل ممدوحه‌یه مالك اولوب قیامه اقتداری اولمز ایسه رعایاسنه ملل واختلال عارض اولورده عاقبت ملك وجود الدن کیدر ونفس امارهنك دست ظلم وجورینه کیرر ایشته بوعقل نقله تطبیق اولنورده هربر امور ومعاملات وسائر مصالح وخصوصاتك رؤیت وتسویه سنه مبادرت اولندیغی حالده لاجرم کوریلان ایشلرك کافه‌سی محور لایقنده جریان ایدر وعقل ایله هرشیٔ متانت ورصانت بولور * اهل معارف دیمشلرکه انسانه حیات ویرن روحدر وروحه دیرلك و یرن ذکردر وقلبه حیات ویرن عقلدر وعقله قوت ومتانت اعطا ایدن علم وکمالدر وعلمه قدرت وقوت ویرن بحث ودوامدر وبحث ودوامدخی ارباب علم وکمال واصحاب خبرت وافضال ایله کورشمك ودائما انلر ایله الفت وانسیت ایتمکله وبیلدیکنی عار ایتمیوب سؤال ایلمکله حاصل اولور زیرا کبر وعظمت مانع اکتساب معارف وفضیلت وبادیٔ ازدیادیٔ ذل وحقارتدر * دیمشلرکه عقل زوج ونفس زوجه وجسم انسان بیت کبیدر اکر عقل زوجه‌سی اولان نفس اوزرینه غالب اولور ایسه اولزمان نفس بیت جسمك

ایشلربنی مرادی اوزره تسویه ایدر زوجهٔ مطیعه اولق امورینی درست کور دیکی کبی جمله ایشلر دخی غایت کوزل اولور واکر نفس زوجی بولنان عقله غالب اولور ایسه کوریلان ایشلرک کافه‌سی عاطل وفاسد وبازار رواج وامتزاج کلیا باطل وکاسد اولور بنابران نفس اماره‌نك اطاعتندن اجتناب وسلطان عقلك امرینك امتثالنه شتاب اولنملیدر ٠

(شاکرد)

عقل انسانك نره‌سنده‌در ٠

(استاذ)

عقلك شرف وفضیلتنه دلالت وشهادت ایدر ایات کریمه واحادیث شریفه واردر ابتدا بوعقل خلق اولنوب وارد اولان خطاب رب الانامه مناسب وطوغری جواب ویرمسیله مناط تکالیف الهیه ومظهر الطاف غیرمتناهیه اولمشدر بو ضیا وشعله ویریجی جوهر اولوب انسانك دماغنه وضع اولنمش وبونك نور وضیاسی بتون اقلیم قلبه یابیلوب بعض وسائط ومحسوسات ومشاهدات ایله معلومات وادراکات تحصیل اولنمقده بولنمشدر حتی عقل دماغده اولدیغی اجلدن انسانك باشی سائر اعضا سنك افضل واشرفی اولمسیله حیوانات سائره‌نك خلاف وعکسنه اوله‌رق ایکی ال وبلکه دیکر اعضا بر باشه خدمت ایتمکده‌در مثلا حیوان باشنی اشاغی ایندیروب ییر وایچر وانسان اللریله الوب اکل وشرب ایدر عقلك محل اقامتی قلب اولدیغی بعض ذوات اولی الالبابدن روایت اولنمش ایسه‌ده ینه قول اول مرجح ومختاردر حقیقتنی عالم السر والخفیات بیلور ٠

(شاکرد)

بالکز عقل واسطه سیله ایش کورلمزمی ومطالب ومقاصد بونکله حاصل اولمزمی زیرا عقلك بو قدر فضائل وشرائفنی بحث وبیان ایدیور سکز ٠

(استاذ)

(استاذ)

خیر عقل ایله نقله رعایت واعتبار اولنملیدر چونکه حیوانه راکب ومرکز مرامه وصالی طالب اولان کیمسه دیزکینک برطرفنی چکر ودیکر طرفنی ترك ایدر کیدر ایسه شبهه سز بولندیغی یعنی حیوانه راکب اولدیغی نقطه ده طولاشور قالور وانواع زحمت ومشقته دوچار اولور خارجه چیقه مز وجانب مقصوده کیده مز لکن دیزکینک ایکی طرفنی محکم طوتار وبالموازنه قوللانور ایسه کمال اسایش وراحتله سوی مطلوبنه کیدر ومنزل مقصودینه ایرر وهربر مرامنه نائل ومدنیت میداننده هرکسه مسابقت ایدوب انواع شرف ومرتبه واصل واز هر جهت فائق اتراب وامائل اولور .

(شاکرد)

عقل نقله نصل تطبیق اولنور وبینهماده موازنت نوجهله بولنور .

(استاذ)

مثلا شراب ایچمك وسائر بوکا مماثل ومقیس مذموم وکونو شیلری ایشلمك نقلا وشرعا حرامدر زیرا « لاتشرب الخمر فانها مفتاح کل شر » یعنی « شرابی ایچمه زیرا شراب هربر شرك مفتاحیدر » (حدیث شریف) ٣ حدیث شریفی حکم جلیلی اوزره انسان سرخوشلق حالنده نقدر مقدوح ومنفور شیلر وار ایسه جمله سنی ایشلمکه جسارت ایدر یعنی آدم اولدورر زنا ایلر وسرقت ایدر وقمار اوینار ویالان سویلر وخلقی غیبت ومذمت ایدر وانا وباباسنه عاصی اولور بالاخره بوفناقلر کندوسنه راجع اولوب ارتکاب ایلدیکی جرم وقباحته کوره ترتیب مجازات وتوبیخ واقران وامثالی یاننده وقع وحیثیتی قالمز هرمجلس معارف وهرمحفل عوارفده انی ذم وتقبیح ایدرلر عاقبت انواع بلالره دوچار واجناس دردلره کرفتار اولور ایشته بورزالت ورسوایلق وقوعبولماق وبغیرحق احدهما آخره ظلم وجفا ایتمامك واسایش واستراحات عمومیه برکمال اولمق ایچون بوشراب حرام اولدیغندن بومثللو فضاحت وقبحیات وفحشیاتك ارتکاب وقبول اولنمسنه وعامهٔ خلق ایچنده

انواع فسادات ظهور ایتمسنه شرع شریف راضی اولمدیغی کبی
عقل دخی روی رضا وصورت موافقت وروا کوسترمز وصاحبی
بولنان انسانی درلو درلو جفالره دوشورمز بوشرابك استعمال
اولنمامسنده عقل ونقل اتفاق واتحاد ایدرلرده میخانه نك جوا رندن
دخی یچمزلر واویله سکر ویریجی شیلرك برینی ایچمزلر سائر کوتو
شیلر دخی بوکا قیاسله معلوم اولور ایشته عقل ایله نقلك صورت
تطبیقی بووجهله در چونکه شراب ام الخبائثدر یعنی خبیث ومذموم
اولان شیلرك اناسیدر هربر اویغونسز ولایقسز شیلر اندن تولد ایدر
راقی دخی بونك کبی حرامدر شرابك ویردیکی سکری راقی دخی
ویرر شراب سکری ویردیکی سببدن حرام قلندیغی جهتله بوکا قیاسا
مسکرات سائره دخی حرامدر باخصوص راقی مسکراتك الک اشنع
واخبثیدرکه فی زماننا هذا انواع فسادات اندن تولد ونشئات ایدیور
ام الخبائث اطلاقنه اوده شایسته کورینور زیرا « اجتنبوا کل مسکر » (حدیث شریف)
وامثالی حدیث شریفلر ایله هربر مسکرك حرمتی ثابتدر ٠ ٤

(شاکرد)

جناب رب منانك وارلغی وبرلکی عقل واسطه سیله ثابت ومعلوم
اولمسنده ذره قدر ریب واشتباهم قالمدی فقط ذکر اولنان نقل ایله
وحدت باری نصل بیلنمشدر واصل نقل ندن عبارتدر ٠

(استاذ)

اصل نقل « رسول اکرم ونبی محترم صلی الله علیه وسلم » افندمز
حضرتلرینه « جبرائیل علیه السلام » واسطه سیله نازل اولان کلام
قدیم وفم سعادت جناب رسالتپناهیدن شرفصادر اولان احادیث
شریفه در بونلردن چیقاریلان نیجه اوامر وحکملر ایچنده جناب
واجب الوجودك وجودینه وبرلکنه دلالت ایدر آیات کریمه واحادیث
منیفه واردر ازانجمله شو آیت کریمه ایله وحدت جناب واحد ثبوت
بولمشدر بوکا برهان تمانع دیرلر « لوکان فیهما الهة الا الله لفسدتا »
یعنی (اکر یرده وکوکده برقاج عدد اله اولیدی البته عالم بالکلیه

(فاسد)

فاسد وخراب اولور ایدی) بوحالده عالمك عدم اضمحلال وفسادی وحدانیت بارینك ثبوتنه باعث وبادی اولدی ذکر جزوء ارادهٔ کل طریقیله یرله کوك ذکر اولنوب بتون عالم مراد اولنمشدر «کان» فعلنك دلالت ایلدیکی زمان ماضیده فسادك وقوعبولامسی زمان وحال واستقباله شاملدر ٠

(شاکرد)

تعدد الهك مستلزم اولدیغی فساد نوجهله واقع اوله بیلور ٠

(استاذ)

حاشا الله ایکی اولیدی بری برآنده زیدك حرکتنی ودیکری آنك سکوننی وياخود بری برآنده شیء واحدك بیاض ودیکری انك سیاه اولمسنی مراد ایتمکله میانه لرنده تمانع وتنازع وقوعبولورده عالم موجود اولهمز وبونظام وانتظام اوزره بولنهمزایدی بوکا تعاوق تعبیراولنور٠

(شاکرد)

اکر تعاوق اراده اولنسه نه لازم کلور ٠

(استاذ)

امور ثلثهٔ آتیه لازمکلورکه اوجیده امور مستحیله دندر «اولا» هربرینك مرادلرینك حاصل اولمسیدر یعنی زید برآنده هم متحرك وهم ساکن یاخود برشیء برآنده هم بیاض وهم سیاه اولمقدرکه محالدر «ثانیا» هربرینك مرادلرینك حاصل اولمامسیدر بوده عجزلرینی مستلزمدرکه بوده محالدر زیرا الله تعالی هیچ برشیده عاجز اولمیوب جمیع جهات واوصافدن کامل وکافی وعجز ایسه الوهیته کلیا منافی ومباینددر «ثالثا» برینك مرادی حاصل اولمق ودیکرینك مرادی حاصل اولمامقدر بونکلهده بری نافذ وقادر ودیکری عاجز وقاصر اولورکه محالدر زیرا عاجزده فرض اولنسان قدرت تامه بولنهمیهجغندن میانه لرنده تمانع وتنازع واقع اولوب تعدد اله از هرجهت محال وعالم فاسد اولمیوب موجود وبرکمال اولمسیله جناب واجب الوجودك وحدانیتی ثابت اولور ٠

(شاگرد)

برهان نه دیمکدر .

(استاذ)

برهان بر دعوانك صدقنی اثبات ایتمك ایچون ایراد اولنان شیدر بوکا دلیل دخی دیرلر بوده ایکی درلو در اثردن مؤثره انتقال اولنور ایسه « برهان انی » تعبیر اولنور مشاهده اولنان دوماندن مؤثری بولنان آتشك وجودی اثبات اولندیغی کبی زیرا آتشسز دومان اولهمز واکر مؤثردن اثره انتقال اولنور ایسه « برهانی لمی » تعبیر اولنور مؤثر اولان آتشك مشاهده سیله دومانك وجودی اثبات اولندیغی کبی زیرا دومانسز آتش اولهمز ایشته اثر صانع تعالی اولان عالم ایله مؤثر حقیقی اولان جناب خالق الاشیانك وجودی وفردانیتی ثابت اولمشدر انسان اولانی بالکز سورهٔ اخلاص ورطهٔ شك واشتباهدن خلاص ایلر دیکر دلیل و برهانك اقامه سنه حاجت براقمز اما عنادکار اولنلره چاره یوقدر زیرا بونلره معجزهٔ باهرهٔ انبیا وکرامات ظاهرهٔ اولیاء بیله تأثیر ایتمز جناب واجب الوجودی توحید و پیغمبران عظام ورسل کرامی ومن عندالله کتوردکاری شیلری تصدیق ایدنلره اهل ایمان دینور .

(شاگرد)

ایمان نه دیمکدر وایمانك تعریفی ندر .

(استاذ)

ایمان « تصدیق بالجنان واقرار باللسان » قلب ایله اینانمق ولسان ایله اقرار وسویلمکدر .

(شاگرد)

ایمان حقدمیدر یوخسه قولدمیدر .

(استاذ)

ایمان اختیاریدر یعنی قولك اختیار وایستکی ایله حاصل اولور جناب حق زور ایله بربنی اسلام ودیکرینی کافر ایتمز لکن اراده سنی

ایمان طرفنه صرف ایدن کمسنه یه توفیق ونصرت ویرر واسباب سهولتی خلق ایدر حتی جمله خلقك یرادیشلرنده یعنی برولدك تولدنده درونلرنده عقل غریزی اولدیغی کبی ایمان فطری وخلقیلر یدخی واردر نتکم عالم ارواحده عموم روحلره « الست بربکم » خطابنده « قالوا بلی » یعنی « بن سزك ربکز دکلیمم » خطاب جناب رب الاربابده هر بر روح « اوت ربمزسین » دیدیلر واشبو ایمان فطری واختیاری ایله بوعالم وجود وشهوده کلدیلر بوعالمده دخی اول ایمان فطریلرینی نقض وتبدیل ایتمیوب توحید حضرت باری وتصدیق جناب پیغمبری ایدنلر دائرهٔ مأثورهٔ اسلامیه یه داخل « وان الدین عندالله الاسلام » آیت کریمه سنك مفهوم شریفی شرافتنه نائل اولوب قالدیلر بوعالمده اولنان ایمانه ایمان کسبی دیرلر که انسان محض کندی اراده وکسبی ایله قزانمشدر وعالم ارواحده اولنان ایمان دخی زور ایله وقوعبولمیوب کافهٔ ارواحك اراده واختیارلریله وقوعبولمش ایسه ده اول عالم ارواحه نسبتله اوراده کی ایمانه ایمان فطری تعبیر اولنمشدر .

(شاکرد)

ایمان قاچ وجه اوزره در .

(استاذ)

ایمان بش وجه اوزره در « وجه اول » ایمان مطلوبدر ملائکهٔ کرام علیه السلامك ایمانلری کبی « وجه ثانی » ایمان مقبولدر انبیای عظام علیهم الصلوة والسلامك ایمانلری کبی « وجه ثالث » ایمان معصومدر مؤمنلرك ایمانلری کبی « وجه رابع » ایمان موقوفدر مبتدعلرك یعنی اصحاب بدعتك ایمانلری کبی « وجه خامس » ایمان مردوددر منافقلرك ایمانلری کبی .

(شاکرد)

ارواحك عالم ارواحده ایلدکاری ایمان خاطرلرندن چیقدیمی .

(استاذ)

اوت خاطرلرندن چیقدیغی اجلدن بونلرك خاطرلرینه کتورمك واصل وظیفهٔ عبودیتلرینی خبر ویرمك واحکام الهیه‌یی تبلیغ ایلك وعبادی طریق حقه دعوت ایتمك ایچون پیغمبرلر بعث اولندی ویدلرینه کتابلر ویرلدی بونلرك واسطه‌لریله فطرت اصلیه‌لری اوزره اولان ایمانی یعنی اولزمان اولنان عهد و پیمانی بو عالمده نقض ایتمیانلر واخبار پیغمبرانی وکتابلرك احکام مندرجه‌سنی قبول وتصدیق ایدنلر اهل ایمان واسلام اولدیلر واوزمان اولنان عهد وپیمانی بوعالمده نقض ایدنلر بالاختیار اهل کفر وضلالت اولدیلر ٭

(شاکرد)

اسلام اولمنك شرطی قاجدر ٭

(استاذ)

اسلام اولمنك ایکی شرطی واردر بری بالغ اولوب صبی اولمامق وبری عاقل اولوب مجنون اولمامقدر ٭

(شاکرد)

اسلامك شرطی قاجدر ٭

(استاذ)

اسلامك التی بیوك شرطی واردر یعنی بو التی شیئه اینانمق کرکدرکه انلرك بری انکار اولنسه اساس اسلامیت منهدم اولور بونلره قلب ایله اینانمق ولسان ایله سویلمك شرطدر «شرط اول» الله جل جلاله حضرتلرینك وارلغنه و برلکنه واوّل وآخری وذاتنده وصفاتنده وافعالنده شریك ونظیری اولمدیغنه اینانمقدر «شرط ثانی» ملكلرینه وانلرك جسم لطیف اولوب هر بر شکله کیره بیلدکلرینه وانلرده ارککلك ودیشیلك ویمك وایچمك اولمدیغنه واصلا عصیان ایتمیوب جناب حقك امری هرنه ایسه ترك وتکاسل ایتمیه‌رك امر بنی یرینه کتورمکده اولدقلرینه وملکلرك افضلی «جبرائیل ٭ میکائیل ٭ اسرافیل ٭ عزرائیل علیهم السلام» اولدقلرینه اینانمقدر «شرط ثالث»

طرف حقدن انزال بیورلمش اولان یوز درت کتابه وبونلرك دردی بیوك وبوزی صحف اولدیغنه وبو یوز صحفدن اون عددی « آدم علیه السلام » و اوتوز عددی « ادریس علیه السلام » والی عددی « شیث علیه السلام » واون عددی « ابراهیم علیه السلام » کوندرلدیکنه ودیکر درت عدد بیوك کتابدن زبور « داود علیه السلام » تورات « موسی علیه السلام » وانجیل « عیسی علیه السلام » نازل اولدیغنه وقرآن عظیم الشان « محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم » افندمز حضرتلرینه من طرف الله نازل اولوب بونك حکمی قیامته قدر باقی اولدیغنه ایناغقدر « شرط رابع » احکام الهیه‌یی قوللره تبلیغ وتوصیل ایتمك ایچون مرسل ومبعوث اولان رسوللره وکافهٔ پیغمبرلره ایناغقدر « شرط خامس » دار اخرته یعنی دار دنیادن ارتحال وانتقال اولنان داربقایه « شرط سادس » خیر وشر فائده وضرر وقضا وقدر جناب حقدن اولدیغنه وبعد الوفات دیرلمك حق وجنت وجهنم ومیزان وصراط وسؤال وعذاب دخی کرچك اولدیغنه ایناغقدر بونلره ایمان تفصیلی اطلاق اولنور ٠

(شاکرد)

ایمان اجمالی ندر ٠

(استاذ)

ایمان اجمالی « لااله الاالله محمد رسول الله » کلمهٔ طیبه‌سیدر بوکا کلمهٔ توحید حقیقی دخی اطلاق اولنورکه نفی واثباتی جامعدر وانواع علوم ومعارفی حاویدر کلمة الاخلاص ٠ وکلمة الاسلام ٠ وکلمة القرب ٠ وکلمة التقوی ٠ وکلمة النجاة ٠ وکلمة العلیا ٠ وکلمة الشفاء ٠ وکلمة التجدید ٠ بودر جنتك مفتاحی وانس وجنك باعث فوز وفلاحی بو کلمهٔ طیبه‌دز٠

(شاکرد)

اجمال نه دیمکدر ٠

(استاذ)

امور متعدده‌یه احتمالی اولان کلامی ایراد ایتمکه اجمال دینور واول

احتمالك بعضيسنى ياخود جمله سنى تعداد و بيان ايتمكه تفصيل ديرلر ٠

(شاكرد)

خير وشر فائده وضرر وقضا وقدر حقدن اولنجه قول نيچون مسؤل طوتيلور يعنى قول ايولك ايدر ايسه نيچون مكافات وكوتولك ايلر ايسه نيچون مجازات اولنيور ٠

(استاذ)

خير وشرى فائده وضررى حق تعالى يرادوب قول ايشلمشدر يعنى بر انسان خير ايشلر ايسه عادت اللهك جريانى اقتضاسنجه جناب بارى اسبابنى يرادر وشر ايشلر ايسه انكده اسبابنى يرادر لكن اولكنه رضاسى وار وديكرينه رضاسى يوقدر يراتديغيچون خير وشر حقدن اوليور وقول كندى اراده واختياريله ياپديغيچون وكندى كسب يدى اولديغيچون مسؤل طوتيلور بناء عليه شرعا امر اولنان شيلرك اجراسنه ونهى ايديلان افعال واقوالك ايفا وارتكاب اولنمامسنه اهتمام ودقت اولنمايدز ٠

(شاكرد)

بعد الوفات انسان نصل حيات تازه بولور ٠

(استاذ)

بوندن اقدم اجزاسى واثرى اولميان عالمى وكافهٔ بنى آدمى ايجاد وخلق ايدن جناب قادر قيومك دفعهٔ ثانيه ده ينه حيات تازه ويرمكه قدرت تامه سى واردر اكاكوره قطعا كوجلك يوقدر ٠

(شاكرد)

اجل نه ديمكدر ٠

(استاذ)

اجل برشيئك كافهٔ مدتنه واول مدتك وقت موتده منقضى ومنقرض اولان اخرينه وشو وجود بنيه سنك انقضا وفسادينه اطلاق اولنور ازلده تقدير وتعيين اولنان مدت تمام اولمدقجه يعنى برشخصه

ویریلان مدت وانفاس حیات ختام بولمدقجه اول شخصه اصلا موت طاری اولمز ووقت معینه‌سندن اول یاخود صکره ارتحال داربقا ایتمز بواجل بردر برکیمسه یغمورکبی یاغان قورشون وکله قارشوسنده بولنسه یاخود دریایه دوشمش اولسه ینه کندی اجل موعودی کلدیکی حالده انك جام موتدن شربت فنا ایچمسی ممکن ومتصور دکلدر ٠

(شاکرد)

قضا وقدر ندر ٠

(استاذ)

قضا وقدر اسرار الهیه‌دن برسر عظیم اولوب بوکا اینانمق ودائما روی رضا کوسترمك شعایر اسلامیه‌دندر بوقضا وقدر دائره سنده بنی آدمك جمله سی داخل ومربوطدر بونك خارجنده هیچ برحال وحرکت بشر یوقدر قدر قضایه وقضا ارادته وارادت قدرته وقدرت مشیته ومشیت علم خدایه ناظردر بویله بربرینی کوزه‌درلر یعنی کافهٔ احکام واحوال انام قعر وکناری اولمیان وهر بر اشیایی یعنی کلیات وجزئیاتی وعامهٔ موجودات ومکوناتی محیط وشامل اولان دریای علم الهیه‌دن مشیت خدایه ومشیتدن قدرته وقدرتدن ارادته وارادتدن دخی قضایه نقل وایصال اولنوب قضانك حکمی ایله مرادالله اوزره قدر دائره‌سندن ظهور ایدر مثلا برانسانك پادشاه عالمه وزیر اعظم اولمسی علم حقده اولوب واندن لوح محفوظه نقل اولنوب یازلمش ایسه اویله اورادن اورایه نقل ایدرك شیوهٔ قدردن بهمه حال انك وزارتی ظاهر اولور بوقضانك رد وارجاعی قطعا ممکن اولمز زیرا بوکا قضای مبرم اطلاق اولنور ٠

(شاکرد)

قضا ایله قدر بیننده برفرق وتفاوت وارمیدر یوخسه ایکیسی برمیدر ٠

(استاذ)

اوت فرق واردر چونکه قضا جمیع موجوداتك صور اجمالیه سنك لوح محفوظده موجود اولمقدن عبارتدر لکن قدر اول قضانك مواد

خارجیه‌ده ایجاد ایله بربر تفصیل اولمقدر یاخود قضا ترتیب خاص اوزره موجوداتك نظام وانتظامیچون ارادهٔ ازلیه وعنایت الهیهٔ لم یزلیه‌دن عبارت اولوب فقط قـدر اوقات مخصوصه‌سنده اشیا وموجوداته اراده‌نك تعلق ایتمسیدر (سید سادات علیه اکمل التحیات) افندمز سقوط وانهدامه مائل بر غارك اوکندن اثنای مرورلرنده مشی وحرکتلرنده مسارعت ایدرك چکدکارنده اوراده بولنان اصحابی طرفندن « یارسول الله قضاء الهیدن فرارمی بیوریورسکز » مضموننده صادر اولان استفسار واستفهامه جوابا « افر من قضائه الی قدره » یعنی (اللهك قضاسندن قدرینه فرار ایدیورم) بیورمشلردر افعالك کافه‌سی جناب رب منانك قضا وقدریله عباددن صادره اولوب فقط عباد ایچون اختیار ثابت اولدیغی اجلدن جناب رب قدیر بر شیئ تقدیر وعبد دخی بالاختیار کسب ایدر بو حالده افعال من وجه جناب حقدن ومن وجه عباددن صادر اولور ٠

(شاکرد)

قضاء الله قاچ قسمدر ٠

(استاذ)

قضاء الهی درت قسم اوزره منقسمدر قضای طاعت ٠ قضای معصیت ٠ قضای نعمت ٠ وقضای شدتدر ٠ اما عبده قضای طاعت وعبادت حکم وترتب ایلدیکی وقت عبد انی جهد واخلاص ایله استقبال ایتملیدرکه من طرف الله توفیق وهدایتله اکرام واحسان اولنسون (والذین جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا) نظم جلیلی ناطق اولدیغی اوزره جناب باری (دین وطاعتمزده جهد وسعی ایدنلره البته توفیق وهدایتله اکرام ایده‌ریز) بیورر قضای معصیت انسانه ترتب ایلدیکی حالده انسان اول قضایی توبه واستغفار ایله استقبال ایلملیدرکه (ان الله یحب التوابین ویحب المتطهرین) نظم کریمی مضمو نجه مظهر لطف وعنایت اولسون (تحقیقا الله توبه واستغفار وتطهر ایدنلری سور) دیمکدر قضای نعمت ایله متنعم وسرافراز

اولان انسان اول نعمتی شکر ومحمدت وانفاق وسخاوت ایله استقبال ایتمليدر که اول عبد متشکره ازدیاد نعمت ایله اکرام وانعام اولنسون (لئن شکرتم لازیدنکم) . یعنی (سز نعمته مقابل شکر ایدر ایسکز قسم ایدرمکه سزه نعمتی زیاده ایدرم) بیورلمشدر قضای شدت ترتب ایلدیکی زمان انسان اول قضایه صبر ورضا ایله استقبال ایتمليدر که آخرتده کرامت ونعمت فراوان احسان واعطا بیورلسون (انما یوفی الصابرون اجرهم بغیر حساب) یعنی (بلایه صبر ایدنلره حسابسز اجر ویریلور) .

(شاکرد)

بوندن بشقه قضا وارمیدر .

(استاد)

اوت بر دهٔ قضای معلق وار درکه بونك ظهوری برسببه تعلیق اولنمشدر مثلا فلان کیمسه اکر تزوج ایدر ایسه اولادی ظهور ایدر وتزوج ایتمز ایسه بلا ولد قالور یاخود فلان طفل مکتبه کیدر ودرسنه دوام ایلر وعمرینی بیهوده ضایع ایتمز ایسه عالم وفاضل اولور وبونك خلافنده بولنور ایسه جاهل قالور دیمکدر بو قضانك دفع وارجاعی وهر حالده بونك اندفاعی حیز امکانده در یعنی بوندن احتراز واجتناب ممکن اوله بیلور .

❋ روضهٔ ثانیه اصول وعملیات شرعیه وعبادات اسلامیه ❋

(شاکرد)

برانسان برفعلك اجراسنده خطا ایتمامك وجناب پروردکاره عاصی وعذاب شدیدینه مستحق ولایق اولمامق ایچون نره یه مراجعت ونره دن اخذ ومساعده ورخصت ایده جکدر .

(استاد)

بنیان شریعت احمدیه اوتاد اربعه اوزره قورلمشدر برفعلك اجراسنه مبادرت ونیت اولندیغی زمان در حال اول در ایوان شریعت مطهره یه مراجعت اولنوب تشبث واستداد اولنان امرك اجراسنه روی جواز ومساعده کوستردیکی حالده اول امرك ایفاسنه مباشرت

وشتاب وعكسی ظهورنده درعقب اندن كف يد اجتناب اولنمق اقتضا ايدر بين الناس معاملات مقتضيه‌نك كافه‌سی اورادهٔ موجود ومصرحدر واوراده مبهم برماده يوقدر موادك كافه‌سی شرح وبيان وتفصيل وعيان بيورلمشدر هيچ برمسئلهٔ مشكله يوقدر كه شرع شريف انك حلندن عجزينی اعتراف ايتسون .

(شاكرد)

ذكر اولنان اوتاد واصول اربعه‌نك برر برر تعداد وبيانی ويكان يكان توضيح وعيانی رجا اولنور كه اكلاشلديغنه كوره اول اركان اربعه‌يی مشتمل بولنان دائرهٔ عظيمه‌نك خلاف وخارجنده قطعا معامله وحركت اولنه‌ميه‌جقدر .

(استاذ)

اول اركان عظيمه دردتدر يعنی « كتاب وسنت واجماع امت وقياس فقها » دن عبارتدر اما كتاب ايله سنت انفا بيان اولنديغی وجهله قرآن كريم وحديث شريفدر بونلره ادلهٔ اربعه ديرلر .

(شاكرد)

حديث نه ديمكدر .

(استاذ)

حديث شريف « فخر عالم صلی الله عليه وسلم » افندمزك فم سعادتلرندن شرفصادر اولان كلام حكمت انتمادر بوده ايكی درلودر « برنجی » لفظ ايله معناسی « عليه الصلوة والسلام » افندمزدن صادر اولان كلامه حديث نبی ديرلر (اطلبوا العلم ولو بالصين) كبی يعنی (علم حالك اوكرنمسنی طلب ايديكز اول علم چين مملكتی قدر اوزاق اولسه‌ده) ياخود (طلب علم ايليكز كنجلك زمانی كچوب پيرلك وشيخوخت كلسه‌ده) « ايكنجی » يالكز معناسی الهام وياخود رؤيا ومنام ايله طرف حقدن « مفخر موجودات عليه افضل التحيات » افندمزك مبارك قلب انورلرينه القا وافاضه اولنوب اورادن لفظی شرفصادر اولان كلام شريفه حديث قدسی ديرلر (حديث شريف) ٥

(اتاعتد)

« اناعند ظن عبدی » کبی یعنی « بن قولك ظنی عندنده یم » (قول بنی هر نوجهله ظن واعتقاد ایدرایسه او یله یم) اکرعلم وکمال ویر دیه ظن ویقین ایدویده جالیشور وبوکا مانع اولنلری ترك ایدرك اوغراشور ایسه البته ویرر اللهك ویردیکنی کیمسه الهمز وویرمدیکنی کیمسه ویرهمز وقالدیردیغنی کیمسه یقامز ویقدیغنی کیمسه قالدیرهمز (الحکم لله الواحد) .

(شاکرد)

اجماع نه دیمکدر .

(استاذ)

اجماع امت « سید کائنات علیه افضل الصلوات » افندمز حضرتلرینك کاشنسرای بقایه انتقال بیوردقدن صکره برقول وسنده استناد واعتماد ایدرك امتدن مجتهدلرك برزمان وعصرده برامر شرعی اوزرینه ایلدکاری اتفاق واتحاده اطلاق اولنور مثلا (احل الله البیع وحرم الربوا) آیت کریمه سنه استنادا اخذ واعطا وبیع وشرانك حلال وربانك حرام اولدیغنه اتفاق واتحادلری کبی بوحالده « لاتجتمع امتی علی الضلالة » یعنی « بنم امتم ضلالات اوزره اجتماع ایتمز » حدیث شریفی شرفصادر اولمشدر البش وبریش حلال وفائض وربا حرام اولور . (حدیث شریف) ٦

(شاکرد)

اصل ربا وفائض نصورتله واقع اوله بیلور .

(استاذ)

ربا قرضا ویریلان بر التون وياخود سائر اشیا ایچون کندی جنسندن اولدرق مقدار ویا عددلرندن اخذ اولنان زیاده‌دز ایشته بو زیاده حرامدر .

(شاکرد)

مذکور ادلۀ اربعه‌دن معدود اولان قیاس ندر .

(استاذ)

قیاس برشیٔ دیگر برشیئه اولچوب اویدرمقدر اما شرعده فرعی اصله یعنی حقنده آیت منیفه و یاخود احادیث شریفه اولان بر امره و بر ماده‌یه اکا متفرع ومتعلق اولان دیگر بر امری الحاق وقیاس ایتمکدر مثلا پدر و مادرک موافق شرع شریف اولدیغی حالده ویرمش اولدقلری امرلرینک انفاذنده یاخود سائر برخصوصده کوجنوبده انلره « اوف » دیمامک امری اوزرینه « ضرب » قیاس اولنوب حرام اولمشدر بناء علیه پدر ومادره دائما حرمت ورعایت ایتمک وامرلرندن قطعا خارجه چیقمیوب بد معامله ایتمامک وضرب ایتمک شویله طورسون « اوف » دخی دیمامک مشروعدر زیرا حقوق پدر ومادر تفکر اولنور ایسه درجه‌سی ظاهر وباهر اولور حین ولادتدن الی آخرالعمر والد ووالده‌لر اولادینه خدمت ایدرلر حتی پدر ومادرک اموال واشیاسیدخی خدمت ایدر اولسیبدن اولاده مخدوم تعبیر اولنمقده در « الجنة تحت اقدام الامهات » حدیث شریفی حکمی جلیلنجه جنت پدر ومادرک رضالری التنده‌در . (حدیث شریف) ٧

(شاکرد)

اشبو قیاس قاچ درلودر .

(استاذ)

قیاس مذکور یدی قسم اوزره منقسم ومشطوردر « قسم اول » قیاس جلیدرکه اوف ماده سنده توضیح و بیان اولندیکه اصل اولان « اوف » اوزرینه فرعی بولنان « ضرب » ماده‌سی قیاس اولنمشدر « قسم ثانی » قیاس واضحدر بوراده فرعده اولان حکمک ثبوتی حرام اولمقده اصله مساوی اولمقدر مال یتیمک اسرافی وصورت آخرله اتلافی مال یتیمک اکلنه قیاس ایتمکدر زیرا یتیم مالنی بغیر حق اکل وتناول ایتمک حرام اولدیغی کبی سائر صورتله اتلاف واهلاک ایتمک دخی اکا قیاسا حرامدر بو اموال ایتامدن غایت احتراز اقتضا ایدر « قسم ثالث » قیاس خفیدر بوده ربادہ المایی

وسائر میوه یی بغدایه قیاس ایتمکدر « قسم رابع » قیاس عکسدر بوده فرعده اصل حکمك نقیضنی اثبات ایتمکدر نذر ایله اعتکافده طوتیلان اوروجك عکسنه اوله‌رق نذرسز نمازك واجب اولمسیدر بوراده صلات اصل وصیام فرعدر « قسم خامس » قیاس علتدرکه شرابك حرام اولمسنه سبب اولان سکری خرمادن چیقاریلان نبیذ تمر دیدکاری شراب دخی ویردیکی اجلدن اول نبیذ تمر دخی اکا قیاسا حرام اولمشدر سائر مسکراتدخی بوقیاس اوزره حرامدر هله راقینك حرمیتی بطریق الاولی ثابتدر اصلا تأویل قبول ایتمز « قسم سادس » قیاس دلالتدر ملازم علت وسبب اولان رایحهٔ قویه‌نك یعنی شرابده بولنان وسکره دلالت ایدن اغر وسکر رایحه‌نك خرما شرابنده دخی بولنمسیدر « قسم سابع » قیاس مرکبدرکه فرعده اولان حکم اصلده دخی متفق علیه اولمقدر بالغ اولان کیمسه‌نك اوزرینه زکاتك حلال اولمسی وصبی اوزرینه زکاتك واجب اولمامسنك یعنی حلال اولمسنك قیاس اولمسی کبی ایشته بیان اولنان و بر نبذه معلومات و یریلان وادلهٔ اربعه‌دن عبارت اولان شریعت غرایه مراجعت اولنمایدر چونکه مغایر شرع شریف اولان معاملات وحرکاتك کافه‌سی یوم قیامتده مجازات شدیده‌نك ترتب ایتمسنه باعث وموجب اولور .

﴿ مبحث سبب ارسال رسل علیهم الصلوة والسلام ﴾

(شاکرد)

رسوللرك کوندرلملرنده سبب وحکمت نه ایدی .

(استاذ)

وقتاکه جناب رب غنی بوجهانی وایچنده بولنان انسانی راتدی کمال راحتله یشاملرینه بر طاقم سببلر وواسطه‌لر ویردی مثلا یمك و کیمك و بر یرده یاتوب قالقمق کبی که بونلر انسانك اسباب حیاتیه سیدر ایشته بو سببلری تحصیل وتدارك ایتمکه انسان مجبور اولدیغندن وکندوسنه تقدیر واحسان اولنان ارزاقه قانع اولیوب غایتله ادخار امواله حریص وطمعکار بولندیغندن مال واشیاسنی ومنان واملاکنی

چوغالتمق وراحت واسایشنی زیاده ایلمك واقران وامثاله مالا تفوق ایتمك ارزوسیله اسباب وذرایعه تشبثی حالنده بر برلرینه اطالهٔ دست تعدی وظلم ایدرك زور ایله غالب مغلوبك وظالم مظلومك واكبر اصغرك واقوی اضعفك مالنی واشیاسنی غصب وغارات ایده جكلری واوته كی بریكنك مالنی چاله جغی وكندی منفعتنی دیكرك مضرتندن آرایه جغی وبربرلرینی بغیر حق قتل واعدام ایلیه جكلری وبویله بویله كیده كیده انواع فساداتك وقوعیله نظام وانتظام عالم وشیرازهٔ رسائل انضباط بنی ادم بوزیلوب عهد قریبده خراب ویباب وبو صورتله حقوق عباد پریشان وپایمال اوله جغی دركار اولمسیله بومقوله شرّ وشورك ظهوره كلمامسیچون وحقوق عبادك محافظه اولمسیچون رسوللر بعث واسرا ونیجه احكام شرعیه‌یی جامع بدلرینه بر كتاب اعطا بیورلمشدر ایشته شمدی بو كتاب كلام قدیم وقرآن كریمدر ورسولده آخر زمان پیغمبری وسائر پیغمبرلرك سروری « محمدالمصطفی علیه الصلاة والسلام » افندمزدر بوندن اقدم بعث اولنان ونازل اولان كتابلر یعنی « تورات وزبور وانجیل » شریفلر بیان اولنان مقصده مبنی نازل اولمشلردر لكن بونلرك احكامی منسوخ اولدیغندن بونلر ایله عمل ایتمك جائز دكلدر فقط اینانمق شرطدر قرآن كریمك احكامیله الی یوم القیام عمل ایلمك امر بیورلمشدر كه بونك حكمی قیامته قدر باقیدر ٠

(شاكرد)

رسول ایله نبی بیننده فرق ندر ٠

(استاذ)

رسول انساندر احكام الهیه‌یی قوللره تبلیغ ایتمك ایچون بعث بیورلمشدر یدنده كتابی اولانه هم رسول وهمده نبی دینور فقط كتابی اولمیانه نبی دینور وبو نبیلرك مقدار وعددلری معلوم دكلدر لكن قرآن كریمده یكرمی سكز عددینك اسامئ شریفه‌لری مذكور ومسطوردر بونلرك كافه‌سنه اینانمق شرطدر اكر بردانه‌سی انكار اولنور ایسه اساس اسلامیته خلل كلور یعنی انكار ایدن كافر اولور

قرآن عظيم الشانده مذكور واسم شريفلرى مسطور اولان پيغمبرلر بونلردر .

﴿ مبحث اسامئ انبيا عليهم الصلوة والسلام ﴾

« آدم عليه السلام » جمله انسانك اولیدر صفى الله وابو البشردر بابا واناسى اولميوب وطوپراقدن يراديلوب التمش ارشون بويى وارايدى وقرق ييل قورى قالب طوردقدن صكره كندولرينه جان ويرلمش وبيك سنه معمر اولوب نبوت وسلطنت بونده اجتماع ايتمش واولاد واحفادندن قرق بيك كيمسه‌يى كورمشدر زمان انتقاللرينه قريب اوغلى « شيت » عليه السلامى حفظ امور دين ايچون كندولرينه ولى عهد « وكيومرثه » امور دنيا ومملكتى توديع ايتمكله « شيت » عليه السلام وارث نبوت « وكيومرث » مالك اراضى ومملكت اولمشلردر كندولرينه اون صحف « وشيت » عليه السلامه اللى صحف نازل اولمشدر .

(شاكرد)

« آدم عليه السلام » نره‌ده خلق اولندى وجنت اعلايه نره‌دن داخل اولدى .

(استاذ)

« آدم صفى الله » كعبهٔ مكرمه‌ده قورى وباش وقره وبياض وصارى وطوزلى وطاتلى طوپراقدن خلق اولنوب وجسد عاليلرى اوراده قرق ييل ياتوب وبعده روح ويريلوب تعظيم قصديله ملائكهٔ كرام سجده ايلديلر رشتهٔ طلاق ايادئ رجالده بولنمق حكمتنه مبنى « حوا » دخى صول اكه كوكندن يراديلوب صكره اورادن ايكيسى برابر جمعه كونى دارجنانه دخول وبنه اولكون ايكندى وقتى جنتدن چيقوب « آدم » هندستانده جبل سرنديبه « حوا » جده‌يه هبوط ونزول ايلديلر بعده جناب منان « بيت المعمورى » خلق ايدرك انك زيارتنه امر وفرمان بيورمش « وحوا » دخى عرفاتده ملاقى اولمسيله انى الوب سرنديبه كتورمش وقرق سنه بهرسنه حج ايدوب عودت ايتمكده بولنمشيدى .

« ادريس » عليه السلام اصل اسم شريفلری اخنوخ اولوب درسه زیاده‌سیله اشتغال ودقتلری اولدیغی جهتله مؤخرا « ادریس » تسمیه اولنمش وابتدا قلم ایله یازی یازان وثیاب دیکن ودیکلمش البسه تلبس ایدن وسلاح قوشانان وکفار ایله جنك وقتال ایلیان وعلم نجوم وحسابه نظر ایدن اودر وکندولرینه اوتوز صحف ویرلمش واوچیوز اللی وبر روایتده درتیوز التمش بش یاشنده اولدقلری حالده آسمانه رفع اولنوب الان دار جنانده برحیات بولنمشدر .

« نوح » علیه السلام آدم علیه السلامك ارتحالندن سکزیوز یکرمی التی سنه صکره مبعوث اولدیغی قومی طقوز یوز اللی سنه دین حقه دعوت ایدوب ذکور واناث یتمش سکز کیسه‌دن ماعداسی اسلامیتی قبول ایتمیه‌رك طغیان وجفا ایلدکارندن طولایی وقوعبولان طوفانده التیوز یاشنده اولدقلری حالده امر جناب ایزد و پروردکار ایله انشا اولنان سفینه یه ذکر اولنان یتمش سکز کیسه ایله برابر راکب اولوب ویوز اللی کون صو اوزرنده کشت وکذار ایلیوب (جودی) نام برجزیره‌نك جبلنده قرار ایدرك محرمك اونجی کونی ساحل سلامته چیقمش وبیك سنه معمر اولمشلردر طوفانده سلالهٔ آدم کلیا منقطع اولمسیله بعد الطوفان « نوح » علیه السلامك اولادندن « سام ویافث » نام ذاتلردن انسان تسلسل ونشأت ایتمش اولدیغی اجلدن « نوح » علیه السلامه (اب ثانی) اطلاق اولنمش .

(شاکرد)

« نوح » علیه السلامك قاچ اولادی وار ایدی .

(استاذ)

فی الاصل خانهٔ سعادتلری کوفه‌ده اولوب درت اولادی وار ایدی بونلردن (کنعان) والده سیله حال کفرده قالەرق غرق اولدی فقط (سام . حام . یافث) مسلمان اولدقلرندن برابر سفینه‌یه

(کیره‌شلر)

کیرمشلر ایدی مرویدرکه آق یوزلو وکوزل خویلو بولنانلر وانبیا واولیا وعلما وحکما وبونلره مماثل اولنلر (سام) وزنکیلر وهندیلر وقره‌لر و شفقتی اولمیانلر (حام) نسلندن وتاتار وچغتای وصقلاب ویأجوج ومأجوج وبونلره مشابه نقدر طائفه وار ایسه کافه‌سی (یافث) نسلندن حاصل اولمشدر زمان طوفان تقرب ایدوب ایکی سنه ظرفنده امر انشاسی ختامبولان وطولی اوچیوز وعرضی اللی وعمقی اوتوز ذراعدن عبارت اولان اوچ قات سفینه‌یه جمله مسلمانلر وحیوانلر راکب اولدقده کیرمکده بطائتی مشاهده اولنان مرکبه « نوح » علیه السلام طرفندن (کیر یاملعون) دیو صادر اولان امر اوزرینه بیچاره مرکبك قویروغنه مربوط بولنسان (شیطان) دخی برابر کیرمشدر حیواناتك ترسندن سفینه‌ده حاصل وپیدا اولان عفونات مضره‌نك ازاله‌سی ارزوسیله « نوح » علیه السلام فیلك ارقه‌سنی صیغایوب انك دبرندن چیقسان (خنزیر) مذکور ترسلری اکل وتناول ایدنجه شیطان دخی دوکوزك ارقه‌سنی صیغایوب انك بورنندن دوشن (فاره) خلقك ارزاق واثوابنی اکل وضایع ایتمسی اوزرینه « نوح » علیه‌السلام دخی ارسلانك ظهرینی صیغایوب انك بورنندن چیقان (کدی) فاره‌لری قیرمش وبو صورتله سفینه‌یه کیرن حیوانلردن اشبو اوچ نوع حیوان زیاده چیقمشدر .

« هود » علیه‌السلام جناب رب متعال بونی عاد اولی نام قومی توحیده دعوت ایتمکه ارسال بیوروب وانلر بونی تکذیب ایلیوب کفر وعنادلرنده مصر اولدقلرندن جناب کبریا انلری ریح صرصر ایله اهلاك وافنا وبرسیاه قوش واسطه‌سیله جمله‌سنی القسای دریا بیورمش وکندوسی یوز اللی یاشنده مکه‌ده ارتحال ایتمشلردر .

« صالح » علیه‌السلام جناب رب ذوالجلال ثمود قومنك توحیده دعوتنه بعث وارسال بیوروب بونلرك اکثریسی قبول ایتمدیکندن وقومك اشراسندن طقوز کیمسه آیریلوب اوزرینه خروج وهجوم

ایلدكلرندن سما جانبندن بر صیحهٔ دهشت افزا پیدا وظاهر اولوب كافه‌سی هلاك اولمش وكندوسی تصدیق ایدنلر ایله مكهٔ مكرمه‌یه كلوب اوراده ایكیوز سكسان یاشنده اولدقلری حالده رحلت دار بقا بیورمش وقومك طلب ایتمسی اوزرینه صحرا ارەسنده بولنان قیا ایچندن ظهور ایدن دیشی دوه انك معجزات باهرەسندن بولنمشدر ٠

« ابراهیم » علیه السلام بركون الوهیت دعواسنده بولنان نمرودك كلیساسنده اولان پتلری قیروب بالطه‌یی بیوك پتك بوینه تعلیق بیورمسی اوزرینه القا ایلدكلری آتش قطعا تأثیر ایتمیوب وعادتا اوراسی بركلستان اولوب كندولری متشكرا شامه ومصره عزیمت واوراده اوچ ماه ارام واقامت وبعده ینه شامه رجعت وعودت وامر جناب مستعان ایله كعبهٔ علیانی بنا بیوردیلر خلقه ضیافت ایلدیكی زمان (جبرائیل) علیه السلام جنت اعلادن برمقدار كافور كتوروب واولدخی جبل ابی قبیس اوستنه چیقوب اطرافه نشر ونثر بیورملریله جناب رب كریم انك ذریاتنی جمیع اقطار جهانه ایصال واكثار واول كافوردن طوز یرادوب اطعمه‌نك بتون لذتنی انكله بسیار بیوردی حضرت ابراهیم علیه السلام اوغلی اسحق علیه السلامی یدی كونلك سنت ایلدكلرندن طائفهٔ یهود اكا اتباع ایتمش واسمعیل علیه السلامی اون اوچ یاشنده سنت ایتملرندن عرب اكا اتباعا عمل ایلمشلردر یوز یتمش یاشنده اولدقلری حالده ارتحال كلزار بقا بیورمش ونعش سعادتلری قدس شریف قربنده خلیل الرحمن نام موضعده دفن اولنمشدر ٠

(شاكرد)

ملت اسلامیه ارەسنده مرعی الاجرا بولنان امر ختان نصل مسنون اولمشدر ٠

(استاذ)

بر مقتضای حكمت جناب رب عزت الان اجرا قلنسان اشبو سنت

« ابراهيم » عليه السلامدن نشئت ايتمشدر جونكه « ابراهيم » عليه السلام بابل ولايتنده آتش نمرودن نجات بولدقد نصكره برادر زاده‌سی « لوط » عليه السلام ايله عمی زاده‌سی وزوجهٔ محترمه‌سی اولان جناب (ساره) يی آلوب وپدر ومادرينك وطن اصليسی بولنان (مصره) عزيمت ايتمك اوزره (فلسطين) ناحيه‌سنه واروب و (لوط) اوراده قالوب كندولرينك مصره وصوللرنده ملكك جاريه‌لرندن (ساره) يه ويرمش اولديغی جناب (هاجر) ايله اورادن تكرار ناحيهٔ مذكوره قريبو (سبع) نامنده تنها وغريب برمحلده آرام وقرار واوراسنی زياده سيله اعمار ومواشی واموال وارزاقی اكثار ايدوب لكن خلق اوراده تجمع واسكان وبعض مرتبه تصديع وازعاجه جرأت وشتابان ايلدكلرندن اورادن دخی (قسط) نام موقعه نقل متاع بيتوتت ايدرك اوراده اولقدر مالدار اولديكه نعمت وضيافتيله متنعم وداسير اولمدق كيمسه قالمدی و « لوط » عليه السلام دخی كندولرينی زيارت ايدر ايدی لكن اوغلی اولمديغی جهتله (ساره) نك مساعده سيله استفراش ايلديكی (هاجر) دن « اسماعيل » عليه السلام تولد ايتمسيله (ساره) رخصت ومساعده سندن اولقدر نادم وپشيمان اولديكه ارتق صبر ومجالی قالميوب غوغا ونزاعه باشليوب حتی بركون اوفكه اره‌سنده هاجره خطابا (ياهاجر بوايشی اوستمه سن ايتدك والله ياسنی اولدوررم وياخود بر يرينی سقط ايلرم) ديديكنه دخی نادم اولديسه‌ده يمينی يرينه كتمك وبركيمسه ظاهرده كورمامك ايچون طوتوب هاجرك جبرا عضو مستورينك برمقدارينی قطع ايتمسنی متعاقب جناب رب مستعان اشبو ختانك اجراسنی « ساره » وابراهيم » عليه السلامه امر وفرمان بيورمسيله درآن ساعت (هاجر) يتمش ياشنده‌كی (ساره) يی وسكسان ياشنده اولدقلری حالده « ابراهيم خليل الله » دخی كندوسنی بالطه ايله سنت ايلمش وبر مناسب آلت تدارك ايتميوبده اذا وجفا وير ن بالطه ايله سنت اولمسنك سببی سؤال اولندقده ارادهٔ

الهیه‌نك تعلقیله اجراسی اره‌سنده زمان مرور ایتمامك ایچون درحال نزدنده بولنان بالطه‌یی استعمال ایلدکاری جوابنی ویرمش وایشته بوامر مسنون ختان اولزماندن بوآنه قدر بین‌الاسلام مرعی الاجرا بولنمش وبعده جناب (ساره) دن « اسحاق » علیه‌السلام قدم نهادهٔ کهوارهٔ عالم اولمشدرلر ۰

« لوط علیه‌السلام » حضرت ابراهیم علیه‌السلامك برادر زاده‌سی اولوب برابر ارض بابلدن دیار شام ومصره عزیمت واورادن عودتلرنده کندوسی (حمص) جوارنده (سدوم) نام موقعده اسکان واقامت واوحوالی خلقنی توحیده دعوت بیورمش اولدقلرندن واکثریسی پند ونصیحتی قبول ایتمیوب حتی بعض بیعار فعل شنیع اجراسنه اجتسار واصرار ایلدکلرندن جناب حق انلرك اوزرلرینه طاشلر یاغدیرمش وموءخرا بولندقلری مملکتی حاوی اولدیغی یدی قضاایله برابر سمای دنیایه یقین چیقاروب «جبرائیل» علیه‌السلام التنی اوست واوستنی الت ایتمشدر وبعد خراب البلاد کندولری حضرت «ابراهیم» علیه‌السلامك بولندقلری موضعی تشریف بیوروب اوراده امرار وقت وزمان بیورمشلردر ۰

« اسماعیل علیه‌السلام » حضرت ابراهیم علیه‌السلامك اوغلیدر والدهٔ محترمه‌لری حضرت «هاجر» در اون یاشنده اولدقلری حالده رتبهٔ جلیلهٔ نبوتی حائز اولمشدر پدر معالیقدرلری اوچ دفعه علی التوالی کوردیکی روئیا وشرفصادر اولان امر وفرمان جناب کبریا اوزرینه قربان ایتمك اوزره صحرایه کوتوروب وانی حسن رضا سیله یانی اوزره یاتیروب بتمش کره امرار ایدیلان بچاق قطعا قطع ایتمدیکندن پدری اول بچاغی حدتله یانده‌کی طاشه چالسیله درحال مذکور طاش ایکی پارچه اولدیغی انده جناب رب لایزال اکا بدل « جبرائیل » علیه‌السلام واسطه سیله برقوچ فدا وارسال بیوروب « جبرائیل » علیه‌السلام قربانی اندیررکن (الله اکبر الله اکبر) دیمسی اوزرینه درحال « اسماعیل » علیه‌السلام دخی (لااله الا الله والله اکبر) دیمسیله

ابراهيم عليه السلام دخى (الله اكبر ولله الحمد) ديه رك ذبح قربان بيورمش وايام مذكوره نك اولكى كوننه (يوم ترويه) وايكنجى كوننه (عرفه) واوچنجى كوننه (يوم عيد) ديرلر زمزم شريف انك آثار معجزاتندن اولوب كندولرى يوز اوتوز ياشنده اولدقلرى حالده لابس لباس عيد جنت اولمشلردر ٠

« اسحق عليه السلام » حضرت ابراهيم عليه السلامك اوغليدر والدهٔ محترمه لرى حضرت ساره در جناب رب لايزال شامده بولنان سكنه نك دائرهٔ توحيد وايمانه داخل اولملريچون بعث وارسال بيوروب يوز يكرمى ياشنده بولندقلرى حالده عزم كلزار جنان بيورمش ونعش سعادتلرى قصبهٔ خليل الرحمن نام موضعده دفن اولنمشدر ٠

« يعقوب عليه السلام » حضرت اسحق عليه السلامك اوغليدر جناب رب غنى انى بنى كنعانى شرف توحيد وايمانله مشرف اولملرينه دعوت ايچون رتبهٔ سنيهٔ نبوتى اعطا وانلره بعث واسرا بيورمشدر حضرت يوسف عليه السلامى برادرلرى كوزندن غيب وپنهان ايلدكلرندن يكرمى ايكى سنه بيت الحزن فرقتده زار وفغان ايلديكندن صكره عاقبت انك مصرده اولديغنى خبر الوب بالمخابره اورايه عزيمت وملاقات ايدوب سن سعادتلرى يوز قرق بدى رادهلرينه رسيده اولدقده عزم كلشن سراى جنت اولمش ونعش سعادتلرى قصبهٔ خليل الرحمانه ايصال ودفن اولنمشدر ٠

« يوسف عليه السلام » حضرت يعقوب عليه السلامك اوغليدر پدر مكرملرينك درجهٔ محبتلرى غايتله زياده اولمسندن ديكر برادرلرى حسد بليهسنه دوشوب وبونك ديدهٔ پدرندن جدا ودور اولمسنى دوشنوب بردسيسه ايله جوار كنعانده برقيويه القا ايلملرينى متعاقبا بركاربان قيودن چيقاردقدنصكره مصرده فرعونك وزيرى بولنان قطفيره بيع وفروخت ايلمش وانك حسن وآن بى پاياننه فرق ياشنده اولديغى حالده حضرت زليخانك عشق

ومحبتی درجهٔ نهایته ومرتبهٔ غایته واصل اولمش وکندولری بوسببدن زندانه کرفتار وانواع محنت ومشقته دروچار اولوب عاقبت مصره سلطان اولمسیله دعاسی برکاتیله مشارالیها زلیخا اون سکز یاشنده بر دختر پری پیکر هیئته کیروب کندولری تزوج ایدرك امرار وقت وزمان وسال میامن فال سعادتلری یوز یکرمی‌یه رسیده اولدیغی حالده ارتحال زهتسرای جنان بیورمش ونعش مبارکلری پدر مکرملری یانته ایصال ودفن اولنمشدر ٠

« ایوب علیه السلام » شام جوارنده بثنیه نام شهرده ارام واقامت ایدرك خلقی دینه دعوت ایتمکه مبعوث ومأمور وکندولرینك اولاد واغنام واملاکی غایتله کثیر وموفور اولوب لحکمة برای امتحان اولاد واغنام ودوه‌لری برقاچ کون ظرفنده دفعةً آفت عظیمه‌یه دوچار اولوب کافه‌سی محو وهلاك اولدقلرینی متعاقب وجود مبارکلرینی کاملا چبان احاطه ایدرك صبر وتحمل اولنمز درجه درد دشواره دوچار اولمسیله ذره قدر عبادات وطاعاتنه کسالت وبطائت ویرمیوب اون سکز ییل بوکا متحمل وصابر ودائما جناب رب شکوری شاکر وذاکر اولدقلری حالده النهایة قوردلر وجود مبارکلرنده برپارچه ات براقدقلرندن وایچلرندن بری قلب سعادتلرینه ودیکری لسان حکمتبیانلرینه میل وهجوم ایتلرندن وبو ایکی عضو عالیلری مفقود اولدیغی صورتده ذکر وفکر خدای متعالدن دور اوله‌جقلری خاطر عاطرلرینه خطور ایلدیکندن همان « ربانی مسنی الضر وانت ارحم الراحمین » آیت کریمه‌سی مضمونجه « یاربی تحقیقا بنی ضرر مس ایتدی یعنی شمدی ضرر ایرشدی سن مرحمت ایدنلردن زیاده ارحمسین » دیو استرحام وتضرعات ومناجاتی عرض جناب رب انام بیورمسیله درحال کسب صحت ویرمدتدنصکره طقسان اوچ یاشنده اوله‌رق عزم کلستان جنت بیورمشلردر ٠

« شعیب علیه السلام » کبار انبیای ذیشانندندر اصحاب (مدین) ایله اصحاب (ایکه) تعبیر بیوریلان ایکی قومی دین حقه دعوته

(مأمور)

مأمور اولوب بونلر اولنان پند ونصیحتنی وجناب باری‌نك وحدانیتنی وکندولرینك نبوتنی تصدیق وقبول ایتمدكلرندن اوزرلرینه آتش یاغوب كافه‌سی هلاك اوله‌رق مستحق عذاب الیم ولایق نارجحیم اولدیلر . ذات سعادت ایاتلری اورادن مكهٔ مكرمه‌یی بالتشریف ایكیوز یكرمی یاشنده اولدقلری حالده ارتحال دار نعیم وذات معارف سمات سنیه‌لری كمال وفضل وبلاغت وانواع علم وفصاحتله موصوف اولدقلرندن حضرت (فخرالانبیاء علیه افضل التحایا) افندمز كندولرینه « خطیب الانبیاء » تعبیر وتوسیم بیورمشلردر . « موسی علیه السلام » عمرانك اوغلیدر و(هرون) علیه السلام انك اوز وبالام برادریدر وقتاكه مصر ملكی بولنان فرعون پروادك بدیله غریق بحر هلاك اوله‌جغنی استخبار ایلدی برسنه بتون چوجقلری قتل واعدام وبرسنه فراغت وارام ایدر ایدی (هرون) علیه السلام قتلك نوبتی اولمیان سنه پانهادهٔ مهد وجود و(موسی) علیه السلام زمان قتلك متصادف اولدیغی ییل قدمنهادهٔ كهوارهٔ شهود اولوب والده‌سی خوف قتلندن طولایی صندوقهٔ سلامته وضعیله دریایه ارسال والقا وامواج دریا دخی او صندوقه‌یی فرعونك سرای پیشكاهنده براغاجه ایصال والقا ایلدیكنی حضرت (آسیه) كورمسیله درحال اورادن چیقاروب كندولرینه ولد معنوی ایدرك اوزمان فرعونجه صویه « مو » واغاجه « سی » تعبیر اولندیغی وبوده صو واسطه‌سیله اغاجه واصل اولوب اورادن چیقارلدیغی اجلدن كندولرینه (موسی) تسمیه اولنمش ومؤخراً بیودكجه وبعض مرتبه امارهٔ رسالت وعلامت كوكب نبوتك ناصیهٔ حال وقالنده لمعانی كوردكجه فرعونه عارض وطاری اولان وسوسه واندیشه واوهامندن طولایی حقنده اعدام ایتمك ماده‌سنی تصمیم ایلدیكنی (موسی) علیه السلام درك واذعان بیورمسیله مصردن قیام وحركت ومدین نام شهره مواصلت واوراده حضرت (شعیب) علیه السلامك كریمهٔ محترمه‌لری صفورایی تزوج ایدرك اون سنه ارام واقامت وعصای شریفلرینی

اوراده الوب تكرار مصره عودت وبالخلاصه فرعون ايله قومنى برادر وهم وزيرلرى حضرت (هرون) عليه السلام ايله برابر دين حقه دعوت بيورمسى اوزرينه بونلرك خيلوسى دين حقى قبول ايليوب لكن فرعون داخل دائرهٔ توحيد اولمديغندن وحضرت (موسى) عليه السلامك برقاچ بيك بنى اسرائيل ايله شامه عزيمت ايتمك اوزره اورادن چيقدقلرينى فرعون خبر الديغندن درآن على الصباح لشكر بد اخترايله انلرى تعقيب ايلديكنى (موسى) عليه السلام بحر قلزم ساحلندن كورمسيله درحال يدلرنده بولنان عصايى دكزه اوردقده باذن خدا دكزده اون ايكى يول آچيلوب درت ساعت ظرفنده جملهٔ قارشو طرفه چكدكلرينى متعاقب فرعون دخى حشرات موجوده سيله اچيلان يوللره اوغرادقده مقدما اچيلان طالغه‌لر بر برلرينه متصل اولمسيله كافه‌سى غريق لجهٔ عدم اولديلر . تورات شريف كندولرينه نازل اولوب طورسيناده شرف مكالمهٔ جناب رب الانام ايله مشرف اولدقلرندن « كليم الله » اطلاق وتسميه اولنمشدر كندولرى يوز يكرمى وبرادرلرى (هرون) عليه السلام يوز يكرمى يدى ياشلرنده اولدقلرى حالده تيه نام موقعده ترك جامهٔ حيات مستعار واكتساى لباس دار القرار بيورمشلردر تفصيلاتى تفاسير شريفه وتواريخ منيفه‌ده مندرجدر .

« هرون عليه السلام » حضرت « موسى » عليه السلام افندمزك برادر شفيقى وخلعت فاخرهٔ نبوتى متلبس اولدقد نصكره وزير ورفيقى ابدى حضرت (موسى) عليه السلام مدينندن مصره كلور ايكن جبل طورده كسوهٔ كريمهٔ رسالتله متلبس ومسرور وفرعون وقومنى دين حقه دعوته مأمور اولدقده دركاه الوهيته وقوعبولان نيازى اوزرينه حضرت (هرون) عليه السلام افندمزه خدمت مفتخرهٔ دعوتده برابر بولنمق اوزره مرتبهٔ جليلهٔ نبوت ومنصب جليل وزارت احسان بيورلمش ومؤخراً مصرده بولشوب ايكى برادر سعادت برابر بالاتفاق فرعونى وانك قومنى دين حقه

دعوت وبعده بنی اسرائیل ایله مصردن چیقوب حین وفاتنه قدر
مرافقت ایدرك اول حضرت کلیم اللهدن مفارقت ایتمامشلردر
حضرت (موسی) علیه السلام جبل طوره مناجاته وبالایجاب سائر
محلاته کیتدکجه (هرون) علیه السلام افندمزی توکیل وحین
ارتحاللرنده مصالح امت وامور خلافت اولاد (هرون) علیه السلامه
تفویض اولنمق اوزره وصایای لازمه اجرا بیورمشلر ایدی برکون
حضرت (موسی) وهرون علیهما السلام جمله متعلقاتیله برابر
برجبلده کشت وکذار ایدر ایکن تصادف ایلدکاری برمغاره دروننده
بولنان برسریرك کنارنده « بوسریرك طولی هر کیمك قامتنه موافق
کلور ایسه انك ایچون حاضرلنمشدر » دیو محرر اولدیغنی کورملری
اوزرینه حضرت (هرون) علیه السلام مذکور تخت اوستنه چیقوب
اوزاندقده تمام قد سعادتلرینه مطابق اولدیغنی متعاقب حضرت
(عزرائیل) علیه السلام درحال روح سعادتلرینی قبض بیوردیلر
بنی اسرائیل بوکیفیت متألمه‌دن خبردار اولدقده کمال محبتلرندن
طولایی « یاموسی هرونی سن قتل ایلدك » دیو افترا ایلدکلرندن
وحضرت « موسی » علیه السلام « حاشا برادرم هرون کندی اجل
موعودیله وفات ایتمشدر » دیو ایراد بیوردیغی کلمات صادقه‌لرینه
بردرلو قانمدقلرندن جناب حق اول کلیم جلیلی تصدیق ایچون
اراده حکمتعادهٔ الهیه موجبنجه ملائکهٔ کرام اول سریر حضرت
(هرون) علیه السلامی اولدیغی یردن قالدیروب و بین الارض
والسما طوتوب « یابنی اسرائیل حضرت موسی علیه السلامه افترا
ایتمین اوکندی حلول اجلیله عزم راحتسرای اخرت ایتمشدر » بوللو
صادر اولان ندا اوزرینه بنی اسرائیله قناعت وامنیت کلمش
ولکن آنك مفارقتله کافه‌سی اوتوز کون لباس ماتم تلبس ایدرك
نفسلرینی حظوظات روز مره‌لرندن محروم ایتمشلردر . اقدمجه
وقوعبولان امر وصیت اوزره نعش سعادتلری جبل احد اتکنده
دفین خاك راحت ایدلمش ومدت عمر سامیلری بر روایتده یوز یکرمی

ایکی سنه اولوب اولاد کرامندن زهد وصلاح واثار فوز وفلاح مثللو اوصاف واخلاق جلیله ایله متصف اولان جناب « عیذار » تسویهٔ مهسام خلافت ضمننده پدر جنت مقرلرینه خلف ونسل شریفندن بعض انبیای ذیشان حضراتی زینت بخشای مهساد مجد وشرف اولمشدر ؛ ·

« الیاس علیه السلام » اراضیٔ مصر وشامده بولنان ملوك واسباط بنی اسرائیل تورات شریفك احکام عادله‌سنی ترك وتعطیل وعبادت اوثان واصنام ایله بالاشتغال شهراه استقامتی تغیر وتضلیل ایلمکده وحتی بعلبك پادشاهنك یاپدیرمش اولدیغی برحسنا خاتونك صورتنه کندوسیله قومی پرستش ایتمکده اولد قلرندن بونلری دین حقه دعوت ایتمکه مأمور بیورلمش اولوب لکن قبول دین وایمان ایتمدکلرندن (الیاس علیه‌السلام) ایچلرندن چیقوب محل اخره نقـل ورحلت بیوروب بتکرار اول قوم ایله بر زمان اوغراشمشلر ایسه ده کفرلرنده مصر اولدقلرندن کندیلری امر عظیم خلافتی حضرت (الیسع) علیه السلامه بالتودیع اورادن چشم عالمدن غائب ونابدید اولمشلر در حضرت (حضر) علیه السلام ایله هرسنه‌ده برکره قربان بیراملرنده مناده ویاخود مدینهٔ منوره‌ده کاٴن مسجد قباده ملاقات ایده کلدکلری و بر دفعه دخی حضرت فخر الانبیا علیه اکمل التحایا افندمز حضرتلرینك شرف ملاقات سنیه‌لریله مشرف اولدقلری روات ثقاتدن مرویدر ·

« الیسع علیه السلام » حضرت الیاس علیه السلامك هر بار رفیق پرشفیقلری اولوب امر خلافت عظمایی درعهده ایدرك بنی اسرائیل قومنی دین حقه وشریعت (موسی) علیه السلامه دعوت ونیجه کره اظهار معجزات ایله بونلرك خیلوسی فضیلت شرف ایمان ایله اکتساب شرافت ایتمش ومؤخرا قوم مذکور طریق ناصواب طغیان وعصیانی طوتمش اولملرندن خاطر انورلری ومرأت دل پر نورلری مغبر اولمسیله دران امر خلافت عظیمه‌یی حضرت (ذوالکفل) علیه

السلامه توديع وتفويض بيوروب كندولرى عازم سوى دار جنان اولمشلر در ٠

« ذوالكفل عليه السلام » طرف اشرف حضرت پروردكاردن رتبهٔ جليلهٔ نبوت اعطا وبنى اسرائيل ملكلرندن ملك كنعانه بعث واسرا بيوريلوب انى ايمانه دعوت ايدرك انك جنته دخولنى ياخود قوم بنى اسرائيلك اداره واعاشه لرينى تكفل بيورمش اولدقلرندن ذات سعادتلرينه ذوالكفل تسميه اولنمش وحضرت (اليسع) عليه السلامك عمى زاده لرى وياخود حضرت (زكريا) عليه السلام ايله ذوالكفل ايكيسى برذاتدن عبارت بولنمش اولدقلرى مرويدر ٠

« داود عليه السلام » اولزمانك پادشاهى بولنان « طالوت » كريمهٔ محترمه لرينى داود عليه السلامه تزويج ايلمسيله بعد وفاته امر عظيم سلطنت ذات سعادتسماتلرينه بالانتقال نبوت كبرى وسلطنت عظما كندولرنده دخى اجتماع ايتمش ويوز اللى سورهٔ جليله دن عبارت اولان كتاب شريف « زبور » نازل اولمشدر زبورده حرام وحلاله وشريعته متعلق احكام سائره دن برشئ اولمديغندن عمليانده دائما احكام جليلهٔ تورات شريف ايله عمل وحركت بيوررلر ايدى ومالك اولدقلرى صوت حسن وصداى مستحسن ايله تورات شريفى تلاوت بيوردقلرى زمان صحراده وحوش وطيور طائره وحيوانات سائره مدهوش ولايعقل اوله رق استماع ايدرلر ايدى « خليفة الله » لقب مباركيله ملقب اولوب يوز سنه دن زياده معمر اولدقلرى حالده ترك تاج سلطنتله فردوس اعلايه عزيمت بيورمشلردر اراده وقدرت خداى متعال ايله تيمور يد سعادتلرنده موم كبى يومشاق اولوب وابتدا اعدادن محافظه سى ضمننده تيمور زرهى اعمال واكتسا ايليان حضرت « داود » عليه السلام افندمزدر والله اعلم بالصواب ٠

« سليمان عليه السلام » حضرت داود عليه السلامك اوغليدر (وورث سليمان داود) قول كريمى مدلولنجه وراثت كامليهٔ تامه ايله سرير خلافت عظمايه شرف افزاى جلوس وتاج سلطنت كبرايى

لابس اولوب شرقا وغربا بتون جهانه وكافهٔ انس وجانه برسلطان عدالتشعار ومراد ایلدیکی زمان اریکه سیله برابر سوار روزکار اولدیغی حالده ایکی ایلق بعد مسافه‌سی بولنان یرلری جوّ هوادن کیدرك یکرمی درت ساعت ظرفنده کشت وکذار ودوران وکفتار مرغانی فهم وادراك واذعان ایدر وطوائف عفاریت وجنیان حکم جلیل فرمانلرینه انقیاد واطاعت ایدرلر ایدی وکافهٔ مخلوقات خاتم سلیمانه مسخر ومنقاد ایدیلر وآصف بن برخیا انك وزیر عدالتسمیری اولوب سباء اقلیمنك ملکه‌سی بولنان «بلقیس» نام دختر پری صورت حضور لامع‌النورلرینه کلوب عرض کالای انقیاد ومحبت ایتمش ایسه‌ده امر ازدواجلرنده اختلاف واقع اولمشدر ذکر اولنان سریرك طول وعرضی ایکیوز بیك ارشون اولدیغی وابتدا دکزدن انجو چیقارلمق والماس ایله تزیین اولنمق اولزمان ظهور ایلدیکی طبریده مذکوردر مطبخلرنده هرکون اون ایکی بیك اغنام وبقر ذبح اولنور واون ایکی بیك طباخ طبخ طعام واحضار نان وانعام اطعام عامهٔ عالمیان واتمام ایدیلور ایدی بو حالده ذات مکرملری عبادات وطاعات جناب رب معبود ایله اشتغال وکوندزلری صباحدن اویله‌یه قدر امور ومصالح عبادی رؤیت واکمال وکیجه‌لری قائم وکوندزلری صائم اولوب ید سعادتلری ایله اعمال ونسج بیوزمش اولدقلری زنبیلی بیع وفروخت ایدرك انك پاره‌سیله مبایعه واشترا ایلدکاری اریه اککنی الوب کورستانده برمسکین ایله برابر افطار ایتمك معتادلری ایدی نبوت وسلطنت ذات خلافتپناهیلرنده دخی اجتماع ایتمش وسن سعادتلری اللی ایکی‌یه واصل اولدیغی حالده ترك اورنك سلطنت وعزم سرای جنت بیور مشلردر .

« حضرت لقمان الحکیم » حضرت داود علیه السلامك بعثت سعادتلرندن اول مقتضای شعار فضیلت وفطانتلری اوزره خلقك فصل ورؤیت دعاوی ومحاکمه‌لری امرنده عصرینك غایتله

موثوق الكلم مفتی وقاضیسی اولوب بیك و بر روایتده اوچ بیك یدییوز سنه قدر معمر اولدقلری مرویدر نبوتلرنده اختلاف واقع اولمش و بیك قدر پیغمبر ذیشاندن تلمذ وتعلم ایتمش وبعثت ونبوتلرندن مقدم بیك قدر انبیاء عظامه تدریس وتعلیم بیورمشلردر •
« یونس علیه السلام » موصل قربنده واقع (نینوا) شهرینك خلقنی دین حقه دعوت ایتمك اوزره خلعت فاخرۀ نبوتله وجود وقامت سعادتلری تزیین بیوریلوب وعلی التوالی اوتوز اوچ سنه دعوت بیوردقلری قومدن انجق ایکی کیمسه قبول ایمان ایدوب دیکرلری حقلرنده عهد قریبده عذاب شدیدك ظهور ایده جکنی انلره تبلیغ ایدرك کندولری اولحوالیده برجبلده پنهان اولملرینی متعاقبا فی الواقع جانب سمادن ظهور ایدن علامات قهر وهلاك وامارات عقاب هولناکدن غایتله خوف واندیشه ایدوب و (یونس) علیه السلامی ارایوب بوله مدقلرندن بونلرك کافه سی ملکلرینك امریله مقدما تبلیغ وتکلیف اولنان اصول اوزره قبول ایمان وتوبه واستغفاره دوام وشتابان ایتملری اوزرینه نزولی مقرر ومشهود اولان عذاب الیم علامتلری زائل اولدقدنصکره (یونس) علیه السلام بعض قیل وقالك وقوعی ملاحظه سیله شهره عودت ایتمیوب وخفیا اورادن انفکاك ایدرك ساحل دریایه واروب راکب اولدقلری سفینه برقاچ میل کتدکدنصکره قطعا حرکت ایتمدیکی جهتله قپودانك (بوسفینه ده برفراری اولملیدرکه حرکت ایتمیور دفعاتله تجربه اولنمشدر) دیمسی اوزرینه (یونس) علیه السلام (ایشته فراری بنم) بیورمسیله واوچ دفعه اجرا وکشیده قلنان قرعه نام نامئ سامیلرینه اصابت ایتمسیله درحال وجود پاکنی دریایه القا بیوردقلری انده اول دریکتایی برعظیم بالق التقام وسفینۀ مرقومه نك ارقه سندن ایرلمیه رق برابر حرکتده دوام ودرت کوندن صکره یولجیلر ایله انیدنجی ساحل سلامته ایصال ایتمش و (یونس) علیه السلام بطن حوتده (لااله الا انت سبحانك

انی کنت من الظالمین) کلمات مبارکه‌سنی ورد وتلاوت بیورمشلر بعده اوراده جناب خیر الحافظین وجود سعادتلرینی حرارت شمسدن وسائره دن محافظه‌ سیچون قباق اغاجنی خلق وایجاد وبیاباندن معدلری سودلی جیلانلری فرستاد ایله اندفاع جوعی ضمننده اعانه وتعیین بیورمش (ونینوا) خلقی فوج فوج اورایه کلوب وبعدالزیارة انواع اعزاز واحترام ایله شهره کونوروب اهالیه شعائر شریفهٔ دین وشریعتی تعلیم واشعار ومؤخرا ترك دار ودیار وکلیا خلقدن انقطاعیله کوشهٔ وحدت وانزوایی اختیار ایلمش اولدقلری روایت وحکایت اولنمشدر والله اعلم بالصواب ٭

« عزیر علیه‌السلام » وحی جلیل رب عباد ایله بخت النصرك خراب وپریشان ایلدیکی قدس شریفه واصل اولوب اوراسنی کلیا خراب ویباب اولمش اولدیغنی کورمسیله « بوشهر نصل معمور واباداناولور دیو متحیر اولدیغی حالده اویقویه واروب و اوبقوسی بقدرته تعالی حال موته تبدل ایدوب جسم وبدن سعادتلری نظر خلقدن مستور وپنهان اولمش و بعده برپادشاه اوراسنی غایتله اعمار واشجار واثماریني اکثار ایتمش ایدی یوز سنه اوراده یاتدقدنصکره کندولرینی لباس حیاتی اکتسابه مظهر واطراف وانحایه امرار نظر ایتمسی اوزرینه هاتفدن « یاعزیر نقدر اویودك » ندا وسؤالی وارد اولدقده « برکون ویا زیاده اویودم » جوابنی ویرمسیله « بلکه یوز ییل اویودك حمارکه وطعام وشرابکه نظر ایله » دینلدکده ونظر ایتدکده فی الواقع قبل الوفات اکل وتناول بیورمش اولدقلری تازه اینجیر واوزوم وشیره بقیه‌سنه اصلا تغیر کلمدیکنی وکلیا چوریمش وخاکیله یکسان اولمش مرکبنك کوزی اوکنده دیرلدیکنی کور دکدنصکره اول مرکبه سوار اوله‌رق اوراده بولنان خانه‌سنه واصل ومقدما بخت النصر موجود اولان توراة شریفك کافهٔ نسخه‌لرینی احراق بالنار ایدوب برنسخه‌سی قالمامش اولدیغندن حفظ واز برندن برنسخه توراة شریفی یاز دیرمش ومؤخرا جلب اولنان دیکر

نسخه‌سنه بالمقابله موافق اولدیغی اکلاشلمش اولمسیله اولوقت یهود طائفه‌سی حاشا (عزیر) علیه‌السلام اللهك اوغلیدر دیدیلر ایشته باباسی قرق واوغلی یوز یکرمی یاشنده (عزیر) علیه‌السلامدر وجناب رب المستعانك برنبی ذیشانیدر والله اعلم بالصواب .

« ذوالقرنین علیه‌السلام » یمن دیارنده (حمیر) قبیله‌سندن (اذوا) تعبیر اولنان ملوکدن برپادشاهدر اسم عالیلری (صعب) ولقب شریفلری (ذوالقرنین) در نسب والالری (نوح) علیه‌السلام افندمزه منتهی اولور (اسکندر) یونانیکه رومی دخی دیرلر اندن بیك طقوز یوز اللی سنه متأخردر بونك پدری مقدونیا پادشاهی بولنان فیلبوسدر اکا ایو ادم معناسنه اولان (الکسندر) ویاخود مبتلا اولدیغی علت صارمساق ایله زائل اولمسیله (اسکندروس) تسمیه اولنمش وبعده (اسکندر) ایله اشتهار ایلمشدر (ارسطونك) شاکردی جمهور فلاسفه‌دن اولوب بعد زمان وارث تخت یونان اولدقده اوزبرادری بولنان (دارابی) قتل واعدام واستاذی (ارسطونك) ارشادیله مملکتی طوائف ملوکه تقسیم واکرام ایلمشدر فقط حضرت (ذوالقرنین) (حضر) علیه‌السلام ایله ملاقی اولوب برابر شرق وغرب خلقنی ایمانه دعوت ایدرك سیر وسفر ونیجه اثار عظیمه‌نك وضع وایجادینه کندولرینی مظهر ایتمشدر حتی روم وفارسه مالك وسلطان ویاخود شرق وغرب منقاد فرمان ویا ایام حکمرانی وسلطنتده ناسدن ایکی قرن منقرض وپریشان ویاخود اموزلرنده ویا تاجنده ایکی قرن نمایان اولدیغی جهتله کندولرینه (ذوالقرنین) لقبی ویرلش (وابراهیم) علیه‌السلام ایله کوریشوب انك دین وشریعتنده ثابتقدم بولنمشدر نبوتلرنده بالاتفاق اختلاف واقع اولمشدر شمسك غروب ایلدیکی محله واصل اولوب اوراده لباسلری حیوانلرك پوست ودریلرندن معمول وطعاملری دکز واسطه‌سیله ساحله موصول اولان قومك ایمانه دعوت وارشاد وتعلیم احکام شریعت وقبول ایتمیانلره عذاب شدت ایتمکده مخیرا ولدیغی حالده

(قلنا ياذاالقرنين) آيت كريمه‌سنده واقع اولان ندا كندولرى نبى
ايسه وحى جناب رب الانام واكر نبى دكل ايسه الهام اوله بيلور بعده
شرقده شمسك طلوع ايلديكى محله واصل اولوب اوراده دخى بتون
بتون عريان اولدقلرى حالده كورمش اولديغى برقومك امر دعوت
وعذا بلرنده مخير اوله‌رق مرتبهٔ ثالثه‌ده شرق وغربه مغاير ومباين
ومعارض اولان شمال طرفنه كيدوب واصل اولديغى ايكى جبل
اره‌سنده بولنان ديكر برقومك (قالوا ياذا القرنين ان يأجوج ومأجوج
مفسدون فى الارض) آيت كريمه‌سى مضموننجه « ياذا القرنين بوراده
يأجوج ومأجوج تعبير اولنور ايكى قبيله واردر كه بونلر يرلرمزده
فساد وقتل ونهب وقتى خروج ايدوب مزروعاتمزى وقتندن اول
اكل ايدرلر معاونتمزله ميانمزده برسد محافظه انشا اولنسه» ديو وقوعبولان
مراجعت واسترحاملرينه مبنى مذكور ايكى جبلك اره‌سنده يردن
تا ذروه‌لرينه قدر عرضى اللى ارشون وارتفاعى ايكيوز ذراع وطولى
يوز فرسخ اوله‌رق « برفرسخ اون ايكى بيك خطوه‌در » برعظيم سدى
بنا ايتمشدركه ذكر اولنان ايكى قبيله اورادن خروج ايتمكه قطعا بريول
بوله مامشلردر بوسد تيمور پارچه‌لرندن ياپيلوب هرطرفى اذابه اولنان
نحاس ايله تحكيم ايدلمشدر بونلرك الى يوم القيام اورادن خروج
ايده‌ميه‌جكلرى وكندولرينك ايكى بيك سنه معمر اولدقلرى تفسير
بيضاويده وترجمهٔ اوقيانوسده مذكوردر والله اعلم بالصواب .
« ذكريا عليه السلام » جناب كردكار (موسى) عليه السلامك
شريعتنى تأييد وذات وحدانيتنى توحيد ايتمك ايچون بنى اسرائيل
قومنه بعث وتسيار بيوروب كندولريله حرم عصمت توأملرى غايتله
مسن واختيار اولدقلرى حالده وقوعبولان دعا ونيازى اوزرينه
حضرت (يحيى) عليه السلامك ولادتيله مبشر ودلمسار اولمسيله
مؤخرا حضرت (يحيى) عليه السلام قدمنهادهٔ مهد جهان
اولديغندن يهود طائفه سى بومثللو وقتسز يعنى پدر ومادرنده
استعداد وقدرت اولمديغى صورتده جوجقك تولدنده برطاقم افك

(وافترايه)

وافترايه جسارت ايدوب وحضرت (زكريا) عليه السلام بونلرك كيد ومكرلريني وذات سعادتلرينك قتل واعدامنه قيام وجرأت ايده جكلريني فهم واذعان بيورمسيله درحال ايچلرندن انفكاك ايدرك اثناى راهده براغاجك درونه كيروب كندولريني اخفا ونهان بيوردقلريني قوم مرقوم مذموم خبرالدرق اورايه هجوم برله اويله برنبي ذيشاني اغاجك ايچنده دستره ايله ايكي بچوب شهيد ايلديلر مدت عمر شريفلري يوز سنه يه قريب اولوب تربهٔ شريفه لري حلبده جامع كبير درونده زيارتگاه اهل ايماندر ٠

« يحيى عليه السلام » حضرت (زكريا) عليه السلامك اوغلي وحضرت (عيسى) عليه السلامك تيزه زاده سيدر بني اسرائيل اوزرينه والي وانواع فسق وفجور ارتكابنده لاابالي بولنان (حردوس) نام شخص لئيم اوز برادري قزينك سوداى خامنه دوشوب كندوسنه عقد ونكاح ايلمسي حقنده طالب واصرار ايلديكي فتوايي (يحيى) عليه السلام غيرمشروع وممنوع اولمق حسبيله ويره مديكندن والده سي مكاره قزيني مجلس عيش وعشرتنده ساقيلك ايتمك نيت فاسده سنه مبني شخص مرقومك عشرتخانه سنه كوتورد كده و كندوسي وصالنه طالب اولدقده مزبوره دختر بد اختر زمان وصالني حضرت (يحيى) عليه السلامك نوش شربت شهادتلرينه حصر وتعليق ايتمسي اوزرينه درحال جلادلر واروب ورأس سعادت مقرلريني جسم پاكندن ايروب حضور خيانت موفورلرينه ايصال ايلدكلرنده مبارك لسان صدق بيانلرندن « بنه بوقزي سكا نكاح ايتمك شرعا حرامدر » مضموني شرفصادر اولوردي وبناءبران طائفهٔ يهوددن يتمش بيك كشي قتل واعدام اولنمدقجه دم سعادتلري منقطع اولمدي مبارك رأس سعادتلري شامده جامع امويه داخلنده وبدن مباركلري بيروتده جامع كبير درونده مدفون ومحترم اولديغي مرويدر ٠

« عيسى عليه السلام » والدهٔ محترمه لري حضرت (مريم) عليها السلامدر (حنه) نام خاتون حامله اولديغي زمان زوجي

اولان عمران فوت اولمسیله بطننده بولنان جوجغك بیت‌المقدس خدمتنه ویره‌جکنی نذر ایتمشیدی وقتاکه طوغورمش اولدیغی جوجق قیز ظهور ایلدی ارکك قیز کبی اولمدیغندن بو قزك نذری وجهله قبولنی جناب حقدن تمنی واسترحام وبونك قبوله سزاوار وشایان اولدیغنی استبشار واستفهام ایتمسی اوزرینه دران اورایه کوندروب خاله‌سنك زوج مکرمی بولنان حضرت (زکریا) علیه السلامه تودیع وتسلیم واولدخی اول دختر پاك کوهره برحجره تعیین وتخصیص ایدروب اوراده حضرت (مریم) عبادت وطاعات ذوالجلال ایله مشغول وسنی هنوز اون اوجه موصول اولدیغی حالده جناب قادر قیومك امر وفرمانیله (جبرائیل) علیه السلام حجرهٔ مزبوره‌یه داخل اولوب حضرت (مریمك) مبارك اغزندن اوفلیوب درحال حامله اولمسیله اورایه قریب بیت لحم نام موقعده فرداسی کون یاخود مدت حمل تمام اولدیغی زمان حضرت (عیسی) علیه السلام بانهادهٔ مهد جهان اولدیلر حضرت (مریم) علیها السلامك بوصورتله پدرسز جوجق طوغورمسنی بتون خلق طعن وتشنیع ایلدیلر ایسه‌ده حضرت (عیسی) علیه السلام بقدرته تعالی نطقه کلوب (قال انی عبدالله اتانی الکتاب وجعلنی نبیا) آیت کریمه‌سی مضمونجه « بن اللهك قولیم والله بکا کتاب احسان ایوردی وبنی پیغمبر ایلدی » مقالنی ایراد ایورملری اوزرینه خلق سنك طعن وتشنیع ایتمکدن کف ید ایتدیلر حضرت (عیسی) علیه السلام صبی اولدیغی حالده اوچ دفعه تکلم ایورمشلردر و اوتوز اوچ سنه برابر مصر وشامده ارام واقامت ایوروب بعده برکون یهودیلر طوپلانوب تحری ایدر ایکن ایچلرندن بری بولوب کوسترمك وکندوسنه وعد اولنان اوتوز درهمی الق اوزره حضرت (عیسی) علیه السلامك سعادت خانه‌لرینه واردیغی زماندن ایکی اوچ ساعت اقدم جناب رافع السموات بغیر عمد (عیسی) علیه السلامی سمایه رفع ایورمش وآنی تحری ایدن یهودی‌یی جناب مسیح صورتنده کوسترمش

اولمسیله اکرچه کندوسی (عیسی) اولمدیغنی اکلاتمق ایچون خیلی
فغان وفریاد ایتمش ایسه ده بلا فرق کسب مشابهت ایلدیکندن
سوزینه حواله سمع اعتبار اولنمیه‌رق شدیدا ضرب وبیچاره
یهودینک باشندن قانلری روان ایدرک اللرینی محکم باغلایوب
وانواع حقارت وذلتدن صکره حالا قدس شریفده مشهور اولان
میدان سیاستده کوتوروب دار اغاجنه صلب ایلدیلر (وماقتلوه
وماصلبوه ولکن شبه لهم) نظم جلیلی بومعنا وبو حکایه‌یی اثبات
ایدر طائفهٔ یهودک (اناقتلنا المسیح) قولیله زعم ایتدکلری کبی
(وماقتلوه یقینا) قتل ایتمدیلر (بل رفعه الله الیه) بلکی الله انی
سوی سمایه رفع بیوردی بعده ملائکهٔ کرامک قنادلرینه اوطوروب
وروی زمینه ایندیروب والده‌لری (مریم) علیها السلام دفع الام
فرقت ایلدکدنصکره ینه سوی سمایه رفع بیورمش والان دردنجی
قات کوکده برحیات اولوب (جبرائیل) علیه السلامک افاضهٔ
روحیله وجوده کلدکلرندن « روح الله » ولابقمز شیلردن پاک
ومطهر ویاخود مبارک ایاقلرینک التی دوز اولوب یری مسح
ایلدکلرندن و یاچوق سیاحت ایتدکلرندن مبارک معناسنه اولان
« مشیح » کلمه سندن معرب بولنان مسیح تسمیه اولنمشدر ٭
(انجیل) شریف کندولرینه نازل اولمش واخرالزمانده (کل نفس
ذائقة الموت) حکم جلیلی ماصدقنجه لذت موتی طاتمق ویاخود
واقع اولان دعاسی اوزرینه خیرالامم بولنان امة مرحومهٔ محمدیه‌دن
معدود اولمق اوزره سمادن روی زمینه نزول ونقل ودجالی هلاک
وقتل ایدر واول زمان ملت اسلامیه‌دن غیری کیمسه‌نک بولنمیه‌جغنی
وبولنان اهل کتابک جمله سی اهل ایمان ومسلمان اوله جقلری وقرق
سنه یریوزنده مکث وقرار وبعده ارتحال دارالقرار ایده‌جکلری روایت
اولنمشدر والله اعلم بالصواب ٭

٭ مبحث ولادت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ٭

٭ حبیب حضرت کبریا وخاتم الانبیا محمدالمصطفی علیه افضل

الصلوات واكمل التحايا » افندمزك پدر عاليقدرلرى (عبدالله) بن (عبدالمطلب) بن (هاشمدر) والدهٔ محترمه لرى (آمنه) بنت ابن منافدر حضرت (آدم) عليه السلامك هبوطندن التى بيك يوز التمش اوچنجى سنه‌سى وشهر رجب شريفك ايلك جمعه كيجه‌سى نور جهان آرالرى رحم مادرى تنوير وربيع الاولك اون ايكنجى بازار ايرتسى كيجه‌سى وقوع ولادت سنيه لريله افئدهٔ موحدين ومصدقينى تسرير بيورديلر قبل الولادة قبيلهٔ قريشك حيوانلرى اسانه كلوب « قد حمل رسول الله صلى الله عليه وسلم » يعنى (رسول الله حمل اولندى) ديدكارى كبى ارض وسمواتدن دخى ندالر استماع اولنديكه « ابى القاسم ميمونا ومباركا روى زمين واسمانه شرف ويره جكى زمان قريب اولدى » مثللو نيجه دلالات سعادت آيات ظهوره كلديكى كبى اثناى ولادت سنيهٔ رسالتپناهيلرنده دخى وقوعه كلان انواع علامات وكراماتك حد وپايانى يوقدر حتى اول ليلهٔ مباركه‌ده حضرت (آمنه) نك خانه‌سنه برچوق ملائكهٔ كرام نازل ومولد النبى رسالهٔ شريفه سنده « يارلوب ديوار چقدى ناكهان » كلدى اوچ حورى بكا اولدى عيان » بيتى مدلولنجه انلره ايما واشارت اولنديغى وجهله اوچ حوريدن برى « حوا » وديكر « آسيه » وبريدخى « مريم » حضراتى اولوب اول شب خدمت مفتخرهٔ فخر الانام شرفنه نائل اولديلر پدرلرى (عبدالله) ارتحال دار بقا ايلدكارنده بونك پدرى وحضرت رسول اكرمك جد بزركوارلرى (عبدالمطلب) حضرتلرينك اغوش شفقتلرنده پرورشياب اولمشلردر نزول آيت كريمه‌يه قدر نيجه خارق العاده علامتلر ظهور ايلديكى مثللو نزول وحى ونبوت وآيت كريمه‌نك تقربى زمانلرنده دخى درلو كرامتلر ظهور ايتمشدر مثلا يالكز بوله چيقسه وبعض صحراده بولنسه‌لر « يا محمد » نداى فرح افزاسى سمع ساميلرينه واصل اولمسى اوزرينه اطرافده كيمسه‌يى كوره‌مدكارى اجلدن سرعتله خانهٔ سعادتلرينه عودت وآيين مذموم كفارى من القديم قطعا سومدكارى جهتله اكثريا

خلقدن انقطاعله مكهٔ مكرمه‌ده واقع جبل حراده كه جبل نور
اطلاق اولنور برغارده اختیار عزلت ووحدت واوراده جناب حقه
عبادت وطاعتله امرار وقت واندنصكره انواع علامات وعجایباتی
مشاهده ورؤیت بیوررلر وذات علیالری (ابراهیم) علیه السلام
افندمزك دین وشریعتی ایله متدین ومتشرع اولدقلرندن قبائل
اره‌سنده كندو قبیلهٔ جلیله‌لرینه (ابراهیمیون) تعبیر اولنور ایدی
سن سعادتلری فرقه رسیده اولنجیه قدر كندولرندن عقلا وشرعا
اصلا برامر قبیح واقع اولمدیغندن وخلق امانت وصداقتنی اعتقاد
ایلدكلرندن « محمدامین » دیرلر ایدی غار مذكوری خلوت اتخاذ
بیوروب عبادت خدای متعال ایله مشغول اولدقلرندن حقلرنده
اذكیای عرب « الا ان محمدا عشق ربه » یعنی « اكاه اولك تحقیقا
محمد ربسنه عاشق اولدی » دیرلر ایدی ٠

﴿ مبحث ابتدای نزول آیات قرآنیه ﴾

شهر رمضان شریفك اون یدنجی كونی برمعتاد غار مذكورده
ایكن حضرت (جبرائیل) علیه السلام انسان صورتنده حضور
سعادتلرینه كلوب وطرف حقدن رتبهٔ عالیهٔ نبوت ورسالتی تبلیغ وتسلیم
واوچ دفعه وجود رحمت آلودلرینی شدتلیجه صیقه‌رق قوجاقلیوب
« اقرا یا محمد » یعنی اوقو دیدكده افندمز « ما انا بقارئ » یعنی اوقومش
دكلم بیورمسیله حضرت (جبرائیل) « اقرأ باسم ربك الذی خلق
خلق الانسان من علق » سورهٔ جلیله‌سنی صوت حسن ایله اول
احسن مخلوقاته تلقین وتفهیم وابدست الوب نماز قیلمق اصول
حسنه‌سنی دخی ارائه و تعلیم بیوردقلرندن زیاده سیله قورقوب
وجود نور الودلرینه رعشه عارض اولدیغی حالده اقدمجه
تزوج بیورمش اولدقلری حضرت (خدیجه) بنت (خویلد)
رضی الله عنها خانهٔ اسمان پایه‌لرینی تشریف « وزملونی زملونی »
یعنی « اوزریمی اورتك اوزریمی اورتك » دیو امر وفرمان بیوروب
والبسهٔ شریفه‌لری اوزرینه تلبس بیوردقلری دثار سعادتلرینه

بورنوب یاتدقلری حالده (جبرائیل) علیه السلام « یاایها المدثر قم فانذر وربك فكبر وثیابك فطهر » سورهٔ جلیله سنی كتور مسیله یعنی (ای دثار وقفتان سعادتلرینه ملفوف ومتزمل قیام ایدوب خلقی انذار وتخویف وربكی تكبیر وثیابكی تطهیر ایله) مثللو فرمان جناب رب منان صادر اولمسیله همان ناس دائرهٔ توحید باری یه وتصدیق نبوتلرینه دعوته قیام ومبادرت وتبلیغ احكام الهیه یه دوام ومباشرت بیوردیلر نبوت ورسالت سعادتلرینی رجالدن ابتدا « ابوبكر الصدیق » رضی الله عنه ونسواندن « خدیجهٔ كبری » رضی الله عنها وصبیاندن « علی » كرم الله وجهه وقوللردن « بلال حبشی » رضی الله عنه وازادلولردن « زید بن حارث » رضی الله عنه تصدیق ایدرك دولت وسعادت دارین اولان شرف ایمان ایله مشرف اولمشلردر تاج اسلام ایله سرافراز ونائل الطاف جناب بی انباز اولان اصحاب كرام رضی الله عنهم حضراتنك قرقنجیسی حضرت « عمر الفاروق » رضی الله عنه افندمز ابوجهلك بعض شیلر وعدیله صاحب شریعت افندمزك علیهنه بالقیام وبرای اضرار واعدام تهورانه كیدر ایكن یولده همشیرهٔ محترمه لریله بونك زوج مكرملرینك خفیا ایمان ایلدكلرینی استخبار ایدنجه اولا انلری قتل واعدام وثانیا اول حضرته اضرار ایتمكه عزم وقیام ایتمك اوزره خانه لرینه اوغرایوب وانلرك قرائت ایتمكده اولدقلری قرآنی طیشاریدن استماع ایلیوب طلب ایلمسنه مبنی اولزمان هنوز نزول ایدوب صحابهٔ كرامدن « ارث » رضی الله عنه حضرتلرندن تعلم ایتمكده اولدقلری سورهٔ جلیلهٔ « طه » اولدیغندن وابدستی اولمیان كیمسه نك دستنه قرآن كریم ویرلمك شرعا ممنوع اولدیغنی بیان وتفهیم ایلدكلرنده واقع اولان اصراری اوزرینه باشدن تلاوته اغاز وابتدار ایدرك (الله لا اله الا هو له الاسماء الحسنی) نظم جلیلنه كلدكلرنده حضرت « عمر الفاروق » رضی الله عنه افندمز ازلدهٔ ایلدیكی ایمانی درحال اوراده قول عظیم (لا اله الا الله محمد رسول

الله) ایله تجدید برله اورادن بالذات حضرت رسالتپناه افندمزك حضور لامع النورلرینه بوزینی وكوزینی سوروب وهمان اصحاب كوزینی استصحاب ایدرك وكعبهٔ علیایه كیدرك اوراده اولا اذان اوقوتدیروب اعلای كلمة الله امر عظیمنه موفق ومظهر اولمشلردر حدیث شریفده واقع اولمشدركه « عمر معی وانا مع عمر والحق مع عمر حیث كان » یعنی (عمر بنمله برابردر وبن عمر ایله برابرم وحق دخی هر جهتله عمر ایله برابردر) بومثللو حق عالیلرنده نیجه احادیث شریفه شرفوارد اولمشدر رضی الله عنه ۰ (حدیث شریف) ٨

(شاكرد)

تعداد وبیان اولنان انبیای عظام علی نبینا وعلیهم صلوات الله العلام حضراتندن الان برحیات اولنلر وارمیدر ۰

(استاذ)

اوت درت پیغمبر علیهم السلام الحالة هذه برحیات اولوب بونلردن (عیسی و ادریس) علیهما السلام اسمانده و (الیاس) روی زمین دنیا و (حضر) علیهما السلام روی دریاده درلر بوایكیسی هركیجه سد ذوالقرنینده وهرسنه عرفاتده اجتماع ایدرلر لكن كیمسه كوره مز ۰

﴿ مبحث معراج النبی صلی الله علیه وسلم ﴾

(شاكرد)

معراج شریف حقنده برنبذه معلومات ویرمكزی ارزو ایدرم ۰

(استاذ)

اول مخاطب خطاب (وما ارسلناك) ونائل سر اسرار (لولاك لولاك) وعارف حكمت (لما خلقت الافلاك) وسید ولد آدم وباعث خلقت عالم (صلی الله تعالی علیه وسلم) افندمز حضرتلرینك مكهٔ مكرمه دن مدینهٔ منوره یه شرف افزای هجرت بیوردقلرندن برسنه مقدم اول حبیب جناب كردكار شهر رجب شریفك یكرمی یدنجی كیجه سی وقوع بولان دعوت جناب قادر مطلق اوزرینه مكهٔ مكرمه ده

وخانهٔ عرش پایهٔ جنساب امهانیده بعدالعشا جنت اعلاده دیدار شریفلرینه مشتاق اولان وفرق بیك سنه مترقب بولنسان ویوزی انسان یوزی کبی غایت کوزل وایکی قنادلی اوله رق حضرت (جبرائیـل) علیه السلامك کتورمش اولدقلری براقه مسجد حرامدن راکب وسوار و (جبرائیـل) علیه السـلام ذات رسالتپناهیلرینه دلیل ویاراولدیغی حالده طی مراحل وقطع منازل ایدرك حضرت (موسی) کلیم اللهك کلام ایلدیکی طور سینایه واورادن حضرت (عیسی) روح اللهك تولد ایلدیکی بیت (لحم) نام منزل مبارکلرینه اوغرایوب وایکیشر رکعت نماز قیلوب قرق کیجهلك بعد مسافهسی وحضرت (یعقوب) علیه السلامك احیـا کردهسی اولان مسجد اقصایه واصل واوراده براقدن نازل ودرون مسجد شریفه داخل واوراده منتظر ومهیا بولنان کافهٔ ارواح انبیا فضل وشرف ملاقات سنیهلرینه نائل اولوب اول « امامالقبلتین ونورالکونین » افندمز انده ایکی رکعت نمازی ادا ودیکرلری اکا اقتدا وامت مرحومهلرینه دعا وارواح موجودهٔ انبیـا دست برداشتهٔ نیاز خدا بیوردقدنصکره ملائکهٔ کرام علیهم السلامك نزول وعروجلرینه مخصوص وآراسته و برطرفی بیت المقدسه وطرف دیکری آسمانه موصول وپیوسته اولان قدمه قدمهسلم ومعراج شریفه قدم سعادتلرینی وضع وعروج وخرق والتیام قبول ایتمز دیدکلری سمایه بوصورتله عروج ایدرك بر بر یدی قات کوکلری وایچلرنده بولنان وانواع تحمیدات وتمجیدات وطرف طرف تکبیرات وتهلیلات وسائر تسبیحات ایله مشغول اولان بیحساب ملکلری ویرنده کعبهٔ علیا یاپیلوب سمایه رفع بیوریلان (بیتالمعموری) زیارت وتماشا بیوروب سدرهٔ منتهایه شرف ارای وصو للرنده حضرت (جبرائیـل) علیه السلام بحسبالمقام اوراده توقف وارام بیورمسیله اول مظهر سر (فتدلی فکان قاب قوسین اوادنی) افندمزك اورادن قیام وحرکتله ایلروده واصل اولدقلری عظیم ومنور بر پرده ارهسندن

(الله اكبر) دیەرك برملك الى چیقاروب وسلطان الانبيا افندمزی بر اریکهٔ رسالت اوزرینه اجلاس ایتمسیله نیجه حجب وپردەلری مرور ایله تقابل وسلام ویرن ورفرف تعبیر اولنان یشیل وغایتله منور وبی مثیل برسریر عالی اوزرینه جالس اولدقلری حالده کیده کیده وغرایبات وعجایبات وصنع وقدرت خالق السموانی سیر ایده ایده عرش اعلایه اثنای تقربلرنده عرشدن لسان معجز بیان سعادتلرینه ساقط اولان غایتله حلو ولذیذ برقطره اوزرینه زبان حکمت عیان رسالتپناهیلرندن « التحیات لله والصلوات والطیبات » کلمات شریفه‌سی شرفصادر اولمسیله (جناب رافع السموات) طرفندن دخی « السلام علیك ایها النبی ورحمة الله وبرکاته » کلمات مبارکه‌سی شرفوارد اولمسی اوزرینه (حبیب اکرم ونبی محترم) صلی الله علیه وسلم افندمزك فم شریفلرندن دخی درحال « السلام علینا وعلی عباد الله الصالحین » کلمات لطیفه‌سی شرفصدور بیورلدقدنصکره عرش وکرسی ولوح وقلمی وسکز جنت ویدی جهنمی کشت وگذار وینه سدرهٔ منتهایه رجعت ومؤخرا حضرت (موسی) علیه السلامك اخطاریله فرض قلنان اللی وقت نمازك بش وقته تنزیل بیورلمسنه دفعاتله مراجعت باب نیاز اولەرق جناب ارحم الراحمین طرفندن اخذ مساعده ورخصت واول شب ینه معیت سعادتلرنده حضرت (جبریل) امین موجود ودلیل اولدیغی حالده خانهٔ سدره پایه لرینه عودت بیوردقلری حدیث شریفله ثابت ومبرهندر اول واقف اسرار « سبحان الذی اسری » وعارف انوار « وما ینطق عن الهوی » افندمز حضرتلرینك برتفصیل نقل وحکایه بیورمش اولدقلری قصهٔ شریفهٔ معراجی استماع واستغراب ایدن رجالك حضرت (ابوبکر) رضی الله عنه افندمزه مراجعتله ایراد ایلدکاری سؤاللرینه جواب اولەرق حضرت صدیق اکبر « مادامکه بوقصهٔ شریفه صاحب شریعت افندمز حضرتلرندن روایت بیورلمشدر بونده شائبهٔ کذب ودروغ اولمق محال اولدیغندن بهمه حال

انی وبلکه انك دها اغرب وابعدنی تصدیق ایدرم » بیورمسیله
کندولرینه اولزمان (صدیق) تسمیه بیورلمش وعندهٔ قریش مذکور
قصهٔ شریفه‌یی تکذیب ایلدکلرندن جناب رب لایزال اول اصدق
القائلین افندمزی برای تصدیق وابجال « سبحان الذی اسری
بعبده لیلا من المسجد الحرام الی المسجد الاقصی الذی بارکنا حوله
لنریه من آیاتنا انه هوالسمیع العلیم » آیت کریمه‌سنی انزال بیورمشدر
مسجد حرامدن مسجد اقصایه شرفواقع اولان اسری اشبو آیت
کریمه ایله ثابت اولدیغی اجلدن بونی انکار ایدن کافر اولور ·

﴿ مبحث هجرت النبی صلی الله علیه وسلم ﴾

(شاکرد)

خورشید جهانکیر رسالت وآفتاب عالم آرای سعادت علیه افضل
الصلوات والتحیات افندمز حضرتلرینك مدینهٔ منوره‌یه پرتو انداز
هجرت بیورملرینه سبب ندر ·

(استاذ)

اول زبدهٔ کائنات وخلاصهٔ موجودات علیه الصلوات والتسلیمات
افندمز حضرتلرینك موسم حج شریفده زیارت کعبهٔ علیا ایچون
اورایه کلنلری عرض جمال باکمالیله دین اسلامه دعوت بیورمق
معتادلری اولدیغندن نبوت ورسالت سنه‌لرینك اون اوچنجی سال
میامن فالنده مدینهٔ منوره‌نك اشرافندن رجال ونسوانندن مکهٔ
مکرمه‌یه کلان وبیت اللهی زیارت ایدن ذوات رجالدن یتمش
ونسادن ایکی ذات مستجاب الدعوات بیرامك ایکنجی کیجه سنده
حضرت پیغمبر آخرالزمانك حضورلرینه رخسوده بیعت اولدقلری
واهل اسلامك مدینهٔ منوره اهالیسیله ربط حبـل المتین الفت
ومناسبت ایلدکلرینی قریش قبیلهٔ خذله سی خبر الدقلرینه وبو
صورتله دائرهٔ اسلامیت توسیع ایده‌جکنی اکلادقلرینه مبنی انواع
ظلم وتعدیاتك انبان تشدیدینه جسارت ایلدیلر بونلرك شر وشورلرندن
صحابهٔ کرام حضراتی راحت ایده میه‌جکلرینی درك وایقان

ایلدکلرندن اول « نور مجسم صلی الله علیه وسلم » افندمزدن شرف صادر اولان مساعده ورخصت اوزرینه مدت قلیله ظرفنده (ابو بکر الصدیق ایله علی المرتضی رضی الله عنهما) افندیلرمزدن غیری کافه سی مدینهٔ منوره یه هجرت بیوردیلر ایدی قریشك رؤسای اشقیاسندن (ابو جهل وابو لهب) وسائر بر طاقم بی ادب دائما مشورت ایتمکده اولدقلری (دارالندوه) نام موقعده بالاجتماع « حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم » افندمزك بتون عالمه ضیا ویرن والان پرتو افشان جهان اولان نور وجودلرینك وفانوس نبوتلرینك اطفاسنه قرار ویردکلری کیجه (والله متم نوره) مضمو نجه صاحب شریعت افندمز خوابکاهلرنده یاتمیوب فرداسی کونی مدینهٔ منوره یه هجرته ابتدار ومسارعت بیورلمسی فرمان خدای متعال ایله حضرت « جبرائیل » علیه السلام اخطار بیورمسیله اول شب « اسدالله الغالب علی بن ابی طالب کرم الله وجهه » بردهٔ سعادتلرینه صاریله رق یاتدقلری وبو یولده فدای جسم وجان بیورمسی جهتله حضرت « جبرائیل » و« میکائیل » علیهما السلام انی محافظه بیوردقلری حالده صاحب شریعت افندمز خانهٔ سعادتلرینك بابنی کشاده وکندولری بیرونده استاده اولوب ویرای تحری اورایه کلان اعدانك باشلرینه براوج طپراق صاچوب کوزلری کورمیه رك اعدا خانهٔ سعادتلرینه داخل اولوب مبارك یتاقلرنده اول شیر خدا منظور چشم ناپاك اعدا اولنجه واقع اولان سؤاللرینه حضرت حیدر کرار « سز بنی حضرت پیغمبرك محافظه سنه موکل ایتدیکگز حالده نیچون بندن سؤال ایدرسکز » جوابنك اعطاسنه ابتدار ایتمسی اوزرینه انلرك کافه سی اورادن چکیلوب واطراف واکنافه آدملر کوندروب تحری ایتمکه قیام واهتمام ایلدیلر اول (سید الثقلین وامام القبلتین) صلی الله علیه وسلم افندمز حضرت (ابو بکر) الصدیق رضی الله عنه افندمزله برابر جبل (ثور) ده واقع (غار) شریفه داخل اولدقلری انده بر خار

مغیلانك اوزانوب اطراف غاری احاطه ایلدیکنی متعاقب یدیوز سنه اقدم حضرت « ابراهیم علیه السلام » افندمزه بیت شریفك طوفانده غائب اولان محلنی لمابیله بر دائره چوروب کوستردیکندن اولزمان پرده‌دار رسول جناب کردکار اوله‌جغی موعود اولمسیله اوراده مترقب بولنان عنکبوت غار شریفك قپوسنی کوزلجه نسج واخفا ایدر وایکی دانه کوکرچین دخی اشیکنده بولانه یاپوب ویمورطه چیقاروب اوزرینه اوتورر اوارالق لشکر بد اختر اعدا غار مذکوره تقرب ایلدیکندن طیشاروده ظاهر اولان صدا غارده رفیق « ابوبکر الصدیق » رضی الله عنه افندمزك سمع عالیلرینه واصل اولدیغی جهتله زیاده‌سیله محزون اولدیغنی اول سلطان دین مبین کورمسیله (لاتحزن ان الله معنا) یعنی « محزون اولمه تحقیقا الله بزمله برابردر » مضمون شریفیله دران تسلیت بخش سلامت وامان اولورلر اول قوم پرلوم قریش درون غارده کسنه‌نك اولمدیغنی کوردکاری علاماتدن وبر رجلدن استماع ایلدکاری « بوراده کیمسه بوقدر دیکر غارلرده تحری ایدیکز » یوللو صوتدن حس وادراك ایدرك اورادن رجعت ایدرلر بعده اوچ کون غار مذکورده ارام واقامت بیوروب دردنجی کونی حضرت (صدیق) اکبرك سفر ایچون بالمبایعه مکهٔ مکرمه‌ده ترك ایدرك دردنجی کونی ذکر اولنان غار شریفك اوکنه کتورملرینی تنبیه بیورمش اولدقلری ایکی رأس دوه‌یی (عامر بن فهر وعبدالله بن اریقط دوئلی) اورایه کتوروب انلره سوار وقطع منازل وطی مراحل ایلیه‌رك (قحجه) نام موقعه شرف افزای مواصلت وقرار اولدیلر اوراده « خواجهٔ عالم صلی الله علیه وسلم » افندمزك خاطر عاطر سعادتلرینه محبت وطن خطور ایدوب براه دلسوز ظهور ایتمسیله درحال اول پیك جناب رب الانام (جبرائیل) علیه السلام بعد تبلیغ السلام « ان الذی فرض علیك القرآن لرادك الی معاد » آیت کریمه‌سنی کتوروب مکهٔ مکرمه‌نك فتحی تبشیر ومبارك خاطر رسالتپناهیلرینی تسریر وبکام بیوردی اوراد ندخی

قيام وحركت ومدينهٔ منوره‌نك جوارينه وصلت بيوردقلريني براى استقبال عيون تحسر واشتياقله منتظر بولنان كافهٔ مهاجرين وانصار ايله برابر درون مدينهٔ منوره‌يه داخل واولا (ابا ايوب الانصارى) رضى عنه البارى افندمزك خانه‌سنه شرف افزاى نازل وهركس حضور انورلرينه رخسوده شرفنه نائل اولورلر ومتعاقبا « على المرتضى » رضى الله عنه افندمز دخى مدينهٔ منوره‌يه هجرت بيوررلر ومؤخرا (زيدبن حارث وابو رافع) رضى الله عنهما مكهٔ مكرمه‌يه كوندريلوب اوراده بولنان افندمزك كريمهٔ محترمه‌لرى (فاطمة الزهرا وام كلثوم) رضى الله عنهما ايله ازواج مطهره‌لريني دخى جلب واحضار واول « امام القبلتين صلى الله عليه وسلم » افندمز يدى ماه قدر ذكر اولنان خانهٔ حضرت خالدده قرار بيوروب بعده انشا بيورمش اولدقلرى مسجد النبى اتصالنده خانهٔ سعادتلرينه نقل مرحلهٔ نبوت واستراحت واورادن نشر انوار مهر رسالت وتوسيع دائرهٔ اسلاميت ومكهٔ مكرمه‌نك فتحى اسبابنك استحصالنه مبادرت بيورمشلردر ٠

﴿ مبحث فتح مكهٔ مكرمه شرفها الله الى يوم القيامه ﴾

(شاكرد)

مكهٔ مكرمه شرفها الله الى يوم القيامه‌نك فتحى نوجهله متيسر اولمشدر ٠

(استاذ)

هجرت سنيه‌نك التنجى سنه‌سى ذى القعده‌سنده « اشرف كافهٔ بنى آدم ورحمت جلهٔ عالم صلى الله عليه وسلم » بركيجه عالم منامده بيت الله الحرامه داخل اولوب مفتاحنى اخذ ايدرك طواف كعبهٔ شريفه ايله وقفهٔ عرفاتى ادا بيورمش اولدقلريني اصحاب كرامه نقل ايله بومقصوده وصول بوسنهٔ مباركه‌ده ميسر اولمق ودشمن ايله محاربه اولميوب يالكز زيارت ايتمك قصد ونيت سنيه‌سيله بر قليج قوشانمش اولدقلرى حالده مهاجرين وانصاردن بيك درتيوز قدر ذوات

كرام ايله مدينهٔ منوره‌دن توجيه قافلهٔ حركت واثنای راهده (عسفان) نام محله شرف افزای نزول ومأوا صلت بيورلدقده برقاج كون اقدم احوال وحركات قريشی اوكرنمك اوزره كوندرلمش اولان « بشر بن سفيان » اورايه عودت ايدرك طائفهٔ باغيهٔ قريشك مدينهٔ منوره‌دن حركت وقيام حضرت خير الانامی خبر الملری اوزرينه عسكر اسلامی مكهٔ مكرمه‌يه ادخال ايتمامك ايچون برچوق لشكر « طوی » نام موقعه كوندرمش اولدقلرينی عرض وافاده ايتمسنه وبوسنه زيارت كعبهٔ مكرمه‌يه ممانعت ايده‌جكلری اكلا شلمسنه مبنی مكهٔ مكرمه‌يه طقوز ميل قدر بعد مسافه‌سی بولنان « حديبيه » نام موضعك نهايتنده واقع برقيو كنارنده نصب خيام ارام بيورلمشيدی بوسنه محضا زيارت ايچون اورايه كلنه جكنی طائفهٔ قريشه بيلدرمك اوزره مكهٔ مكرمه‌يه ارسال بيوريلان حضرت « عثمان » رضی الله عنه افندمز عودت بيورمديغندن ومؤخرا رخصت الوب اورايه كيدن مهاجرين وانصاردن اون نفر دخی اوراده قالديغندن وبونلرك قتل واعدام اولندقلرينه دائر برشايعه ظهور ايلديكندن همان « رسول اكرم ونبی محترم صلی الله عليه وسلم » ظهر سعادت مقرلرينی براغاجه ويروب كفار ايله صدق وشجاعت وقطعا دشمندن فرار ومراجعت ايتميه‌رك ثبات ومتانت اوزره جنكه مبادرت اولنمسنه دائر بيعت اجرا بيورديلر وبوكا « بيعت الرضوان » ديديلر (لقد رضی الله عن المؤمنين اذ يبايعونك تحت الشجرة) آيت كريمه‌سی بومعنايی ايما واشارت ايدر وحضرت « عثمان » رضی الله عنه بوراده بولنمدقلرندن اول حضرت مبارك صول النه اشارتله « بو عثمان اليدر » بيوروب ومبارك صاغ النی اوستنه قويوب انی دخی شرف وفضيلت بيعتدن محروم بيورمديلر اشبو بيعتی قريش قبيلهٔ فسده‌سی استماع ايلدكلری انده قالبلرينه زياده سيله خوف وخشيت دوشديكندن اثنای مصالحه ضمننده كوندرمش اولدقلری (سهل بن عمرو) حضور حكمت موفور حضرت پيغمبره

كلوب اقدمجه عسكر نصرت اثر اسلامى كوزتمك اوزره قريش جانبندن كونديلان اللى كيسه‌دن اسير اوله‌رق مقيد زنجير اسارت اولان التى كيسه‌يى طلب ايتمسيله اول سپهسالار انبيا « حضرت عثمان اون نفر ايله برابر بورايه كلمدكجه بونلرك اطلاقى حيز امكانده دكلدر » يوللو اراده وفرمان بيورمسى اوزرينه درحال بركيسه مكهٔ مكرمه‌يه ارسال وقبيلهٔ قريشه بيان حال اولندقده حضرت « عثمان » اون نفر ايله مجلس ملائك انيس حضرته وارد وداخل اولدقلرى انده سهلك استدعا ايلديكى التى كيسه دخى اطلاق بيورلدى اوراده (سهل بن عمرو) ايله بوسندلك جنود موحدين مكهٔ مكرمه‌يه دخولدن صرف نظرله كله‌جك سنه اصحاب كرام استدكارى كبى كلوب كيتملريچون اوچ كون مكهٔ مكرمه‌يى تخليه ايده‌جكلرينه واون سنه على الدوام محاربه اولنمامسنه وايكى طرفك زير حمايه‌لرنده بولنان قبيله تجاوزى حركتده بولنماملرينه دائر وشروط سائره‌يه متدائر صورت مصالحه قرارلشديريلوب عهدنامه‌لر يازلش واورادن كمال حزن والم ايله مدينهٔ منوره‌يه متوجهاً حركت وعودت اثناسنده (كراع الغميم) نام محلده سورهٔ جليلهٔ فتح مكه شرف‌نازل اولمسيله انواع محزونيت متبدل مسروريت وبشارت اوله‌رق مدينهٔ منوره‌يه حل راحلهٔ عودت بيورلمشيدى بعده مدينهٔ منوره ايله شام شريف اره‌سنده واقع قلاع وحصارى حاوى وجامع بربيوك ولايتدن وسكنه‌سى يهود طائفه‌سندن عبارت اولان (خيبر) نام بلدهٔ عظيمه‌يى فتح وتسخير بيوردقدنصكره مكهٔ مكرمه‌ده زير جناب رسالتپناهيلرنده بولنان (خزاعه) قبيلهٔ مطيعه‌سنه قريش حمايه‌سنده بولنان (بنى بكر) قبيله‌سى طرفندن مداخله وقريش جانبندن دخى خفيا اعانه وامداد اولنه‌رق وقوعبولان مقاتله‌ده (خزاعه) قبيله سندن خلاق مشاهده ومغاير مقاوله اوله‌رق برقاچ كيسه قتل واعدام اولنمشيدى وقوعات مزبوره‌دن اوچ كون صكره « امام القبلتين ورسول الثقلين صلى الله عليه وسلم » صباح نمازينى بعدالادا

مسجد شریفده مشغول دعا ایکن درحال (عمروبن سالم خزاعی) قرق قدر آدم ایله کریان ونالان اولدقلری حالده حضور حضرت پیغمبره رومال اولوب مکه ده بنی بکر خذله‌سیله قریش غدارلرندن کوردکاری ظلم وغدری برقصیدهٔ بلیغه ایله عرض وافاده ایتلریله عهد قریبده اخذ انتقام بیوره‌جقلرینی ایما واشارت ودل مجروحلرینه مرهم تسلیت عنایت بیوردیلر بوبابده نقض معاهده وپیمان ایلدکلرندن قبیلهٔ قریش زیاده خوف واندیشه‌یه دوشدکلرندن بورالرینی قطعا قاله المیدرق ایچلرندن (ابو سفیان) همان مکهٔ مکرمه‌دن ناقه سوار حرکت ومدینهٔ منوره‌ده کریمهٔ مکرمه‌لری وصاحب شریعت افندمزك زوجهٔ مطهره‌لری « ام حبیبه » رضی الله عنهانك خانهٔ سعادتلرینه مواصلت ایدوب اوراده « مفخر عالم صلی الله علیه وسلم » ك فراش سعادتلرینه اوطورمق اوزره میل ونیت ایتمسیله درعقب فراش سعادت اولدیغی یردن قالدیرلدقده ابوسفیان (قزم بنی یتاقدمی یتاغی بندمی صاقندك) دیو استفسار ایلمسیله « ام حبیبه » رضی الله عنها بو اوطورمق استدکك فراش « اشرف مخلوقات وسید کائنات علیه افضل الصلوات افندمزك فراشیدر سن شمدی مشرك اولدیغکدن فراشی سندن صاقندم » جواب صوابنی اعطا بیورمسی اوزرینه ابوسفیان (بزدن مفارقت ایده‌لیدنبرو تبدیل اخلاق ایتمش وغایت بد زبان اولمشسن) دیمسیله « ام حبیبه » رضی الله عنها (بویله دکلدر بلکه اول هادیٔ مضلین هدایتله شرفیاب ایمان اولدم سن حالا مصنوع بشر وغیر واقف خیر وشر اولان طاش واغاج پارچه‌لرینه طاپار طورورسن) بیورمسیله ابوسفیان (یا ام حبیبه بابام وددم دینی نصل ترك ایده بیلورم) دیه‌رك کمال غضب وحدت ایله اورادن چیقوب اول حضرت فخر الانبیا علیه اکمل التحایا افندمزك حضور سعادت موفورلرینه واردقده واندن سبب ورودینی سؤال بیوردقلرنده (ابوسفیان حدیبیه مصالحه‌سنده بولنمدیغمدن ومدت مصالحه‌یك از تعیین اولنمش

اولدیغندن اول معاهده‌یی تجدید وبراز دها تمدیده کلدم) دیمسیله
اول حضرت « خیر بونده بشقه برشی اولمیدر بورایه کلمکزه سبب
یالکز صلح ماده‌سی دکلدر » بیورملری اوزرینه ابوسفیان حضرتك
کیفیات واقعه‌دن خبردار اولدقلرینی اذعان ایتمسیله اورادن
قالقوب وچهاریار کزین رضوان الله علیهم اجمعین حضراتنك
خانه‌لرینی برر برر طولاشوب بنه حضرت « علی » کرم الله وجهه
افندمزك حضورلرینه کلوب (یا اباالحسن بکا امانك التنده برمکان
تعیین وافراز ومدت مصالحه‌نك تمدیدینی نیاز ایله) دیو رجا ایلدکده
اول امام علی « یا ابا سفیان بو ایشك وقت وزمانی کچدی شمدی
واروب مجمع اصحابده « یامعشر الناس ایکی طرف رجالنی کهف امانمه
الدم دیو اعلان ایتملیسین » بیورمسیله ابوسفیان کمال حیرتندن
مسجد سعادته واروب بلند اواز ایله (یا ایها الناس ایکی طرف
آدملرینی دخی جوار وامانم التنه الدم) دیو فریاد ایلدکدنصکره همان
مکهٔ مکرمه جانبنه متوجها حرکت ایتمش وکافهٔ اصحاب بونك حالنه
کولمشلر ایدی « فخر الغزاة علیه افضل الصلوات » افندمز هجرت
سنیه لرینك سکزنجی سنه‌سی شهر رمضان شریفك اون سکزنجی
کونی فتح مکهٔ مکرمه نیت سنیه سیله مدینهٔ منوره‌دن اون بیك
قدر عسکر ظفر پیکر ایله تحریك لوای نصرت ومکهٔ مکرمه‌یه قریب
(مرالظهران) نام محله نصب خیام وصلت بیوردیلر ابوسفیان
(جحفه) نام منزلده ساکن عم بزرکوار خیرالناس حضرت
« عباس » رضی الله عنه افندمزه یلواروب برابر اردوی همایوندن
کچر وحضور حضرت پیغمبره کیدر ایکن حضرت « عمر الفاروق »
رضی الله عنه درحال انك اوراده قتل واعدامنه رخصت المق اوزره
سیفنی چیقاروب ویردن صیچرایوب طرف ذی شرف حضرت
پیغمبره « صلی الله علیه وسلم » کیتمکه سرعت ایدر ایسه‌ده انلر راز
اولجه واردقلرنده ارادهٔ حکمت عادهٔ سنیه ایله اول شب عودت
ایدوب فرداسی کونی کلدکلرنده اول « پیغمبر ذیشان ونبی انس

وجان صلى الله عليه وسلم » درر افشان كلام اولوب « يا اباسفيان اللهى توحيد و پيغمبرينى تصديق ايتمك زمانك دها كلمديمى » سؤال لطف اشتمالنى ايراد بيوردقده ابوسفيان (بلى بيلورم انام بابام سكا فدا اولسون صحراده قوملردن زياده اذا وجفا ايتمش ايكن بو يله بر فرصت زماننده بومثللو معاملهٔ رفقيه واطفيه اجرا بيورر سكز) ديدكده وبر طاقم صدرينه شفا وبره‌جك صورتده سوزلر سويلكه دوام ايتدكده حضرت « عباس » رضى الله عنه بونك يانه يناشوب (يا ابا سفيان سوزى بوقدر اوزاتمه حضرت عمر رضى الله عنه سنى اعدام ايتمك ايچون قليجى النده نتيجهٔ كلامه منتظردر تيز كلمهٔ شهادت كتور) بيورمسيله ابو سفيان وبعده حكيم بن حزام وبديل ابن ورقا شرف اسلام ايله مشرف اولديلر بعده شرفصادر اولان ارادهٔ جناب نبوتپناهيلرى اوزرينه حضرت « زبير » رضى الله عنه مهاجرين كرام وسائر عسكر اسلام وحضرت (خالد ابن وليد) رضى الله عنه دخى كذلك برفرقهٔ جليلهٔ عساكر اهل ايمان ايله مجرد مكهٔ مكرمه‌نك دروننده‌ن مرور ايتمك اوزره كيدر ايكن كبراى قريشدن (عكرمه بن ابوجهل) برالاى اشقيا ايله عساكر منصورهٔ محمديه قارشولرينه چيقوب اوق اتمغه متجاسر اولملرينه مبنى بالضروره اوراده برمحاربه وقوعيله انلردن يكرمى سكز آدم عازم ديار عدم اولوب اهل اسلامدن يالكز ايكى ذات سعادت سمات حائز رتبهٔ شهادت اولمسيله « اول سيد الورى وفاتح ام القرى صلى الله تعالى عليه وسلم » افندمز سورهٔ جليلهٔ فتحى قرائت بيوردقلرى وصحابهٔ كرام وكافهٔ عسكر اسلام اطراف وجوار سعادتلرنده تكبير خوان اولدقلرى حالده برهيئت عظيمه ايله مكهٔ مكرمه‌يه داخل وبو يله سهولتله كعبهٔ مقصودلرينه واصل اولديلر ودران بيت شريفك مفتاحنى (سلافه بنت اسوددن) بالاخذ قپوسنى اچوب واولا (عمر وعثمان بن طلحة رضى الله) عنهما ايچرى كيروب صورتلرى ازاله وامحا وايكى ركعت نمازى ادا بيوردقدن صكره

« علیه الصلاة والسلام » افندمز قپونك اشیکنده قائم اوله‌رق ذکر اولنان مفتاحی مزبوره‌نك مخدوم مکرمی (عثمان بن طلحه‌یه) اعطا واحسان بیورمسیله (ان الله یأمرکم ان تؤدوالامانات الااهلها) آیت جلیله‌سی بونك حقنده شرفنازل اولمشدر وحضرت « عثمان » صلی الله علیه وسلم افندمزك ملازمت سنیه‌لرینی اختیار ایلدیکندن مفتاحی برادری (شیبه رضی الله عنه) آلوب الآن انلرده‌در « سید سادات ومفخر کائنات علیه اکمل الصلوات » عظمای مکه وصنادید قریشك جرایم وقبایحنی عفو بیوروب واویله اذانی کعبه او زرنده حضرت (بلال حبشی رضی الله) عنه اوقویوب بعده بیت معظمك سقف شریفی کورینه جك درجه بجبله صعودله دعادن صکره اوطوردقلری وحضرت (عمر رضی الله عنه) بولندقلری حالده قبیلهٔ قریشك کبارلری ومؤخرا نسالری بر بر کلوب بیعت امرینی اجرا ایلدکدن صکره « صلی الله تعالی علیه وسلم » امهانی خانه‌سنی تشریف بیوردیلر بعده اورادن (حنین وطائف) غزالرینه رفع علم سطوت وتحریك رآیت نصرت ایله اورالرده سل سیوف سنان ونیجه بیك کفاری وبرج وحصاری خاکله یکسان وقلاع وبارولرینی برباد وپریشان ونیجه بیك کیمسه‌لری ادخال دائرهٔ عظیمهٔ ایمان واندن (جعرانه) نام موضعی تشریف واورده مال غنایمی تقسیم ایدرك کافهٔ مجاهدینی تلطیف وبعده احرامی اکتسا ومکهٔ مکرمه‌ده مناسك حجی بعدالادا مکهٔ مکرمه‌نك زمام اداره‌سنی (عتاب بن اسیده) وقرآن عظیم وقواعد دین کریمی وشریعت غرانك امر تعلیم وتنفیذینی (معاذ بن جبل وابو موسی الاشعری رضی الله عنهم) حضراتنه تفویض واحاله واندن مدینهٔ منوره‌یه عودت بیورمش اولدقلری و بوقدر احوال اوچ ماه ظرفنده وقوعبولدیغی کتب سیرده مسطور و بو رسالهٔ مختصره‌ده کافهٔ وقایع واحوالك ذره مقداری مذکوردر تفصیلاتنه اکتساب وقوف کتب مزبوره‌یه مراجعت ایتمکه وابسته وموقوفدر

قرآن عظیم البرهان اول « نبی آخر الزمان و پیغمبر انس و جان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه » نازل ومبارك سن سعادتلری التمش اوچ رادەسنه واصل اولوب عزم کلستان بقا بیورمش والآن روضهٔ مطهرەلرنده حیات معنوی ایله حی اولدقلری حالده سریرارای حرم خرّم وپرتو افزای مقام محترم وزیارتکاه امم اولمشلر در .

« اللهم صلی علی سیدنا محمد النبی الامیّ وعلی آله وصحبه وسلم »

﴿ مبحث شرف نزول آیات کریمه ﴾

(شاکرد)

قرآن کریم نیچون نازل اولمشدر .

(استاذ)

انفا بیان اولندیغی وجهله درونندە مندرج بولنان امرلر وحکملر ایله عمل اولنمق وهربر مواد ومصالحه متعلق آیات کریمه موجوده اولدیغی اجلدن هربر امور وخصوصاتك ترك وتسویه و ایفا اولنمسنده اورایه مراجعت ایتمك وحقوق عباد اول کتاب مبینك ناطق اولدیغی وجهله محافظه ایدلمك ایچون نازل اولوب فقط آداب ورعایتله تلاوت ایتمکده درجه سز اجر وثواب موعوددر واستماع ایتمك دخی فرض کفایەدر حتی ازبر ایدنلر حقلرنده « اشراف امتی حملة القرآن » یعنی (امتمك اشرف وافضلی قرآنی ازبر ایدنلر در) حدیث شریفی وارد اولمشدر . (حدیث شریف) ٩

(شاکرد)

قرآن عظیمك آیت کریمەلری نه مقدار در .

(استاذ)

قرآن کریمك آیات شریفه سی التی بیك التیوز التمش التی آیتدر وبونلرك ایچنده امره ونهیه وقصص وحکایه ودعایه متعلق آیتلر تصریح و بیان بیورلمش و بو قرآن عظیمده علم الهی وعلم سیاده وعلم اماره وعلم اخلاق وعلم حلال وحرام وعلم تصوف وعلم باطن وعلم طب وعلم تواریخ وعلوم سائره موجود ومندرج بولنمشدرکه بومعجزهٔ باهره ایله فصحاء وبلغاء عرب عاجز قالمشلردر .

(شاکرد)

(شاكرد)

معجزه نه دیمکدر ·

(استاذ)

معجزه دعوای نبوته مقرون اولدیغی حالده خیر وسعادتی داعی خارق العاده اولەرق رسول الله طرفندن صادر اولان بر امردر مثلا موسی علیه السلام عصاسیله زماننده‌کی سحره‌نک افعاللرینی ابطال وعیسی علیه السلام احیای اموات ایله عصرنده‌کی اطبای حاذقه‌یی عاجز ایتمسی کبی کذلك قرآن ایله کلام فصحا عاجز اولمشدر ·

(شاكرد)

سورهٔ جلیلهٔ قرآنیه بردنمی یاخود آیری آیریمی نازل اولدی ·

(استاذ)

خیر ایجاب واقتضا ایتدکجه ولزوم حقیقیسی کوروندکجه آیت آیت نازل اولمشدر حتی مکهٔ مکرمه‌دن مدینهٔ منوره‌یه وقوعبولان هجرت النبی « صلی الله علیه وسلم » اثناسنده قبیلهٔ طاغیهٔ قریشك « یا محمد سنك ربك بزم اصنام واوثان کبی آلتون وکموشدن معمول ومصنوعمیدر » سؤاللری اوزرینه (قل هو الله احد) سورهٔ شریفهٔ اخلاص شرفنازل اولوب انکله جواب صواب اعطا بیورلدیغی کبی سائر سور وآیات قرآنیه دخی بر وسیله وسبب ایله انزال بیورلمشدر ·

(شاكرد)

اشبو قرآن کریمی کیم کتوردی ·

(استاذ)

سور شریفهٔ قرآنیه‌نك کافه‌سنی اوامر واحکام الهیه‌نك پیغمبران عظام ورسل کرامه تبلیغ وایصال ایتمکه مأمور اولان والتی بیك التیوز آلتمش آلتی قنادی اولوب بر قنادی شرقه وبر قنادی غربه ومبارك ایاقلری یرده اولدیغی حالده مبارك باشی آسمانه واصل اولور

درجه ده جسیم وغایت قوتلی بولنان حضرت « جبرائیل » علیه السلام کتورمشدر وبوکا مماثل اوچ ملائکهٔ عظام دها واردر که بری ارزاق مخلوقاتك تقسیم وتوزیعنه ویغمور وقارلرك امطار وانزالنه مؤکل حضرت « میکائیل » علیه السلامدر ودیکری یوم قیامتده نفخ صور ایتمکه مأمور والآن امر الهیه نك صدورینه منتظر بولنان حضرت « اسرافیل » علیه السلامدر وبریدنجی کافهٔ ارواح بنی آدمك قبض اولنمسنه مؤکل ومأمور حضرت « عزرائیل » علیه السلامدر بونلردن غیری ملائکهٔ مقربین دها واردر هر بری برر خدمته مأموردر ٠

(شاکرد)

سورهٔ جلیلهٔ قرآنیه دن ابتدا قنغی سوره وآیت نازل اولدی ٠

(استاذ)

ابتدا سورهٔ کریمهٔ علق یعنی (اقرأ باسم ربك الذی خلق خلق الانسان من علق) نظم جلیلی مکهٔ مکرمه ده واقع (جبل حرا) نام موقع مبارکده نازل اولدیغی مثللو سائر سور لطیفهٔ قرآنیه نك کیمی مکهٔ مکرمه ده وکیمی مدینهٔ منوره ده نازل اولوب جمله سی یکرمی اوچ ییلده تمام اولمشدر ٠

(شاکرد)

بو آیات کریمه ایچنده اك صکره نازل اولان آیت قنغیسیدر ٠

(استاذ)

آیات کریمهٔ قرآنیه ایچنده (الیوم اکملت لکم دینکم واتممت علیکم نعمتی ورضیت لکم الاسلام دینا) آیت کریمه سندن صکره حلال وحرامه وسائر فرائض واحکامه متعلق آیت نازل اولمیوب بوندن صکره (واتقوا یوما ترجعون فیه الی الله) نظم جلیلی نزول ایدوب یکرمی بر کوندن صکره « سید کائنات علیه افضل الصلوات » افندمز ظاهرا ترك جامهٔ حیات وشرف افزای جنات عالیات بیورمشلردر ٠

(شاکرد)

(شاكر)

سورهٔ (ضحی) دن آشاغیده‌کی سوره‌لرك آخرلرنده تکبیر المه‌سنك سببی ندر ·

(استاذ)

ابی ابن کعبدن نقلا ابن عباس رضی الله عنهم روایت ایدرکه بعض اسباب معنویهٔ حکمیه‌دن طولایی برقاچ‌کون وحیك انقطاعنده یعنی قرآنك نازل اولماسنده کفرهٔ قریشك « محمدی ربیسی ترك ایتدی » مثللو کفت وکولرینه « رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم » افندمزك مبارك قلب سعادتلرینك محزون اولمسنی متعاقبا سورهٔ (ضحی) شرفنازل اولمسیله حصوله کلان مسرورتلرندن تکبیر ایدرك بوسوره‌نك ونهایتنه قدر دیکر سوره‌لرك ختام تلاوتلری عقیبنده تکبیر ایدلمسی امر وفرمان بیورلمشدر ·

(شاکرد)

فخر عالم « صلی الله تعالی علیه وسلم » حضرتلرینه « جبرائیل » علیه السلام قاچ کره نازل اولدی ·

(استاذ)

اول سید الانبیا علیه ازکی التحایا افندمزه « جبرائیل » علیه السلام یکرمی درت بیك دفعه وآدم علیه السلامه اون ایکی دفعه وادریس علیه السلامه درت ونوح علیه السلامه اللی وابراهیم علیه السلامه قرق ایکی دفعه وموسی علیه السلامه درتیوز وعیسی علیه السلامه اون کره نازل اولمشدر ·

(شاکرد)

بومثللو متفرق نزول ایدن قرآن عظیمی کیم جمع وترتیب ایلدی ·

(استاذ)

حضرت (عثمان بن عفان رضی الله) لوح محفوظده کورمش اولدقلری ترتیب اوزره جمع وترتیب بیورمشدر ایشته بورایه قدر بیان اولنان انبیای عظامه ونازل اولان کتب وصحایفه وملائکهٔ کرامه

ابنائملی وکافه‌سنی حق وکرچك بیلملیدر و بویله بیلمك دخی نه درجه بیوك لطف ونعمت اولدیغنی اکلاملیدر .

﴿ مبحث شکر نعم رب غفور ﴾

(شاکرد)

جناب پروردکارك نعمتی چوقدر لکن برنجی نعمتی ندر .

(استاذ)

فی‌الواقع اول جناب رب کریمك نعمتلری صایلور و بیلنور شیء دکلدر حتی اشیای موجوده واکوان مشهوده بنی انسانك تعیش وراحتیچون یراتمشدر کورمیور وادراك ایتمیور میسکز اوزرلرینه بینوب جنك وجداله وسائر اوزاق محاله کیتمك و یوك یوکلتمك ودیکر صورتله خدمت کوردرتمك ایچون آت وبغال ومرکبلری وات وسود وباغ وقایمق وبوغردلرینی اکل ایتمك وتارلا وباغلری سورمك وخرمنلری دوکمك و پوستلرینی کیمك و تویلرینی قوللانمق ایچون دوه وصغر وقیون وکچیلری واوستنده سیر وحرکت وسواحل بعیده‌دن جلب ذخایر وجر منفعت ایلمك ایچون دکزلری خلق بیوروب وبونجه حیوانات و جمادات واجرام سفلیات ابنای بشره مسخر ومطیع اولوب روز وشب ایفای حسن خدمت ایتمکده درلر مثلا (کونش) طلوع وغروب ایتدکجه کونلری وزمانلری بیلدیرر وهر برمزروعات ومحصولاتی کمالنه ایرکورر ومیوه‌لره لذت وحلاوت ویرر (قمر) آیلری وسنه‌لری کوسترر وکوندوز کونشك ویردیکی یبوسته کیجه‌لری رطوبت وعاله نور ویرر (یلدزلر) برده وبحرده سیر وسفر ایدنلره باردم ایدر ویول کوسترر (روزکار) رطوبتلی اولان شیلری چوروملکدن وضایع اولمقدن صاقلر وضررلی قوقولری کوتورر وکوزل هوایی کتورر ودریاده کمیلری یوریدر وقره‌ده دکرمنلری چویرر (بلوط) ایچنده یغمور طوپلنور یریوزینه یغار یرده صولر چوغالیر وصولر انسانه وحیوانه ونباته حیات وبرکات ویرر اشبو بلوط عادتا سوت ننه‌ده مقامنده‌در یر بشکنده کمال حرارت

واجلقدن اغلایه اغلایه اغرزلری چاتلیان وطوداقلری یاریلان نباتات وحیوانات جوجقلرینی بسلر وبونلرك بعضیسی انسان اکل ایدر وجود بسلنور ارککلرك ارقه‌لرنده وعورتلرك کوکسلرنده نطفه یعنی منی حاصل اولوب ایکی منی رحم مادرده بر لشور برقاچ ماه ظرفنده بر چوجق طوغار بیودیجه اوقور ویازار وانواع معارف وهنر تحصیل ایدر ایسه بیوك رتبه‌لره نائل اولور وجمعیت بشریه ایچنده قدر وحیثیت بولور زیرا رتبه‌لرك اعلا وبالاسی علم ومعارفدر بر انسانده علم وعمل موجود اولدیغی حالده ایکی جهانده عزیز ومحترم اولوب بازار عالمده بوسرمایهٔ علم کندوسنه کفایت ایدر وداٸما البلس فضل وشرافتله مزین ومحلی کذر بونلرك کافه‌سی الطاف ونعم الهیه‌دندر لکن برنجی نعمتی کندی وارلغنی وبرلکنی بیلدرمسیدر ٠

(شاکرد)

الله‌تعالینك بونعمتلرینه قارشو قوله نه یاپمق لازمدر ٠

(استاذ)

بوراسی جای اشتباه دکلدر وسزه سرد وبیان ایدیله‌جك قیاس ودلیل وانواع برهان وتمثیل چوقدر زیرا پدریکز سزه برشی بخش واحسان ایلدیکی حالده اکا قارشو تشکر ایتمك ارزوسیله درعقب کیدر پدریکزك دست کرم پیوستنی ویاخود دامن پرمیامیننی اوپر وخاك شکر وسپاسنه روی مسرتی سوررسکز وحقوق پدر بیوکدر اعتقادیله داٸما حقنده رعایت وحرمت ایدوب حقوقنی محافظه وتبجیل ورضاسنی تحصیل ایتمك وهربار تعظیمنده بولنمق استرسکز ایشته حقك نعمتلرینه قارشو اکرچه ممکن دکل ایسه‌ده مهماامکن تشکرده بولنمق عبودیت اقتضاسندندر ٠

(شاکرد)

شکر ایتمکله کندوسنه نه فاٸده واردر وبوشکره محتاجمیدر ٠

(استاذ)

یوق یوق جوجقلق ایتمه وبو درجه ایلری کیتمه بیلمز وکورمزمیسکز مقام تشکرده پدریکزك دستنی ویا دامننی اوپدیککز زمان کندوسنه

ذره قدر فائده ویرمز وبو تشکرله کندوسنك قدر واعتباری قطعا تزاید ایتمز بلکه سزه بخش واعطا ایلمش اولدیغی شیئك مقابله‌سنده تشکر ایدر ورووی رضا کوستر ایسه کز بومعامله وحرکتکزدن پدریکز ممنون اولدیغکزی اکلارده مقدما احسان ایلدیکی شیدن دها بیوك برشیئك ویرلمسنی تصور ایدر ودرحال ویرر بوبابده اولنان تشکردن ترتب ایدن فائده وعدم شکرانیتدن حصوله کلان ضرر ینه سزه عائد وراجعدر بوتشکره پدریکزك اصلا احتیاجی یوقدر بوکا ینه سز محتاج سکز ایشته اول منعم حقیقی اولان واجب الوجودك نعمتلرینه صورت رضا کوستریلور وموجودیله اکتفا وقناعت ایدیلورده دائما حمد وشکر اولنور ایسه لاجرم انبان نعمتلرینی زیاده وفراوان ایدر بوباغ جهانده غرس وزرع ایدیلان شجرهٔ حمد وتخم شکرك ثمرات کثیره ومحصولات وفیره سی ینه عبد متشکره عائد وراجعدر جناب واجب الوجود هیچ برشیئه محتاج دکلدر بلکه سلطان وکدا انك دریای لطف ومرحمتنه محتاجدرلر اکرچه نعمتلرینه کوره ادای شکر وسپاس ممکن دکل ایسه‌ده انسان اولان اوبله جمادات کبی طورمیوب وظیفهٔ عبودیتی اجرا ایتمکه سعی واهتمام ایتملیدر حتی حیوانات وجماداتك کافه‌سی بیلدیکمز واکلامدیغمز برحالده جناب حق ذکر وتوحید وتسبیح وتمجید ایدرلر «علی المرتضی» کرم الله وجهه بیورمشلردرکه جناب باری تعالی حضرتلرینی معبود حق وعبادته مستحق اولدیغنی بیلدیکمدن اکا عبادت ایدرم بوحالده اصل عبودیت عبدك معبودینی ومخلوقك خالقنی ومرزوقك رازقنی بیلمسندن وامرینك اجراسنه دوام وشتاب ونهینك ایفاسندن هربار اجتناب ایلمسندن عبارتدر ٭

(شاکرد)

ممکن مرتبه شکر نصل ادا اولنه بیلور ٭

(استاذ)

اوچ درلو شکر ایتمك واردر بری قلب ودیکری لسان وبریدخی بتون اعضای انسان ایله اولور ٭

(شاکرد)

(شاكرد)

اوچ درلو شكر ایتمك نه صورتله ممكن وادا اوله بیلور ۰

(استاذ)

قلب ایله شكر بوقدر نعم وسعاداتك كافه‌سی جناب حقدن احسان واعطا اولدیغنی قلبا بیلمكدر حضرت (داود) علیه السلام بیورمشلركه (الهی سكا نصل شكر ایده‌یمكه شكر ایتمكده دیكر بر نعمت عظمادر) وحی اولنمشكه یاداود ایشته بوشكری نعمت بیلمك اصل شكردر (الشكر علی الشكر اتم الشكر) دریعنی شكر اوزرینه شكر تمامیٔ شكردر اما لسان ایله شكر « التحدث بالنعمة شكر » حدیث شریفی مدلولی اوزره نعمتی تحدیث ایتمك یعنی نعمتلری لسانا ذكر وتعداد ایلیوب اظهار فرح وشادمانی ایتمكدر اثرده وارد اولمشدركه بركیمسه آز شیئه شكر ایتمزایسه چوق شیئه دخی شكر ایلمز اما اعضا وبدن ایله شكر حقه عبادت وطاعت ایتمكدن عبارتدر بوعبادت یوقاریده بیان اولنان برنجی نعمته مقابل ومعادل اوله‌رق فرض اولمشدر بوكا مماثل شكر اصلا یوقدر « فخر عالم » صلی الله علیه وسلم افندمزك مبارك قدم سعادتلری تورم یعنی شیشوب اغرنجه‌یه قدر نمازك قیامنی اوزاندقلرینی كورنلرك « یارسول الله مقدم ومؤخرا ذنوب وكناهكز معفو ومغفور ایكن بوقدر تطویل قیامك سببی ندر » ایراد ایلدكلری سؤاللرینه « بن عبد متشكر دكلمیم » جواب باصوابنی اعطا بیورمشلردر فی الواقع بوقدر نعمتلره مقابل ادای شكر محال درجه‌سنده ایسه‌ده عبدك وسعتی مقداری چالیشوب هران وزمان عجز ونقصانیتی اعتراف ایلمسی لازمدركه بوده عین شكردر نائل اولدیغی نعمته شكر ایتمامك زوال نعمتی طلب واستدعا ایتمكدر ومعارفده مافوقنده بولنانلره مال واشیاده مادوننده اولنلره نظر ایتمك لازمدر زیرا انسان هرشیئ كوره بیلدیكی كوزك ادای تشكرندن عاجزدر سائر اعضا وبوجه احسان وعطایا بوكا مقیسدر ۰

(حدیث شریف)
١٠

❊ مبحث عبادات ❊

(شاگرد)

عبادت نه دیمکدر ونصل اوله بیلور ·

(استاذ)

عبادت عبدك معبودینی تعظیم ایتمك قصد ونیتله هرزمان نفسنك ارزو ایلدیکی شیئك عکس وخلافنه اولدیغی حالده ایشلدیکی ایشدر بوفعل حقك غیریسنه یاپیلمق جائز دکلدر بوعبادتك حقه مخصوص اولدیغنی بیلوب ایشلمك واوقات خمس مفروضه یی وقت وزماننده ادا ایتمك وشهر رمضان شریفده اوروج طوتمق ومقتدر اولدیغی حالده حج ایلمك ومال واشیا اولور ایسه زکات ویرمك وکلمهٔ شهادت کتورمك فرضدرکه اصل بنای اسلام اشبو بش اساس عدیم الاندراس اوزرینه قورلمشدر « بنی الاسلام علی خمس شهادة ان لا اله الا الله وان محمدا رسول الله واقام الصلوة وایتاء الزکوة وصوم شهر رمضان وحج البیت من استطاع الیه سبیلا » حدیث شریفی بومعنایه برهان قاطعدر · (حدیث شریف) ١١

(شاگرد)

اشبو عباداتك افضلی قنغیسیدر ·

(استاذ)

تعداد اولنان عباداتك کافه‌سی فرضدر وترکی ممکن دکلدر اما افضلی نمازدر زیرا بونماز دین اسلامك دیرکیدر ترك اولنور ایسه ترك ایدن کیمسه‌نك بنای دینی منهدم وخراب اولدیغندن نمازك ترك وتأخیری قطعا حیز امکانده دکلدر حتی اداسنه مقتدر اولمیان برخسته‌نك کوزیله ایما واشارت ایدرك ادا ایلمسنه قرار ویرلمشدر بوکا عذر وبهانه اولمدیغی کبی سائر کناه کبی عفوی دخی اوله‌میور بووجهله حقنده شرفنازل اولان آیات کریمه غایت چوقدر بوصلات جناب حقك راضی اولدیغی برعبادتدر جونکه صلات معراج امتدن عبارتدر حدیث شریفده واقع اولمشدرکه « من حافظ علی صلوات الخمس باکان وضوئها ومواقیتها کانت له نورا (حدیث شریف) ١٢

وبرهانا يوم القيمة ومن ضيعها حشر مع فرعون وهامان » يعنى
بر كيمسنه بش وقت نمازى وقتيله وكمال وضو ايله محافظه وادا ايدر ايسه
اول صلوات كندوسنه يوم قيامتده نور وبرهان اولور واكر ضايع ايلر
ايسه فرعون وهامان ايله برابر حشر اولور صلاتك افضليتى جهتيله
كافهٔ انبياى ذيشان اداى صلات ايله مأمور ومكلف اولمشلردر ٠

(شاكرد)

اصل اسلامك بناسى اولان اشبو بش امر عظيمى انسان هر زمان
ايفا ايده جك ياخود كيمنى ترك وكيمنى ادا ايده بيله جكميدر ٠

(استاذ)

خير بونلرك ايكيسى مال ايله مقيددر زنكين اولمق اقتضا ايدر يعنى
حوايج اصليه سندن فضله وزياده مال موجود اولور ايسه اولزمان
اولزياده مال هرسنه حساب ايديلوب غروشده بر پاره فقرايه ويريلور
وايشته بوكا زكات دينور ودها زياده مال موجود اولوب كيدوب
كلمكه اداره وكفايت ايدر ايسه اداى حج شريف ايچون مكهٔ
مكرمه يه كيتمك فرض اولور اوچى دخى مطلقدر كه اصلا ترك اولنمز
واكا برشئ مانع اولەمز مثلا صباحلين قالقوب كوزلجه ابدست
آلوب صباح نمازينى ادا ايدر وبعده پدر ومادر بيوكلك اللرينى اوپر
وانلردن رخصت الور قپودن طيشارى چيقار مكتبه طوغرى
كيدرسكز ويولده عرض وناموسه خلل وقدر واعتباركزه نقيصه
وكسل ويرر وچارطاق احترامدن دوشورر وعالم تعييب ايدر معامله
وحركتدن اجتناب ايلر وتصادف اولنان ذات سزدن ازهر جهت
بيوك ايسه سلام والتفاتنه مترقبا طورر وياخود دست ويادامننى اوپر
وايراد ايلديكى سؤالنه اديبانه وعاقلانه جواب ويررسكز اكر اولذات
اقران وامثالدن بولنور ايسه سلام ويرر والتفات ايلر كچرسكز
ومكتبده معارف وكمالات تحصيل ايتمك وجهالت بليه سندن
قورتلق واقرانه واترابه تفوق ايدوب جمعيت بشريه ايچنده شرف
ومزيته مظهر ونائل وتلف وضياعدن خوف وانديشه سى اولميان

وان بان توافر وتزايد ايليان سرمايهٔ علوم وفنونه واصل اولمق ايچون روزشب صرف نقدينه همت وبذل ماحصل مقدرت ايلر سكز ديكر درت وقت نمازيدخی اولوجهله وقتيله ادا ودعا ايدر وقطعا بربنی ترك وتأخير ايتمامكه غيرت ودوام ايلرسكز ايشته بوعبادتله جناب باريك نعم جليله سنك شكرنده بولنمش برعبد مخلص ومتشكر بولنورسكز وشهر رمضان شريفده اورج طوتار وكلمهٔ شهادت دخی كتورر سكز بونلری بويله جه ايفا ايدر ايسه كز مكمل انسان اولوب اصل مدنيت دائره سی داخلنده مربعنشين صدر سعادت اولورسكز ·

(شاكرد)

اذان محمديه نك وضع وابداعی نوجهله وقوعبولمشدر ·

(استاذ)

صحابهٔ كرام عليهم رضوان الله الملك العلام حضراتی اوقات خمس مفروضه نك اعلاميله جماعات اسلاميه نك ادای صلوات ايچون جوامع شريفه يه دعوت وجمعی ضمننده برواسطهٔ مؤثرهٔ معلنه نك اتخاذينه دائر عقد انجمن مشورت ايدرك كيمی ناقوسك وكيمی برنوع دودوكك چالنمسنی تصور واخطار ايتمشلر ايسه ده بونلر نصاری ويهودی طائفه سنه منسوب ومخصوص اولديغی جهتله « سيدسادات عالم صلی الله عليه وسلم » بونلرك وضعنی قبول وتصويب بيور مامشلر ايدی بركون اصحاب كزيندن (عبدالله بن زيد) رضی الله عنه دركاه رأفتپناه سلطان انبيايه كلوب اولكيجه عالم خواب ومنامده برذات خجسته سماتك (ياعبدالله ضرب ناقوسدن بالاتر بر وضع فلاح بخشه رهبر اوله يم ديه رك) « الله اكبر الله اكبر اشهد ان لا اله الا الله اشهد ان محمدا رسول الله » الی آخره اذانی بلند اواز ايله هواكير اوج تعليم وبرلحظهٔ خفيفه دنصكره سبق ماسبق اعادهٔ مقال حق ايله پيرايه بخش قامت اقامت اولوب بعده مكررا « قد قامت الصلوة » ايله كلامنی تتميم ايلديكنی حضور حضرت رسالتپناهی يه عرض وبيان ايتمسيله اول « امام القبلتين » افندمز

(انها)

« انها لرؤيا حق ان شا الله » كلام لطف انجامنى اصحابه اسماع وافهام وبعدازين مؤذنلك منصب بلند پايه‌سنه نامزد اولان (بلال حبشى) رضى الله عنهك بناكوشنه القا اولنمسنى (عبدالله) حضرتلرينه فرمان واعلام بيورمسيله (بلال) دخى مردهٔ صدساله جان وعندليبان باغ ارمه حيرت فراوان ويررصورتده اذان اوقومسيله بواذان سامعهٔ (عمربن الخطاب) رضى الله عنه حضرتلرينه واصل اولدقده درحال مجلس ملائك انيس رسالتپناهه واروب (يارسول الله اول جلال احديت حقيچونكه سنى بزه پيغمبر صادق الوعد الامين) كوندر مشدر بو واقعهٔ بديعت الرسمى سراپردهٔ خيالدن بندخى تماشا ايتمشيدم « لكنه سبقنى عبدالله » يعنى لكن عبدالله بنى سبق ايتدى ديو بيورديلر اشته رسم بديع الطرز اذان قالب حكمت الهيه‌دن دوكلش برسنت سنيه‌نك صورت ابداعى بو وجه اوزره واقع ونمايان اولمشدر ٠

(شاكرد)

عبادت اكلاشلدى لكن طاعت نه ديمكدر ٠

(استاذ)

اطاعت جناب رب الانام ورسول عليه الصلوة والسلام افندمزه اولديغى كبى حقوق عبادى محافظه ايدن خليفه وسلطانلره وانلرك طرفلرندن توكيل وتعيين اولنان علما وامرايه ولاسيما انا وباباه اطاعت اولنه بيلور وانلره اطاعت موافق حدود شريعت ومطابق عدل وحقانيت شرفصادر اولان امر واراده‌لرينك انفاذندن عبارتدر اصاغر اكابره كهتران مهترانه اطاعت ايتمز وسوزلرينى دكله‌مز ايسه شيرازهٔ نظام وانتظام عالم بوزيلور زيرا معاملات عالم حبل متين اطاعته مربوطدر ٠

(شاكرد)

نفس نصل شيدركه مبحث عبادتده انك خلافنه كيتمليدر ديدكز ٠

(استاذ)

نفس انسانی هرآن وزمان کوتو ایشلره ویرامز شیلره سوق ودائما ارائهٔ انواع حلاوت وذوق ایدر درلو درلو مهالك ومخاطراته اوغرادر وبنی آدمك کوزه کورنمز الك بیوك ویقین دشمنی اودر کبر وعظمت ایتدیرر وکندوسنی بکندیرر وهرکسی حقیر وذاتنی کبیر کوستررر والحاصل عقلا وشرعا نقدر مذموم ومنهی شیلر وغایت کوتو خویلر وار ایسه بونلرك کافه‌سی نفسك کاریدر نفسی اصلاح وتربیه ایدن وعقل بنی بشره مطیع ورام ایلیان اجلق اولدیغی اجلدن شهر رمضان شریفده اورج طوتمق فرض اولمشدر بونفس انسانی بردرجه ایلرو کوتورر که فرصت بولور وبرمانع اوکنه سد اولمیوب مساعده کورر ایسه العیاذ بالله انسانه الوهیت وربوبیت دعواسنی ایده جك قدر جسارت ویرر الکن عاقبت صاحبنی برباد وپریشان وایلدیکی دعوایی خاکله یکسان ایدر ودرلو درلو طبیعت وبد بد خویلر پیدا ایتدیروب حق وخلق عندنده رذیل ورسوا ایلر ٠

(شاکرد)

بونفس حکمنی نصل اجرا ایدر ٠

(استاذ)

عقل جامع شریفه ونفس میخانه‌یه کیتمکی ایستر نفس عقله غالب اولورده انسان میخانه‌یه کیدرز ایسه هرحالده اوراده مست وسرخوش اولور وبالطبع کندوسنده غرور وبنلك وبیوکلك دعواسی کلور وبربسیله غوغا وجدال وقوعبولور احتمالدرکه اول کمسنه‌نك برطرفنه اثر ضرب وجرح کوستریلور وعند الحاکمه قباحتلی دوشر ومجازات اولنور وبعده شرع شریفه چارپیلور صکره ندامت وسدامت فائده ویرمز وبو بولد ٠ شکست اولان شیشهٔ عرض وناموس ارتق یرینه کلمز ایشته بومثللو هزار کونه حالره دوچار وچاه مذلت وحقارته کرفتار اولور ٠

(شاکرد)

(شاكرد)

بونفسك ضدى وانى مطيع وملايم ايدن شى ندر ؟

(استاذ)

بونفسى اصلاح ايدن اجلقدر وضدى تواضع ايلمكدركه بو تواضع آدمه حق وخلق عندنده سبب مقبول ومعتبر وهر يرده دافع شور وشر وكزيدهٔ ابناى بشر وبيوك مرتبه وعالى منزلته واصل اولمغه دليل ورهبر اولور بناءً عليه هروقت بونفسك عكس وخلافنده حركت موجب وصال حال سعادتدر بودرجه‌ده اولان نفسه نفس اماره دينور اخلاق ذميمه‌نك منبعى وانواع شرلرك مأخذ ومرجعى اودر يعنى «جهل بخل حسد كبر غضب عجب غرور» اورادن نشأت وظهور ايدركه بونلرك كافه‌سى پك بيوك كوتو خويلردندر اشبو كوتو خويلر ترك اولنور ده كوزل خويلر ايله خويلنور ايسه‌كز اولوقت نفس اماره‌دن قورتيلوب نفس مطمئنه‌يه واصل ومالك اولورسكزكه هرزمان توكل جود وسخاوت وعلم وعمل وعرفان وتذلل وتواضع وعبادت واطاعت وشكر نعمت انك كاريدر وشمائل محموده وخصائل ممدوحه يار وياوريدر ؟

(شاكرد)

اخلاق ذميمه ايله انسان مفطورميدر يوقسه كافه‌سى مكسوب يد اقتدارميدر ؟

(استاذ)

تولد اولاد بنى آدم اخلاق ذميمه‌دن معصوم وسالم وحين ولادتلرنده شمائل حسنه ايله موصوف وقائمدرلر بوفنا خويلرك كافه‌سنى صكره‌دن كوره كوره اكتساب ودائما اول نفس اماره وبدخو وبدكو بولنان اقران وامثال اواره واسطه سيله اول اخلاق ذميمه‌نك اكتسابنه شتاب اولنور اول سببدن انسان بد افعال وبد اقوال اولانلرك مقارنتندن اجتناب ايتمليدر وفطرى بولنان شهراه استقامتده كتمليدر ؟

﴿ مبحث فرائض صلوات ﴾

(شاكرد)

يوقاريده بيان اولنان عبادت برانسانه نوقت فرض اولور ·

(استاذ)

عبادات شرعيه وتكليفات الهيه نك فرض اولسنك ايكى شرطى واردر شرط اول بالغ اولوب صبى اولمامقدر شرط ثانى عاقل اولوب مجنون اولمامقدر زيرا برصبى بالغ وبرمجنون عاقل اولديغى انده تكليفات الهيه نك كافه سنك ايفاسى اوزرلرينه فرض اولور يعنى ابدست نماز اورج حج زكات غسل استنجا وسائر فرائض وواجباتك ادا واجراسى وجميع احكام شرعيه نك ايفاسى لازمكلور ·

(شاكرد)

فرض نيه ديرلر ·

(استاذ)

فرض لسان شرع انورده دليل قطعى ايله ثابت اولان امره ديرلر ابدست نماز اورج مثللو كه بونلرك فرضيتلرى متعدد ايات كريمه ايله ثبوت بولمشدر وبو فرائضك ترك وتأخيرى اصلا جائز دكلدر وانلرك فرض اولدقلرينه اينانمق دخى فرضدر زيرا فرضيتنى انكار ايدن حقلرنده نازل اولان آيات قرآنيه يى انكار ايتمش اوله جغندن دائره اسلاميتدن چيقار كافر اولور لكن انكار ايتميوبده بالكز ترك ايليان جناب شديد العقابك عذاب اليمنه مستحق اولور اول عذاب دخى نار دوزخدر ·

(شاكرد)

فرض قاچ درلودر ·

(استاذ)

فرض ايكى نوعدر برينه فرض عين وديكرينه فرض كفايه اطلاق اولنور بعض كيمسه نك اداسيله ديكر بعض كيمسه دن ساقط اولميوب على العموم هرشخصه ايفاسى مفروض اولان شيئه فرض

عين دیرلر صوم وصلوة کبی و بالعکس بعض اشخاصك اداسیله دیکرلردن ساقط اولان شیئه فرض کفایه تعبیر اولنور جهاد وغزا وصلات جنازه کبی یعنی کفار ممالك اسلامیه دن بر مملکتی استیلا ایتمك اوزره بولنور ایسه اورانك محافظه سیچون جنکه کیتمك فرض کفایه در فقط بولندیغی مملکته دشمن هجوم ایدر ایسه اوزمان جهاد فرض عین اولور ٠

(شاکرد)

غزاده وقوعبولان شهادت نه دیمکدر ٠

(استاذ)

فی سبیل الله وبرای اعلای کلمة الله دشمن ایله اولنان محاربه ده اصابت ایدن آلات حربیه واسطه سیله تسلیم روح ایدن وافراد اسلامیه دن بولنان کیمسه یه (ولاتقولوا لمن یقتل فی سبیل الله اموات بل احیاء عند ربهم یرزقون) نظم کریمی مدلولنجه شهید اطلاق اولنور انلر نعم الهیه ایله مرزوقدرلر اول سببدن فرائض عینیه نك ترکنه قطعا جواز یوقدر ولکن فرض کفایه علی العموم ترك اولنور ایسه ناس آثم وکنهکار اولور نمازکبی فرائضك عفوی ممکن اولمیوب بونك چاره سی ادا ایتمکدر زیرا واجب الوجودك امری نصل ترك اولنورکه انك دریای بی پایان رحمتنه نمازی ترك ایلیان کیمسه والده سنه زنا ایدن کیمسه دن دها بعید اولدیغی بیان بیورمشلردر اثرده شرفواقع اولمشدرکه هر برشیئك کندونك نه اولدیغنی مبین علامت ونشانی واردر ایمانك علامتی دخی بش وقت نمازدر ٠

(شاکرد)

نمازك بش وقت اولدیغنه دائر قرآن کریمده بر صراحت وارمیدر ٠

(استاذ)

اوت نمازك فرض اولدیغنه (اقیمواالصلوة) یعنی «نمازی ادا ایدیکز» کبی آیات متعدده اولدیغی کبی بش وقت اولدیغی شو آیت کریمه ایله اثبات اولنمشدر (فسبحان الله حین تمسون وحین تصبحون

ولله الحمد فى السموات والارض وعشيا وحين تظهرون) ايشته بو آيت شريفه ده اخشام ويتسو وصباح واوكله مندرج ومصر حدر وصلات عصر دخى (حافظوا على الصلوات والصلوة الوسطى) نظم جليلنده داخلدر (وسطى) كلمهٔ منيفه سندن مراد صلات عصر اولديغنى بيان بيورمشلردر بو صلوات مفروضه نك اداسنه طهارت شرطدر ٠

(شاكرد)

طهارت نه ديمكدر ٠

(استاذ)

طهارت لغتده نظافت وتميزلك معناسنه در اما شرع شريفده وجودى نمازك اداسنه مانع اولان نجاست حقيقيه وحكميه دن تميز وپاك ايلمكدر بوده ايكى درلودر برينه طهارت كبرى وديكر ينه طهارت صغرى ديرلر طهارت كبرى جنو بلكدن غسل ايتمك وطهارت صغرى ابدست المقدر ٠

(شاكرد)

غسلك فرضى قاچدر ٠

(استاذ)

غسلك فرضى اوچدر ٠ اولا آغزه چوقجه صو آلوب مضمضه ايتمك وثانيا بورنه صو ويروب استنشاق ايتمك وثالثا قورى بر بر قالمامق اوزره وجودى يقامقدر بونك فرضيتى دخى « وان كنتم جنبا فاطهروا » يعنى (اكرجنب اولور ايسه كز تطهر ايديكز) آيت كريمه سيله ثابت اولديغندن جنب كرمك جائز دكلدر ٠

(شاكرد)

ابدستك فرضى قاچدر ٠

(استاذ)

ابدستك فرضى دردر ٠ اولا منبت شعردن چكه التنه قدر يوزى وثانيا ديرسكلره قدر قوللرى يقامقدر وثالثا باشنك درت

قسمدن برقسمنی مسح ایتمك ٠ ورابعا اباقلری طوپوقلره قدر یقامقدر بوابدستك فرضیتی « اذا قمتم الى الصلوة فاغسلوا وجوهكم وايديكم الى المرافق وامسحوا برؤسكم وارجلكم الى الكعبين » آیت جلیله‌سیله ثابت اولمشدر که بوکا شرط دیرلر ٠

﴿ مبحث فرائض صلوات ﴾

(شاگرد)

شرط نه دیرلر ٠

(استاذ)

شرط برشیئك وجودی ویا صحتی انك وجودینه متوقف اولان شیدر نمازك وجودی ابدستك وجودینه متوقف اولدیغی کبی که ابدست شرط ونماز مشروطدر ٠

(شاگرد)

نمازك شرطی قاچدر ٠

(استاذ)

نمازك شرطی سکزدر (شرط اول) حدثدن طهارت یعنی ابدست المقدر (شرط ثانی) اثوابنی (شرط ثالث) بدننی (شرط رابع) نماز قلنان مکانی نجاستدن پاك ایتمکدر (شرط خامس) عورت یری یعنی بلدن اشاغیسی مستور اولمق (شرط سادس) قبله‌یه دونمك (شرط سابع) نیت ایلمك (شرط ثامن) وقت کیرمکدر ٠

(شاگرد)

نمازك ارکانی قاچدر ٠

(استاذ)

نمازك ارکانی التیدر (رکن اول) تکبیر افتتاح (رکن ثانی) قیام (رکن ثالث) قرائت (رکن رابع) رکوع (رکن خامس) سجود (رکن سادس) نمازك قعدهٔ اخیره‌سنده تشهد مقداری اوطورمقدر بونلرك بری ترك اولنور ایسه نماز فاسد اولور و بو ارکان تأخیر اولنور ایسه سجدهٔ سهو لازم گلور ٠

(شاكرد)

سجدهٔ سهو نوقت ایجاب ایدر ٠

(استاذ)

سجدهٔ سهو اوچ یرده واجب اولور بری فرضك تأخیرنده ودیكری واجبك ترکنده وبری دخی واجبك تأخیرنده لازمكلور ٠

(شاكرد)

صیامك فرضی قاچدر ٠

(استاذ)

صیامك فرضی اوچدر (اولکی) نیت ایتمك (ایكنجی) صیامك اول وآخر وقتنی بیلمك (اوچنجی) اوریجی بوزان شیلردن یعنی ییمكدن وایچمكدن وسائر شیلردن كندینی حفظ وامساك ایلمكدر ٠

(شاكرد)

حجك فرضی قاچدر ٠

(استاذ)

حجك فرضی اوچدر (اولکی) احرامه كیرمك (ایكنجی) عرفاتده وقفه یه طورمق (اوچنجی) طواف ایتمكدر ٠

(شاكرد)

حجك شرطی قاچدر ٠

(استاذ)

حجك شرطی بشدر (شرط اول) اسلام (شرط ثانی) بالغ (شرط ثالث) عاقل (شرط رابع) حر (شرط خامس) قدرت وطاقت اولمق یعنی مكهٔ مكرمه یه كیدوب عودت ایدیله جك مقداری نقود بولنمقدر ٠

(شاكرد)

زكاتك فرضی قاچدر ٠

(استاذ)

زكاتك فرضی بردر یلده برکره مال موجود حساب اولنوب وقرقده

بری آیر یلوب بر فقیره چوق اولور ایسه برقاج فقرایه ویرلمکدر ·

(شاکرد)

تیممك فرضی قاچدر ·

(استاذ)

تیممك فرضی اوچدر (اولا) نیت ایتمك (وثانیا) اللر پاك طوپراغه اوریلوب یوزه مسح اولنور (وثالثا) تکرار طوپراغه اوریلوب ایکی قوللره مسح ایدیلور ·

(شاکرد)

واجب نیه دیرلر ·

(استاذ)

واجب دلیل ظنی ایله ثابت اولان شیئه دیرلر واجبی ترك ایدن فاسق وکناهکار اولوب فقط کافر اولمز صدقهٔ فطر وقربان کبی ·

(شاکرد)

سنت نیه دیرلر ·

(استاذ)

سنت لغتده یول معناسنه در لکن شرع انورده فرض ایله واجبك ماعداسی اولوب « رسول اکرم صلی الله علیه وسلم » افندمز حضرتلرینك مواظبت ودوام بیوردقلری امر در احیانا ترك بیورلمش اولان امره سنت غیر مؤکده واصلا ترك بیورلمامش امره سنت مؤکده اطلاق اولنور ·

(شاکرد)

حرام نیه دیرلر ·

(استاذ)

حرام آیت کریمه ایله نهی وتحریم اولنوب فاعل ومرتکبی عذاب شدیده مستحق اولان شیدر انسانی قتل ایتمك وشراب ایچمك وقمار اوینامق وزنا ایتمك وبونلره مماثل شیلری یاپمق کبی ·

﴿ مبحث قیامت وجنت وجهنم ﴾

(شاکرد)

قیامت نه دیمکدر وبوحال نوقت واقع وظاهر اوله جقدر ·

(استاذ)

قیامت اوچ نوعدر (نوع اول) قیامت صغرادرکه هرکسك وفات ایتمسیدر (نوع ثانی) قیامت وسطی درکه « اسرافیل » علیه السلامك برنجی دفعه‌ده نفخ صور ایتمسیله جمیع ناس ارواحنك دفعة قبض اولنمسی واسمان وزمینك وبتون اشیانك هلاك وفانی اولمسیدر (نوع ثالث) قیامت کبری درکه کافۀ ارواح اولین وآخرین « اسرافیل » علیه السلامك صورندن چیقوب وهر بری کندی بدنلرینه کیروب عرصۀ عرصاته سوق اولنملریدر بوکا قیامت عظمی دخی دیرلر بو روز قیامت کبی هیبت ودهشتلی برکون دها یوقدر بو یوم ندامتده رسوای عالم اولمامق ایچون دائما عبادات وطاعت وخیرات وحسنات ایله امرار اوقات حیات وهرآن جناب ستار العیوبه مناجات ایتمك لازمدرکه هربرعمل وکاراوراده ظاهر وآشکار وکافۀ دفاتر اعمال وکردار عرض جناب رب ستار اولنور ومحشرده بتون اعمال خیریه وافعال شریه وزن میزان عدل وحقانیت ایدیلور وهرکسك عملنه کوره مکافات ومجازات ترتیب واجرا قلنور « یوم تبلی السرائر » آیت کریمه‌سی بومعناره محمولدر وقیامته (یوم) اطلاقی هرشیئك ظاهر اولمسندن وبرقبا حتك کتم واخفاسی ممکن اوله‌ما مسندن نشئت ایتمشدر اول سببدن فانی دنیاده اوامر وتکلیفات الهیه‌نك اجرا واداسنه بخلوص البال تکاپو وشتاب وکافۀ مناهیدن اجتناب ودائما خوف واندیشۀ یوم حساب ایتمیلدر وبحسب البشریه صادر اولان کناهلره توبه واستغفار اولنملیدر سید الاستغفار بودر « اللهم انت ربی لااله الاانت خلقتنی واناعبدك واناعلی عهدك ووعدك مااستطعت اعوذ بك من شر ماصنعت ابوءلك بنعمتك علی وابوء بذنبی فاغفرلی فانه لایغفر الذنوب الا انت » وقوع قیامتك وقت

(وزمانی)

وزمانی معلوم دکلدر وقوعنه دلالت ایدر آیات کریمهٔ قرآنیه واحادیث شریفهٔ نبویه چوقدر وبوکا ایناتمق فرضدر ۰

(شاکرد)

مؤمنین و مؤمناتك دارجنانه وعصاتك سمت نیرانه سوقی نصلدر ۰

(استاذ)

جناب رب الارباب روز حسابده اهل محشری بعدالحساب دوزخه مستحق اولنلری درکات عقابه وجنته لایق اولنلری درجات ثوابه سوق بیوردقلری اثناده فرق عدد رایات سعادت ایات اورایه احضار اولنوب بونلردن بردانه سی « آدم ۰ نوح ۰ ابراهیم ۰ اسماعیل ۰ یعقوب ۰ یوسف ۰ شعیب ۰ موسی ۰ هرون ۰ ایوب ۰ داود ۰ سلیمان ۰ ذکریا ۰ یحیی ۰ عیسی » علیهم السلامك هر برینه و یریلوب مؤمنین ومؤمناتدن هر فرقه کندولرینه مخصوص اولان وعملارینه کوره تعیین وتخصیص قلنان برعلمك سایه سنده اوله‌رق عرصهٔ عرصاتده منتظر فرمان خدا اولورلر واون التنجی رایت « لواء الحمد » درکه بونك اوچ بیراغی اولوب ایکیسی مغرب ومشرقه وبریدخی سمای دنیایه واصل ومکهٔ مکرمه‌یه سایه‌انداز اولور بر بیراغنده « بسم الله الرحمن الرحیم » واو بر بیراغنده « الحمدلله رب العالمین » مسطور وبولوا (سیدالسادات علیه افضل الصلوات) افندمز حضرتلرینه مخصوصدر وديكر اون بدی سنجاغك بردانه‌سی دخی « ابوبکر ۰ وعمر ۰ وعثمان ۰ وعلی ۰ وحسن ۰ وحسین » رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضراتنه ودیکرلری سائر اصحاب عظام وملائکهٔ کرام حضراتنه و یریلوب ومجموع رسل وانبیا توابعیله لواء الحمد سایه‌سنده جمع اولوب متقیلر وامر بالمعروف ونهی عن المنکر ومجاهد ومظلوما قتل اولنلر وعلم ایله عامل بولنانلر وقرآن عظیم تلاوت ایلیانلر وغزاده شهید اولنلر وفقرای صابرین ومؤذن بولنانلر واخلاق حسنه ایله موصوف اولوب اوقات خمسه‌ده تجدید وضوء

وسرا وضراده حقه توكل وسرفرو ایدنلر رابر اولدقلری حالده جنات عالیاته متوجها تحریك الویهٔ سعادت ایات ایدرلر جملهدن مقدم « خاتم الانبیا علیه اکمل التحایا افندمز » باب جنتك قارشوسنده جریان ایدن ایکی چشمهسارك برندن غسل ودیکرندن نوش ایدرلر بعدزان صنوف ملائکهٔ کرام صف بستهٔ سلام وقیام وانواع تعظیم واحترام اوزره بولندقلری حالده باب جنتدن ایچری داخل وبعده رسل وانبیا واولیا واصفیا ومؤمنین وسعدا نعم کثیرهٔ جناته واصل ونائل اولورلر ·

(شاکرد)

جنت وجهنم الان موجودمیدر ·

(استاذ)

اوت جنت ایله جهنم مخلوق رب معبود وشمدی هر بری مهیا وموجوددر جنت نعمتلرینك عدد ونهایتی یوقدر جمال الله اورادن کورینور هرنه طلب وارزو اولنور ایسه درحال اماده واحضار ایدرلر دروننده برحوض کوثر واردر که حالاتك اوصافنك ذکر وبیانته بو رسالهٔ مختصره کفایت ایتمز اول کوثردن ایچنلر ابدی عطشان اولمزلر اللهم یسرلنا ·

(شاکرد)

جهنم نصلدر ·

(استاذ)

امان انی صورمه وسینهٔ پرعصیانه داغ الم اورمه اول جهنمك حرارتی غایتله شدید ودرونی زیادهسیله درین وبعید وکیرنلرك البسهسی حدید وشرابی صدید وکلامی « هل من مزید » اولدیغی مثبتدر عاصیلری نار جحیمه القا ایتمك ایچون زبانیلر واردر که اصلا رحم وشفقت ایتمزلر ومستحق عذاب اولنلری همان اتارلر وامر خدانك ایفاسنه مسارعت ایدرلر بونلر اون طقوز عدد اولوب بسملهٔ شریفهنك تلاوتنه دوام ایدنلر بونلردن فوز نجات وبولورلر دیو حدیث شریفده واقع اولمشدر « اللهم اجرنا من النار وادخلنا الجنة مع الابرار »

(مبحث)

مبحث اصحاب وعشرهٔ مبشره

(شاكرد)

اصحاب كيملره ديرلر ·

(استاذ)

اصحاب « رسول اكرم ونبی محترم صلی الله عليه وسلم افندمزی » كوروب تصديق ايدن وبرابر اوطوروب سوز وصحبت ايليان ذوات كرامه دينور حتی « اصحابی كالنجوم بايهم اقتديتم اهتديتم » حديث شريفی شرفصادر اولمشدر يعنی (اصحابم يلدزلر كبيدرلر هرقنغيسنه اقتدا ايدر اوبار وسو يلدكاربنی طوتار وكتد كاری يولدن كيدر ايسه كز هدايت اولنور وجای سلامت بولور سكز) ديمكدر فی الواقع انلرك هربری برج هدايت يلدزلريدر « وعليه الصلوة والسلام » افندمزه يتيشه ميوب لكن اصحابندن برقاچ ذواتی ياخود بر ذاتی كورنلره « تابعين » وتابعينی كورنلره « تبع تابعين » ديرلر · (حديث شريف) ١٣

(شاكرد)

اهل بيت واهل عبا كيملردر ·

(استاذ)

اهل بيت « فاطمة الزهری رضی الله عنها وعلی المرتضی رضی الله عنه وحسن وحسين رضی الله عنهما » حضراتيدر بر كون حضرت « رسول رب الانام عليه صلوات الله العلام » افنديمز لابس اولدقلری سياه يوكدن معمول بردهٔ شريفه لربنی اچوب برر برر درونته ادخال واوزلرينه (انما يريد الله ليذهب عنكم الرجس اهل البيت ويطهركم تطهيرا) آيت كريمه سنی قرائت وبعده « اللهم هؤلاء اهل بيتی » كلامنی تلاوت بيورمش اولدقلرندن بونلره اهل بيت وآل عبا دينشلردر وعشرهٔ مبشره يعنی حياتلرنده جنت اعلايه دخول ايله تبشير بيوريلان (ابو بكر الصديق وعمر الفاروق وعثمان ذی النورين وعلی المرتضی وطلحة بن عثمان وزبير بن العوام وعبدالرحمن بن عوف وسعد بن ابی وقاص وابی عبيدة بن الجراح رضوان الله تعالی عليهم اجمعين)

حضراتيدر بو تبشير وتخصيصدن صحابهٔ كرامك استثنالرى لازمكلميوب بر حديث شريفده اشبو عشرهٔ مبشره نك اسامئ شريفه لرى ذكر وتعداد بيورلديغنه بناء فقهاى عظام بونلرك جنتلك اولدقلرينه حكم جائزدر انجق ديمشلردر بوقسه بونلردن ماعدا جنت ايله مبشر ذوات كرام واردر ·

(شاكرد)

مذهب قاچدر ·

(استاذ)

كافهٔ اهل ايمان واسلامه اداسى لازم كلان عمليات شرعيه ده مذهب دردر (امام اعظم ابو حنيفه امام شافعى امام مالك امام احمد حنبلى) رحمهم الله حضراتيدر بونلر آيات قرآنيه واحاديث نبويه دن مسائل دينيه يى استخراج ايدرك كتابلر تصنيف وتدوين وكافهٔ امت محمده عبادات وطاعات ومعاملاتلرنجه راه مستقيمى ارائه وتعيين بيورمشلردر اعتقادياده بونلرك بربرلرندن فرقلرى اولميوب فقط بعض مسائل عمليهٔ شرعيه ده مخالفتلرى واردر مثلا امام اعظم ابو حنيفه ايمان يالكز (تصديق بالجنان واقرار باللسان) كلمهٔ شريفه سندن عبارت اولوب صلاة وصوم وزكات وحج داخل اولمديغنه ذاهب اولمشدر امام شافعى بونلرده ايماندن معدود بولنوب حتى اشبو فرائض معدوده يى ادا ايتميانك مؤمن اولمديغنه ذهاب ايتمشلردر ايشته بومثللو اون التى مسئله ده مخالفتلرى واردر رحمة الله عليهم اجمعين ·

﴿ مبحث ملائكهٔ كرام عليهم السلام ﴾

(شاكرد)

ملائكهٔ كرامك اشكال وهيئتى ومقدارلريله ماهيتى ندر ·

(استاذ)

ملائكهٔ كرام عليهم السلام ايكى قسم اوزره منقسم اولوب بونلرك برقسمى مرتبهٔ ارواحدن منزلت اجسام لطيفه يه تنزل ايدن وسجدهٔ ابو البشر ايله

مأمور اولان جميع ملائكهٔ ارضيه وسماويه‌در وقسم ديكرى ملابس جسمانيه‌دن مجرد اولوب عالم ارواحده قالان وبلا شعور بحر شهود حقده مستغرق اولان ملائكهٔ مهيمون‌در كه بونلرك نه خلقت ادمدن ونه‌ده سجدهٔ ملائكه‌دن معلومات ووقوفلرى وار * ملائكه‌رسوللرك مشاهده‌لرى دلالتيله اشكال مختلفه‌يه تشكل وتمثل ايتمكه قادر اجسام لطيفهٔ نورانيه‌درلر كثرتلرى حقنده شويله روايت اولنمشدر كه عامهٔ ابناء ادم طائفهٔ جنك عشرى يعنى اونده بر در وبونلرك كافه‌سى حيوانات بريه‌نك وبونلرك جمله‌سى طيورك وبونلركدخى مجموعى حيوانات بحريه‌نك عشرى واشبو انس وجن وحيواناتك هپسى سماء دنياده كى ملكلرك وانلر ايله برابر كليسى ايكنجى سماده‌كى ملائكه‌نك عشر يدر تا يدنجى سمايه قدر بومنوال اوزره تزايد ايدرك بنى ادمدن بورايه دكين تعداد اولنان مخلوقاتك كافه‌سى كرسيده‌كى ملكلره تقابل اولنور ايسه مقدارلرى اقل قليلدر بونلرك مجموعى عرشك برسرادقنده يعنى بر پرده‌سنده بولنان ملكلرك عشريدر كه عرشك التى يوزبيك سرادقى اولوب هر برسرادقك طول وعرض وارتفاعى ارض وسما ومابينهمايه نسبت وتقابل اولنسه برقدر محسوس وقارش مقدارى اولەمز بونلر من حيث المجموع قطرات درياكبى عرش اعلانك اطرافنى دور ايدن ملكلره مقابلدرلر اشبو ملائكهٔ عظام بعدادن ماعدا لوح محفوظده اسرافيل عليه السلامك معيتنده وجبرائيل عليه السلامك جنودى اوله‌رق نيجه ملكلر واردر كه اعداد واجناسيله مدت اعمارى وكيفيات عبادتلرينى انجق جناب عليم وخبير بيلور « ومايعلم جنود ربك الاهو » آيت جليله‌سى بومعنايه دالدر حتى معراجده « سبب خلقت كائنات وافضل الموجودات عليه اكمل التحيات والتسليمات » افندمز غايت سرعتله مرور وعبور ايدن برچوق ملكلرى كورملريله كيتدكلرى يرى وكندولرينى « جبرائيل » عليه السلامدن استفسار واستفهام بيوردقلرنده « جبرائيل » « بيلەمم انجق خلق اولديغمدنبرو بويله لاينقطع كيتدكلرينى كورر وبركره

کوردیکمی بردها کوزه‌مم » ایچلرندن برملکی توقیف ایدوب ابتدای
زمان خلقتنی سؤال بیوردقلرنده اول ملك « بیله‌میورم لکن جناب حق
هر درتبیك سنه‌ده برکوکب خلق ایدر بنی خلق ایده‌لیدن برو درتیوز
بیك کوکب خلق بیورمشدر » جوابنی ویرمشدر « بیت المعموری »
کل یوم یتمش بیك ملك زیارت ایدوب قیامته قدر بردفعه زیارت ایدنلره
نوبت کلمیه‌جکی روایت اولنمشدر * مرویدرکه عالم ارواحده موجوداتك
صور معنویه‌سی ظاهر اولنجه « رسول اکرم صلی الله علیه وسلم »
افندمزك بر یشیل قوش مثالنده وعرش اعلاده‌کی نوردن برشجرك
نهالنده ذکر وثنای کردکار ایله مشغول بولنان روح مقدس ومکرملری
اوراده طیر احمر صورتنده رؤیت ومشاهده بیورمش اولدقلری
« جبرائیل » علیه السلام روحنه خطابا « یا جبرائیل فوق عرشده
معلق نجم معظمی نصل بیلورسن » استشئالرینه جبرائیل علیه السلام
« اول نجم التمش بیك ییلده برکره طلوع ایدر بن انی اوتوز بیك کره
مشاهده ایلدم » جوابنی ویرمسیله اول روح اعظم فخر الانبیا علیه
افضل التحایا یاجبرائیل اول نجم معلق بنم » بیورمشدرکه « فی یوم
کان مقداره الف سنة مما تعدون » آیت کریمه‌سی مفهومنجه اول
کونلرك برکونی دنیانك بیك سنه‌سی مقدار وحسابنجه در جناب رب
عباد اول روح اعظمك پرتوندن قانون حکمت مقتضاسی اوزره
بحسب الاستعداد سائر موجوداتی خلق و ایجاد بیورمشدر سبحان
من احصی کل شیٔ بعلمه سبحان الله وبحمده سبحان الله العظیم

ای کوکب هدایت سبل السلام * وای منشاء ارواح رسل العظام
نوردن خدا یاراتدی روحك * الحق ابتدا یاراتدی روحك
وجوده کلمدن اجرام علوی * شهودده ایرمدن اجسام سفلی
نبی ایدك کیم آدم وحواء * پنهان ایدی بین الطین والماء
یوغیدی ما وسما واکوان * اولوردی نجم روحك درخشان
شانکده دیدی اولاك اولاك * حق جل لماخلقت الافلاك
علیك الصلوة والسلام التام * بعدد الاملاك والانفاس الانام

(نعت)

﴿ نعت كونه غزل ﴾

سرورا بزم الست مستانه صهبا لبك
نادئ ارواحه بادی ای قد طوبا لبك
طرهٔ كیسولرك واللیل زلفك والضحی
سورهٔ نوردر جمالك ایت كبرا لبك
اول بهار حسنك اولدی زیور كلزار عشق
شبنم ورد جبینك رحمت دنیا لبك
تاب لعلكدن الوب هر برفیوضی خاص وعام
زینت ارای دو عالم حسن بیهمتا لبك
هستئ حكتمای حكم حرف كاف ونون
منبع علم لدن بر كوثر اخرا لبك
لعل نابك قطره‌سی ماء الحیات انس وجان
لؤلوء افشان عوالم اویله بردریا لبك
رشحهٔ لعل دهانك ماحئ نار جحیم
كوثر دار السروره عین برمجرا لبك
ذات پاككله تفاخر ایلدی عرش عظیم
مظهر اسرار سبحان الذی اسرا لبك
قورتارر (توفیق) زاری هر بلادن لاجرم
تابش مهر صفاتك جنبش غرا لبك

(شاكرد)

ملائكه وشیطاندن انسان ایله برابر اولنلر وانلرك ایچنده وفات ایدنلر وارمیدر .

(استاذ)

اوت ملائكهٔ كرامدن هر انسانده درت ملك واردركه بری انسانك یمین ودیكری یسارنده حسنات وسیئاتنی یازارلر بری دخی انسانك محافظه سنه واو بری دخی اولنان كلدستهٔ صلواتی روضهٔ مطهره یه تبلیغ وتقدیم ایتمكه مأموردرلر ملكلرده ذكور واناث واكل وشرب وتوالد

بوقدر طائفهٔ جنده ذکور و اناث واکل وشرب وحال موت واردر ایمان ایدنلرندن ماعداسی انسانه دشمندر * اما شیاطینده ذکور و اناث اولوب توالد ایدرلر . فقط ابلیس دنیاده مخلد اولدیغی مثللو شیاطین دخی مخلددرلر هر انسانك شیطانی واردر حتی (اشرف موجودات علیه اکمل الصلوات) افندمزك بیله شیطانی اولوب لکن بو شیطانك کندولرینه تسلیم و یاخود مسلمان اولدیغی ثقاتدن مرویدر

﴿ مبحث ابلیس علیه مایستحق ﴾

(شاکرد)

ابلیس علیه ما یستحق جملهٔ ملائکه دنمی یوخسه زمرهٔ جندنمیدر

(استاذ)

اعوذ بالله السمیع العلیم من الشیطان الرجیم (وکان من الجن ففسق عن امر ربه) نظم کریمی مداولنجه ابلیس خلقت آدم علیه السلامدن التمش بیك سنه مقدم روی زمینده کافهٔ مخلوقاتدن اول آتشك علوندن خلق اولنوب یدی بیك سنه دنیایه متصرف وحاکم اولان (جان) اولادندن بولنان (جن) طائفه سندندرکه بوجان قومی فی الاصل جو هواده ساکن اولوب وقوعبولان استدعاری اوزرینه بونلر اوزرینه اینوب مدت مدیده جناب معبوده عبادت ایلدکدنصکره راه صوابدن طریق ضلالته دوشوب حتی کندی جنسلرندن بعث اولنان سکزیوز قدر رسوللرینی قتل واعدام ایلیوب بعده (ابلیس) منسوب اولدیغی (جن) طائفه سی زمینه اینه‌رك و بونلر ایله محاربه ایلیه‌رك نهایت جان قومنك مجموعنی بر بقعهٔ خالیه‌ده احراق بالنار ایلدیلر اشبو جان ابوالجندر اولزمان ابلیس بونلر ایله برابر روی ارضده ساکن ایکن کثرت طاعت وعبادتندن طولایی بالتدریج یدنجی سمایه قدر رفع اولنه‌رق اوچیوز سنه مقداری خازن جنت اعلا اولمش (شمدی خازن رضواندر) و اول قدر عبادت ایدردیکه سموات و ارضده سجده ایتمدیکی بر یر قالمامش و اول سببدن جناب مولی کندوسنه کسوهٔ

ملائكه يى اكسا و درجه سنى اعلا بيورمشيدى اول درجه قدرى عالى ايديكه (جبرائيل عليه السلام) بركناه صادر اولسيدى كيمدن استشفاع ايدرايديكز) ديو سؤال اولندقده (حارثدن) ديو جواب ويرمشدر اشبو جن طائفه سيدخى عاصى اولدقلرندن ابليسك زير اداره سنده اوله رق سماى دنياده كى (ملائكهٔ كرام عليهم السلام) ير يوزينه اينوب و بالمحاربه بونلرى طرد و تبعيد ايليوب كندولرى ذكر و عبادات رب الانامه مشغول اولدقلرى حالده (ابليس) بيك سنه مقدارى كاه روى زمينده و كاه اسمان و دار جنانده عبادت ايلدكدن صكره بوقدر ملائكهٔ كرامك زير اداره سنده و روى زمينك تحت تصرفنده اولسى نفسنه عجب وغرور ويرمسيله (ابليس) (شمدى واصل اولديغم درجات عاليه عطاياى الهيه دن اولميوب انجق بونلر استحقاق وقابليت ذاتيه م مقتضاسندندر) كبى امارهٔ كبر وغرور بنى اظهار واقراره اجتسار ايلديكندن (عالم السر والخفيات) (انى جاعل فى الارض خليفه) موداسنجه « بن يرده برخليفه خلق ايده جكم » بيورمسيله يرده كى ملكلر (يار بى يرده اول كيمسه يى خلق ايدرميسنكه انلر فساد ايدر وقان دوكرلر) ديدكارنده جناب رب بيچون (انى اعلم مالا تعلمون) يعنى (سزك بيلديككز شيئ بن بيلورم) بيوروب جناب ابو البشرى يراتمشدر و مراتب عبوديت وتواضعك الك اعلا مرتبت و منزلتى و درجات امتحانك درجهٔ غايتى سجود اولمسيله ملائكهٔ كرامه وتغليب طريقيله ابليس داخل اولديغى حالده ادم عليه السلامى كعبه كبى قبله اتخاذ ايدرك سجده ايله امر وفرمان بيورمسيله درحال (ام كنت من العالين) ايله اشارت اولنان و بلا شعور بحر شهود وجه اللهده مستغرق وحيران اولان ملائكهٔ (مهيمه) دن ماعداسى كافة سجده ايتدكارنده ابليس ارقه سنى چوروب طورورايدى ملكلر يوز و ياخود بشيوز سنه دن صكره باشلرينى قالديروب ابليسى اولكى حالنده قائم وامتناع سجده دن غير نادم كورنجه دفعهٔ ثانيه ده تبعيت ايدر قصديله برسجده دها ايلديلر بعده ابليسك هيئت وشكل

وصورتی وقیافت ونعمتی تبدل ایلدی بوحالده ابلیس فعلا ملائکه‌دن ونوعا جنه‌دندر سر یانیجه اسمی (عزازیل) وعربجه (حارث) اولوب لباس ملکیتدن تجرید و درگاه ایزد متعالدن طرد وتبعید اولندقدن صکره (ابلیس) وانك اولادینه (شیطان) تسمیه اولندی سبب رجم وطردی سجده اولدیغی اجلدن هر انسانه مؤکل و مسلط اولان شیطان سجده‌یه تقرب ایده‌مدیکندن هر عابد وساجد اثنای سجده ده اغوای شیاطیندن معصومدر .

(شاگرد)

جناب خلاق عالم قبل خلقت آدم « انی جاعل فی الارض خلیفه » آیت کریمه‌سیجه نیچون ملائکه‌یه خبر ویردی

(استاذ)

بونك برقاچ اسباب حکمیه‌سی واردر ازانجمله هر امور ومصالحده مشورتك لزومنی تعلیم وخلیفه لقبیله تلقیب وتوسیم بیورلمسی سکان ملکوتده بشرك مزیت وشاننی تعظیم وملائکه‌نك وقوع مفاسدن سؤاللرینه مبنی کندوسنده کی فضل ورجحانیتی وشر قلیل ایچون خیر کثیرك ترکی شر کثیر اولدیغی حسبیله بونك خلقتنده خیرك غالب وکثیر اولدیغنی اظهار وتفهیم ایتمکه اشارتدر یوخسه جناب رب غنی مشورتدن بری ومستغنیدر بناءبرین « تفحصوا عقولکم بالمذاکرة واستعینوا علی امورکم بالمشاورة » حدیث شریفندن ماعدا مشورت حقنده آیات شریفه واحادیث منیفه شرفصادر اولمشدر امور ومصالحده اشتباه وجنایت وخیانت ومغایرت ونصفت وحقانیته مباینت وقوعبولمامق ایچون فطنت وذکا وامانت وصداقت وعدم حسد ونفسانیت وعفت وصلابت وحال پیری وشیخوخت ایله متصف ومتخلق اولان ذوات ذوالالبابدن مرکب عقد انجمن مشورت امر جلیل مشروعدر والله اعلم بالصواب .

(شاگرد)

« وکان من الکافرین » مدلولنجه ابلیسك سبب کفری نه اولدی

وبرده نوعا ملائکه وفعلا جندن اولمسنك معناسی ندر .

(استاذ)

ابلیسك سجده‌دن امتناعی ویاخود حسد وعصیانی ویا فسقی کافر اولمسنه سبب اولمش اولیدی سجود ایله مأمور اولوبده سجده ایتمیانلرك وحسد وعصیان وفسق ایدنلرك کافه‌سی کافر اولور ایدی حالبوکه بو بویله اولمدیغندن اصل کفرینه باعث « انا خیر منه خلقتنی من نار وخلقته من طین » فحواسنجه کویا کندوسی علوی بولنان ناردن و « آدم علیه السلام » سفلی اولان طیندن خلق اولندقلرندن علوینك سفلی‌یه تعظیم قصدیله سجده ایله امر اولنمسنده حاشا جناب عادل مطلق حضرتلرینه ظلم وجوری نسبت واسناد ایتمکی مراد ایتمسیدرکه بو نسبت واسنادی ایدنلرك کافر اولملری لازم کلور (عن ذلك علوا کبیرا) ونوعا ملائکه‌دن معدود اولمسی « ابن عباس » رضی الله عنهما ملائکهٔ کرام ایکی نوع اولوب بونلرك بر نوعی توالد ایتمیان ملائکه ونوع دیکری توالد ایدوب ابلیسك منسوب اولدیغی جن اولدیغی روایت اولنمسندن ذکر واستدلال اولنمشدر

❊ مبحث رؤیت رؤیا ❊

(شاکرد)

عالم منامده رؤیت اولنان رؤیانك کیفیت رؤیتی نوجهله درکه خوابده انسانك کافهٔ حواسی غیر مدرکدر .

(استاذ)

رؤیا رؤیت کلمه‌سندن مشتق اولیوب مستقلا حال نومده مشاهده اولنان برحالتدر روح قلبك وسطنده‌کی دمك نقطه‌لرنده وعقل دخی دماغده مستقر اولمسیله انسان خوابه واردیغی انده روح شمعه ویاخود شمسك نور وضیاسی مثللو بدندن کلیا مفارقت ایتمیدرك اوزانوب انسان انك وحقك ضیاسیله رؤیایه مؤکل بولنان غایت عظیم وجسیم بر ملکك خیر وشردن علم غیب الهیدن لوح محفوظده‌کی وقوع بوله جق اولان احوال واشیادن کوستردیکی شیلری کورر روحك

ذهاب وايابى آفتابه مماثلدر كه انى احاطه ايليان سحاب زائل اولديغى حالده كندوسى منكشف وضياسى ظاهر اولور كذلك حالت نوم ديدهٔ نائمدن زائل اولو بده كافهٔ حواسك قواى مدركه سى بيدار اولنجه اول روح دخى عالم خوابده كى مشهوداتنى ذكر ايدرك اول مشاهداتى حال يقظه ده رؤيت اولنان شيلر كبى استحضار ايدر « زبدة الكائنات عليه اكمل التحيات » افندمزدن شرف صادر اولمشدر كه رؤياى صادقه اجزاى نبوتك قرق التنجى جزؤيدر رؤيا بر عالم ناصحه نقل اولنمليدر كه خير ايله تعبير ايدسون زيرا رؤيا تعبير اولنديغى كبى جيقار رؤيا رؤيتدن صكره قوش كبى طيران ايدوب نقل اولنديغى انده ساقط اولور طبعه غير موافق بر رؤيا كورلديكى زمان انى كيمسه يه نقل وبيان ايتميه رك و « استعيذ بالله من شر رؤياى ان تضرنى فى دنياى واخرتى » ديه رك اوچ دفعه صول طرفه تو كورمليدر دنياده ابتدا رؤيا كورن « آدم » عليه السلامدر كه « حوابى » رؤياسنده كوردكارى وجهله خوابدن بيدارى حالنده باشى اوجنده اوطور ديغى حالده كورمشدر رؤيا كاه بويله عينى واقع اولور وكاه « ابراهيم » عليه السلام رؤياسنده « اسمعيل » عليه السلامى ذبح ايدر كورمش ايكن حال يقظه سنده كبشى ذبح ايلدكارى مثللو رؤياده كى كورينانك غيرى ظهور ايلر روايت اولنور كه رؤيا كورن ذات رؤياسنى كبرلى نقل ايتمليدر زيرا كندوسنه كبرلى كوسترلمشدر رؤيا شمسك طلوع وزوال وغروبنده نقل وتعبير اولنمامليدر رؤيا كورمنك اك كوزل وقتى سنهٔ جديده نك تقرب واقبالى وصولرك اغاجلره جريانيله اغاجلرده ميوه لرك ظهورى زمانيدر فصولك امزجه وطبايعه تأثيرى جهتله ايام شتاده اغاجلرك اوراق واثماردن تجردى زماننده رؤيا غير مقبولدر براى نوم فراشه كيرلديكى وقت بو دعايى قرائت ايتمك لازمدر هله شرط اولى ابدستلى ياتمقدر « اللهم انى اعوذبك من سيئ الاحلام واستجيرك من ملاعبة الشيطان فى اليقظة والمنام »

﴿ مبحث اصول آداب وتربيه ﴾

(شاكرد)

اصل حق وخلق عندنده مقبول ومعتبر عد اولنان ادب وتربيه ندر ·

(استاذ)

اصل تربيه جناب واجب الوجودك غضب وعذابندن قورقوب سوديكى وامر ايلديكى شيلرى طوتمق وايشلك ودائما رضاسنى كوزتمك وعفو ورحمتنى طلب ورجا ايدرك سومديكى ورضاسى اولمديغى شيلردن اجتناب ايتمكدر وخوف ايله رجا دائره سندن قطعا خارجه چقمامقدر زيرا غضب الهيدن انبيا واوليا بيله خوف وخشيت ايدرلر چونكه حقدن قورقميان انسان هر بر عصيان وطغيانى ارتكاب ايلر پادشاهه ووزيرلرينه و پدر ومادرينه اطاعت ايتمز وشريعت غرانك كوستردیكى طريق مستقيمدن كتمز و بيوك و كوچوكنى بلمز ايسه تربيه سز وادبسز برآدم اولور اما جناب باريـنك عذاب وعقابندن خوف ايدن كيمسه هرقنغى بر كوتيلك ياپمقه وشرع وعدله مغاير بر ايشى ايشلمكه ميل ونيت ايدر ايسه درعقب خوف جناب رب احد اول افعال غير مشروعه نك اجراسنه مانع وسد اولورده وهم حقك وهم خلقك يانلنده عزيز ومحترم ونائل انواع نعم وكرم وان بآن شرف وفضيلت وهر زمان اعتبار وحيثيت بولور وغايت اديب وكامل وبين الناس مشار بالبنان اولور ·

(شاكرد)

بو شرف ومزيته وصلت وبونلرى فرقه اكتساب قدرت نوجهله در

(استاذ)

دنيا وعقباده انسانه زياده شرف وعزت ومزيت ورفعت وير ن وبنى آدمى چاه مذلت وحقارتدن چيقاران وزورق مقصودى كرداب طعن وتشنيع عالمدن خلاص ايدوب ساحل سلامته ايصال ايدن علم وادبدر ديمشلركه درت شىء انسانك قدرينى عالى وايصال مقامات معالى ايدر (علم · ادب · صدق · امانت) مأمون خليفه نك

حضورنده کمال ادب ایله سوز سویلیان برذاته (کیمك اوغلیسین) سؤالنده (افندم پدرم ادبدر) یوللو ویردیکی جوابنه خلیفه (نه کوزل پدریکز واردر) ستایشیله اظهار سرور والتفات موفور ایدرك اول ذاتی غایتله تحسین ایتدیکی مرویدر زیرا ادبی اولمیان عاقل النده سلاحی اولمیان شجیع وبهادر ادم کبیدر ٠

(شاکرد)

علم نه فائده ویرر ٠

(استاذ)

علم حلال وحرامی بیلدیرر ودار جنانك یولنی کوسترر صاحبنه تنها یرلرده وکوشهٔ غربت وزاویهٔ کربتده غایتله کوزل انیس وارقداش و یوللرده رفیق ویولداش وسرا وضراده دلیل ومعین اولور اخوان وبرادران ارهسنده زیب وزینت ویرر ودشمن اوزرینه سلاح وهربار سبب فوزوفلاح اولور انسان علم ایله درجات اخیاره وشرف مجالست سلطانه نائل واخرتده زمرهٔ ابراره رفیق اولور وعلم ایله جناب رب مستعان توحید وپیغمبران عظام تصدیق اولنور وعبادات وطاعات وانواع خیرات وحسنات علم ایله حاصل ایدیلور عالم خلق ایچنده برطبیب حاذق اولوب درد جهالت والم سیئات ایله بیماروخسته اولنلره دوا وعلاج ایلر علم نور وهدی وجهل غم وردی در برکیسه نك آفتاب علمی درخشان اولور ایسه ماهتاب شرف رخسارنده پرتو فشان جهان اولور عالم ابتدا جاهل اولوب بعده عالم اولدیغی اجلدن درجهٔ جاهلی بیلور اما جاهل مرتبهٔ عالیهٔ عالمی بیلهمز واقتضا ایدن رعایت وحرمتی ایلیهمز بناءبران اکتساب علم وکماله حصر اوقات حیاتیه اولنملی وبرساعت وقت وزمان مساعد اضاعه اولنمامیلدر

(شاکرد)

اصل ادب نهدن عبارت وادیب کیمه علامتدر ٠

(استاذ)

اصل ادب مکارم اخلاق یعنی کوزل وممدوح خویلر ایله متصف

اولمقدن وانواع سيئات وخطيئاتدن احتراز اولنور علوم ومعارفی
اوكرنمكدن عبارتدر علم تفسير وعلم حديثی وسائر علوم عاليه‌یی
تحصيل ايدن ذوات عظامه اديب اطلاق اولنور وكندوسندن
بيوكنی تعظيم وكوجوكنی رفق وملايمتله معامله وتكريم ايدن ذات
عاليسمانه دخی اديب دينور ادب كتابلری شو صورتله تزيين
اولنمشدر كه بركون « فخر عالم » صلی الله عليه وسلم افندمز حضرتلرينك
شرف مصاحبتلريله تشرف ايتمك وحضور پرنورلرينه يوز سورمك
آرزوسيله (ابو بكر الصديق وعلی المرتضی) رضی الله عنهما
حجرهٔ سعادتك قپوسنه واروب قرع بابله امر دخوله برلرينه تقدم
ايتملری حقنده وقوعبولان رجاونيازبينهايه اوزرينه حضرت (علی)
رسول اكرم ونبی محترمك حقنده (بندن صكره افضل الناس ابو بكردر)
بيوردقلری ذاته نصل تقدم ايدر واندن اول نوجهله ايچری كيره‌رم
بيورمسيله حضرت (ابوبكر) اول فخر الانبيانك حقنده (نسانك
خيراوسنی رجالك خيرلوسنه ويردم) بيوردقلری ذاته نصل تقدم
ايده‌بيلور واندن اول ايچری نوجهله كيره بيلورم بيورمسيله حضرت
(علی) اول فخر رسالت (صدر ابراهيم خليل اللهی كورمك استيانلر
صديق اكبرك صدرينه نظر اينسونلر) بيورمش اولدقلری ذاته تقدم
ايده‌مم واندن اول ايچری كيره‌مم ديمسيله حضرت (ابوبكر)اول فخر
عالمك حقنده (آدم عليه السلامی وصفوتنی ويوسف عليه السلامی
وحسننی وموسی عليه السلامی وصلاتنی وعيسی عليه السلامی وزهدينی
ومحمد عليه الصلوة والسلامی وخلقنی كورمك ارزو ايدنلر علی
المرتضی‌يه باقسونلر) بيوردقلری ذاته تقدم ايليه‌مم واندن اول ايچری
كيره‌مم بيورمسيله حضرت(علی) اول شفيع المذنبينك يوم عرصاتده
حق جل وعلا طرفندن برمنادی (يا ابا بكر محبوبك ايله برابر جنته
داخل اول نداسيله ندا ايده جكدر) بيورمش اولدقلری ذاتدن
اقدم داخل حجرهٔ سعادت اوله‌مم واكا تقدم ايليه‌مم بيوردقده
حضرت(ابوبكر) اول نبی محترمك حقنده (حنين وخيبر كونده

بو علی بن ابی طالبك هدیه‌سیدر دیه‌رك تمرو لبن اهدا اولندی) بیورمش اولدقلری ذاته تقدم اولنه‌مز واندن اول ایچری کیریله‌مز بیوردقده حضرت « علی » اول سید المرسلین افندمزك حقنده « یا ابابکر سن بنم کوزم سن » بیوردقلری ذاته تقدم اولنه‌مز واندن اول ایچری کیریله‌مز بیوردقده حضرت « ابوبکر » اول سید سادات افندمزك حقنده « علی کرم الله وجهه مراکب جناندن برمرکب اوزرینه راکب اولدیغی حالده برمنادی کلوب یامحمد دنیاده سنك والدك حسن ویرا درکدخی حسندر یعنی پدرك ابراهیم ویرا درك علی ابن ابی طالبدر دیوا ندا ایدر » بیورمش اولدقلری ذاته تقدم ایده‌مم واندن اول ایچری کیره‌مم یوللو میانه‌لرنده کوثر کلماتك جریانی اره‌سنده « جبرائیل » علیه السلام نازل وحضور سعادته واصل وشو صورتله قائل اولور « یارسول الله سکا جناب کبریا سلام ایدوب بیوررکه ملائکهٔ سبع سموات شو ساعتده ابوبکر الصدیق رضی الله عنه ایله علی ابن ابی طالب کرم الله وجهه حضراتنك محاورهٔ ادیبانه‌لرینه ناظردرلر وبینلرنده بوصورتله جاری اولان حسن ادب وجوابی استماع ایتمکده درلر سزده واروب اول ایکی ذاته اوچنجی اولکز » دیه‌سیله درحال اول رسول رب الانام علیه الصلوات والسلام التام خانهٔ عرش پایهٔ سعادتلرندن چیقوب اول ایکی ذات جمیل الصفاتی جبرائیل علیه السلامك خبر ویردیکی کبی کورمشیله قسم بنام خدا ایدرك بیوررلرکه « اکر دکزلر مرکب اولسه وبتون اغاجلر قلم ارض وسموات خلقی کاتب اولسه شمدیکی اجر وثوابکزك وصف وبیانندن البته عاجز قالورلر » ایشته اصل ادب وعرفان بودر بوحالده دائما بیوکلره رعایت وکوچوکلره رفق وملایمت لازمدر ٠

بيت

وجدت الرفق ابلغ فی السمو * ولم ارکا لتواضع فی العلو
ومن بسط اللسان علی سفیه * کمن دفع السلاح الی العدو

یعنی شاعردرکه رفق وملایمتی بیوکلکده غایت ابلغ بولدم وبیوکلکده

تواضع كبی بشقه برشیٔ كورمدم بر كیسه سفیه والچاق كیسه اوزرینه اساننی دوشمز یعنی مقابله ایدر سو بلشور ایسه اول كیسه كندی سلاحنی دشمنه ویرن دنی والچاق كیسه كبیدر بوندن مقصود سفیه اولنلر ایله اوغراشمامقدر .

(شاكرد)

علم نه دیمكدر .

(استاذ)

علم برشیئك صورتی عقلده حاصل اولمقدر مثلا بعدالتحصیل اول شیئك اعلا وادنا اولدیغنك یعنی علم تحصیل اولندقدن صكره درجهٔ علمك عالی ومرتبهٔ جهلك ادنا بولندیغنك عقلده حصولبولدیغی كبی .

(شاكرد)

اصل علم قاچدر .

(استاذ)

اصل علوم عالیه اوچدر . اولكی علم باللهدر یعنی واجب الوجودك صفات ثبوتیه‌سنی بیلمكدر . ایكنجی علم من اللهدر كه ظاهر وباطنی وحلال وحرامی وامر بالمعروف ونهی عن المنكری بیلمكدر . اوچنجی علم مع اللهدر كه خوف ورجایه وشوق ومحبت خدایه واقف واگاه اولمقدر .

(شاكر)

واجب الوجودك صفات ثبوتیه‌سی قاچدر .

(استاذ)

صفات ثبوتیه سكزدر (حیات . علم . سمع . بصر . ارادت . قدر . كلام . تكوین)

(شاكرد)

صفات ذاتیه قاچدر .

(استاذ)

صفات ذاتیه التیدر (وجود . قدم . بقا . وحدانیت . مخالفة للحوادث)

(شاكرد)

بونلردن ماعدا علوم وفنون وارميدر .

(استاذ)

اوت علوم وفنون ومعارف وصنايع وهنرك انواعی غایتله چوقدر ولكن اصل قدر واعتباری عالی وجليل وبنی بشرك وصول مقاصدینه رهبر ودليل ایكی درلو علم بیعدیل دها واردركه برینه علوم شرعیه ودیكرینه علوم عربیه اطلاق اولنور .

(شاكرد)

علوم شرعیه قاچدر .

(استاذ)

علوم شرعیهٔ جلیله بشدر . اولكی علم تفسیردركه قرآن كريم وفرقان عظیمك معنای شریفنی ومفهوم لطیفنی توضیح وبیان وتشریح وعیان ایدر زیرا « من فسر القرآن برأیه فقد كفر » یعنی كندی (حدیث شریف) ١٤
رأیله قرآنی تفسیر ایدن كافر اولور معناسنه دلالت ایدن حدیث شریف اوزرینه قرآن عظیمك معنای شریفنه واقف اولمق هرحالده تفسیر شریفه مراجعت ایتمك اقتضا ایدر بوعلمك واضعی اصحاب كرامدن (مالك بن انس) رضی الله عنه حضرتلریدر قرآن عظیم اللی قبیله نك لغتلرینی شاملدر . ایكنجی علم حدیثدركه بوعلم ایله قبول ورد حیثیتله احادیث شریفه نك راوی ومرویلرك حاللری معلوم اولور بوعلم شریفك واضعی (عمر بن عبدالعزيزك) خلافتلری زماننده كندی امر وارادهسیله ابن شهاب الزهری حضرتلریدر اكر اولزمان بوعلم حدیث وضع اولنمامش اولیدی احادیث شریفه نك كافه سی ضایع اوله جق ایدی . اوچنجی علم فقهدركه دليللر ایله عملیاته متعلق اولان احكام شرعیه یی بیلدیرر بوعلم شریفك واضعی (صاحب شریعت علیه الصلوات والتحيات) افندمز حضرتلریدر بوعلم جليل فقهده ابتدا كتاب تصنیف ایدن وبوقدر مسائل دینیه یی میدانه قویان وعالمی ضیادار علوم ایلیان سراج الملة والدين (امام

اعظم ابو حنيفه نعمان بن ثابت) رحمه الله حضرتلريدر . دردنجى علم اصول فقهدر كه بالاده بيان اولنان ادلهٔ اربعه يى بيان وجزوئياتنك استفاده سنه طريقلر ارائه وعيان ايلر بو علم شريفك واضعى (امام شافعى) رحمه الله حضرتلريدر . بشنجى علم كلامدر كه برهان ودليل سرد وايراد ايدرك اعتقادا شك واشتباهى رفع وازاله ايدر وعقايد دينيه يى اثبات ايتمكه قدرت ومعلومات ويرر ايشته شرع شريف بو علملردن عبارتدر جناب رب الانام جمله مزى شريعت غرايه خدام بيورسون .

(شاكرد)

علوم عربيه قاچدر ؟

(استاذ)

علوم عربيه دخى بشدر (اولكى) علم لغتدر كه عرب لساننده سويلنان الفاظ وكلماتك معنالرينى بيلدكدر زيرا هر قوم وملتك لسانلرنده سويلنان سوزه لغت ديرلر بو لغاتى فى الاصل وضع ايدن و بنى آدمه تعليم ايليان جناب بارى تعالى حضرتلريدر (ايكنجى) علم صرفدر كه موضوع اولان اصول وقواعد كليه يى بيلوب اول قواعد كليه ايله بر كلمه يه اعرابدن ماعدا عارض اولان احكام جزئيه يى يعنى اعلال وادغامى واشتقاق وساير احكامى بيلدير وتعبير كلمه ده خطا اولماسنى كوستر ر بو علم صرفك واضعى (معاذ بن مسلم اولديغى) مرويدر (اوچنجى) علم نحودر كه وضع اولنان اصول وقواعدى بيلوب اول قاعده لر ايله اعراب و بنا جهتيله تركيب وعبارهلرده واقع اولان كلمهلرك آخرلرينك احوالى بيلنور وتراكيب وعبارا تى اوقومقده خطادن سالم اولور بو علم نحوك واضعى (امام على كرم الله وجهه ورضى الله عنه) حضرتلرينك امر وارادهٔ سنيه لريله اجلهٔ صحابهٔ كرامدن (ابو اسود الدئليدر) چونكه بر كون بوذات معاليسمات (ان الله برى من المشركين ورسوله) آيت كريمه سنده واقع (ورسوله) لفظ كريمنك اخرى لفظهٔ جلاله اوزرينه عطف اولنوب مفتوح اوقونمق

اقتضا ایدر ایکن مغایر معنای مرضی ومباین قاعدهٔ نحوی اوله‌رق مکسور اوقوندیغنی بالاستماع درحال اول امیرالمؤمنین ووارث علم سیدالمرسلین « امام علی » کرم الله وجهه حضرتلرینه حکایه ونقل ایتمسی اوزرینه (امام علی) رضی الله عنه شو وجهله وضع اساس علم نحو بیوردیلر (الکلمة اسم و فعل وحرف والفاعل مرفوع وماسواه فرع علیه والمفعول منصوب وماسواه فرع علیه والمضاف الیه مجرور وماسواه فرع علیه) بوللو قواعد علم نحوی تعلیم وبعده قصد وحفظ معناسنه اولان (انح هذا) امریله اول ابی اسود الدئلی حضرتلرینه تنبیه وتفهیم بیورمش اولدقلرنده شو علمه نحو تعبیر وقواعد مذکوره اصل واساس اتخاذ و بوندن استنباط واستخراج اولنوب علمای راسخین طرفلرندن الی الآن علم نحوك اصول وقواعدی اول اصل اوزره تفریع وتکثیر بیورلمشدر (دردنجی) علم معانیدر بوده برعلمدرکه بونکله مقتضای حاله مطابق الفاظ عربیه‌نك احوالی بیلنور یعنی بر علم کلیدرکه اول علم کلیدن ادراکات جزوئیه استخراج اولنور بوده مقامك اقتضا ایلیه‌جکی وجهله کلامه مطابق اولان افراد لفظك هربرینی بیلك واکا کوره سرد کلام ایتمکدر زیرا مختلف واری ایری بولنان مقاملرك هربرینه مناسب ومطابق اولدیغی حالده (خبر انشا تأکید جملهٔ اسمیه وفعلیه وظرفیه) وسائره دن ترکیب اقتضا ایدر بو علم شریفك واضعی (عبدالقاهر جرجانی) حضرتلریدر (بشنجی) علم عروضدر بوده موضوع اصولی وقواعدی بیلوب انکله شعرلرك وزنلرینك صحیح وفسادینی بیلمکدر بو علم عروضك واضعی (خلیل بن احمددر)

(شاکرد)

شعر نه دیمکدر .

(استاذ)

شعر لغتده علم معناسنه‌در اما اصطلاحده قصد ونیت طریقیله مقفی وموزون اولدیغی حالده سویلنان سوزدر لکن قرآن کریمده

(واقع)

وَاقع اولان (الذی انقض ظهرك ورفعنالك ذكرك) مثللو موذون ومنظوم اولنلره شعر اطلاق اولنماز زيرا قصد ونيت اولميه رق موزونا وارد اولمشدر « حسن الشعر كحسن الكلام وقبحه كقبيح الكلام » يعنى شعرك كوزلى كوزل كلام كبيدر وقبيح و چركين شعر قبيح وفنا كلام كبيدر حسن وقبحده شعرك كلام غير موزوندن فرقى يوقدر بوحديث شريفدن بومعنا مستفاد اولمشدر « وعلموا اولادكم الشعر فانه يفتق الاذهان » حديث شريفدن شعره ترغيب وتشويق معنالرى اكلاشلمشدر يعنى اولاديكزه شعر تعليم ايديكز زيرا شعر اذهانى اچار ديمكدر ٠

(حديث شريف) ۱۵

(حديث شريف) ۱٦

(شاكرد)

ابتدا كلامى موزون اولەرق كيم سويلدى ٠

(استاذ)

ابتدا كلامى موزون ومنظوم اولديغى حالده ايراد ايدن « آدم عليه السلام در » چونكى آدم عليه السلام شريعتى اوزره بطن اولده تولد ايدن ولدينه بطن ثانيده تولد ايليان قزينى تزويج بيوررلر ايدى وقتا كه اوغلى (قابيل) ايله توأم طوغان وزياده سيله حسنا بولنان (اقليما) نام كريمەسنى ديكر اوغلى هابيل ايچون وبونكله برابر طوغان واولقدر حسنى اولميان (ليوزا) نام كريمەسنى (قابيل) ايچون نامزد ايتمك مراد بيوردى بوكا (قابيل) راضى اولميوب شرعا ازدواجى جائز اولميان (اقليمايى) طلب وادعا واصرار وحضرت « آدم عليه السلام » طرف شريفلرندن شرف صادر اولان اراده وقرار اوزرينه برمعتاد باركاه جناب پروردكاره عرض وتقديم اولنان قربانلردن (قابيل) طرفندن تدارك وعرض ايديلان ودانه سز بغداى باشقندن عبارت بولنان قربانك رديله (هابيل) جانبندن عرض قلنان قيون قربانك قبول بيورلمسنه مبنى شيطانك براى تعليم كتوروب وبرطاش اوزرينه ياتيروب باشنى ازەرك قتل ايلديكى برقوش كبى (قابيل) دخى (هابيلى) قتل واعدام ولكن دفن

ایتمکی بیلمدیکندن فرق ایدیکون قدر برچوال درونته وضع ایدرك کزدیروب واذن خدای لایزال ایله برقرغه دیکرینی اوراده قتل وجسدینی طوپراغه دفن ایتمکه یول کوستروب کتمسیله درحال اول قاتل دخی اول صورتله یر حفر ایلیوب (هابیلی) اورایه دفن واخفا ایلدکدن وحضرت « آدم علیه السلام » برزمان اراده‌قدن صکره حضرت « جبرائیل علیه السلامك » خبر ویردیکی وجه اوزره اورایه واروب (هابیلی) زیارت ودیکرینه بددعا وحقارت بیوردقدن صکره اشبو قطعهٔ بلیغه‌یی مرثیه اوله‌رق نظم وانشاد بیورمشلردر ·

(قطعه)

تغیرت البلاد ومن علیها * فوجه الارض مغبر قبیح
تغیر کل ذی لون وطعم * وقل بشاشة وجه صبیح
و جاوزنا عدد لیس یغنی * ولا موت نموت فنستریح
فوا اسفا علی هابیل ابنی * قتیل قد تضمنه الصریح

یعنی بلده‌لر واوزرنده بولنانلر بوزولدی ایمدی روی زمین بوزولمش وقبیحدر هر بر رنك ولذت دخی بوزیلوب صباحتلی یوزك بشاشتی قلیل اولدی سن وسالمده عددی تجاوز ایلدك ایسه‌ده بزی مستغنی ایدر اولمدی موت دخی یوقدر که شمدی اولوبده مستریح اوله‌لم اوغلم هابیل اوزرینه اسف اولنور که مقتولدر انك قتلنی تحقیقا صراحت تضمین ایتمشدر ·

(شاکرد)

اول زمان حضرت « آدم علیه السلام » عرب لسانی بلورمیدی ·

(استاذ)

حضرت « آدم علیه السلام » یدی یوز بیك لغت ولسان اوزره تکلم ایلدکاری یوقاریده بالمناسبه بیان اولندیغی وجهله اشبو لغات و السنه ایچنده لسان عربك موجود اوله‌جغی بالطریق الاولی ثابتدرکه السنهٔ سائره‌نك برنجیسی لسان عذالبیان عربدر ایشته بیان اولنان علوم جلیلهٔ عربیه علوم عالیهٔ شرعیه‌نك دقایق

وحقايقنه واقف ومسائل شريفهٔ شرعيه يه عارف اولمغه برسبب مستقل اولديغى آشكاردر ديمشلردركه عالملرك علمى وامرانك عدلى وبدلانك عبادتى واسخيانك جود وسخاوتى دنيانك ثابت وقائم وحسن حال وانتظاماتك دائم اولمسنه باعث وبادى اولمشدر زيرا ظلم وجهل وامراى بيعدل وعلماء بيعمل بناى عالمك خراب وبياب اولمسنه سبب مستقل اولور ٠

(قطعه)

الناس موتى واهل العلم احياء * والناس مرضى وهم فيها اطباء
والناس ارض واهل العلم فوقهم * سماء نور ومافى النور ظلماء
وصاحب العلم رأس الخلق كلهم * وسائر الناس فى التمثل اعضاء

يعنى ناس موت كبيدرلر واهل علم احيادرلر دخى ناس خسته اولوب علما ايچلرنده طبيبدر دخى ناس يردر واهل علم اوزرلرنده نورلى برسمادركه نورده قطعا ظلمت يوقدر وصاحب علم جمله خلقك رأسيدر وسائرلرى تمثلده اعضادر يعنى عالم هركسك رأسى وهركس انك اعضاسى كبيدر بوصورتده موهبهٔ جناب وهاب اولان كالاى عمرى بازار كسلده بادهوايه ويرميوب وزقاق فتورومللده ضايع وتلف ايتميوب شام وسحر الى آخر العمر علوم ومعارفك استحصالنه بذل نقدينهٔ همت وصرف قراضهٔ سعى وغيرت ايتمليسكزكه عنوان مدنيت اهل علم وعرفانه وارباب كمال واذعانه ويرلمشدر ٠

(شاكرد)

يازى يازمق معارفدن صايلورمى ٠

(استاذ)

امان نه سويليورسكز بوسؤالده عادتا چوجقلغكزى اثبات واقرار ايديورسكز كافهٔ صنايع وفنونك برنجيسى يازيدر زيرا يازى اولمز ايسه هرفنون ومعارف تلف وضايع اولور ٠

(شاكرد)

ابتدا قلم ايله يازى يازان كيمدر ٠

(استاذ)

ابتدا قلم ایله یازی یازان بالاده بیان اولندیغی وجهله « ادریس » علیه السلام افندمزدر « اول من خط بالقلم بعد ادم ادریس » حدیث شریفی بومعنایی مشتملدر حتی دیمشلردرکه « الاقلام رسل الکلام » یعنی قلملر کلامك رسوللری مثابه سندەدر هر یره خبرلر کوتورر واوزاق یرلردن برکیسه یه کشف اسرار ایتمیەرك پیاملر کتورر تسلیم ایدر « الخط اسان الید » یازو الك اسانیدر غایتله کوزل کلام ایلر یازی فقیرلره مال وزنکینلره جمال ویبوکلره کمال ویرر دوات برحوض کبیر مثابه سندەدر طوردیغی پرده دروندن حکمت پکار وچشمەلری فیضان وجریان ایدر وقرەلرندن بلاغت بلوطلری نشئت وظهور وترشح ایدن قطراتی اوراق اراضیٔ املی احیا واروا ایدرك باغ جهانده دانهٔ مقصودی خرمن حصوله طولدورر وآسیاب ارتفاعده نان ونعمت وخمیر قدر ورفعت بولدورر وصاحبنی اغلر ایکن کولدورر اعرابی برکوزل یازی کورنجه حکمت یلدزلری مرکب قرانلغنده نه کوزل پرتو وضیالر وریبور درلر . (حدیث شریف ١٧)

« اول ماخلق الله القلم » حدیث شریفی ناطق اولدیغی اوزره جناب حق ابتدا قلمی ایجاد وخلق واول قلمه امر وفرمان بیوروب دنیاده قیامته قدر اولەجق وظهور ایدەجك شیلرك کافەسنی لوح محفوظه یازدرتدی دوات علم الهیده بولنان اجمالات مکونات بوقلم اعلا واسطه سیله لوح محفوظه نقل وتفصیل اولنمش وقلم مذکورك طولی یردن کوکه قدردر واوچیوز التمش دیشی واردر هر بردیشی اوچیوز التمش عدد بحر علومدن مرکب الوب کندوسی زمردن وایکی دفەسی یاقوتدن یاخود طولی مابین السماء والارض وعرضی مابین المشرق والمغرب ودرهٔ بیضاده مصنوع ومخلوق اولان وذکر اولنان لوح محفوظه یازمشدر . (حدیث شریف ١٨)

(شاکر)

علم انشا نەلدر بونك اصول وقاعدەسی وارمیدر .

(استاذ)

(استاذ)

فن انشا برعلمدركه اول علم سببيله كلام منثوری يعنی پراكنده اولان الفاظ ومعانی انشا وتأليف اولنور بونك اصل واضعی « اسماعيل » عليه السلام افندمزدر بوفنك اوكرنمسنی آرزو ايدن ذات علم قرآن وعلم حديث وتفسيرلرينی وعلم لغت وصرف ونحو ومعانی وبيان وبديع وامثال عرب وتواريخ وسائر فنلری بيلكه محتاجدر وبلغا عندنده محمود ومرغوب اولان اصول واسلوب اوزره مقصود اولان معنايی ادا ايتمكه مقتدر ملكهٔ راسخهسی بولنان ذاته منشی اطلاق اولنور منشی اولهنك شروطی چوقدر تراكيب بلغايی تتبع وتحری ومطالعه ايتملی واشعار فصيحه وامثال مليحه ايله خزينهٔ حافظهيی املا ايلمليدر وبرلفظك اولنده نفس كلمهده (واو) بولنورسه انك اوزرينه واو عاطفه اتيان اولنماملیدر « عالم سرائر وواقف ضمائر » كبی وعبارات وتراكيب تنافر حروفدن سالم اولمليدر وفقرات ارهسنده تناسب الفاظ واسجاع وقوافيه واوزان فقراته رعايت اولنمليدر يعنی فقرهٔ ثانيهنك عبارهسی فقرهٔ اولينك عبارهسنه موزون وموافق اولمليدر شايد كلمات بربرلرينه توافق ايتمز ايسه حرفلرك قلت وكثرتنده مطابقت اقتضا ايدر ياخود كلهلر بربرلرينه متساوی بولنمق لازمدر فقرهٔ اولی فقرهٔ ثانيهدن اوزون اولور ايسه مقبول ومعتبر دكلدر بوشرطلره واقف اولميانه منشی اطلاق اولنميوب انجق كاتب تعبير اولنور .

(شاكرد)

استحصال معارف وكمالات ايتمكه واسطه قاچدر .

(استاذ)

هرانسانده اون درلو واسطه وحس واردر بونلرك بشی ظاهر بدنده وبشيدخی باطندهدر ظاهرده بولنانلره حواس خمس ظاهره وباطنده اولنلره حواس خمس باطنه ديرلر اشبو قوا وحواس ظاهره واسطهسيله حس وادراكه يعنی ادراكمزه « مشاهدات » و قوای باطنه واسطه سيله ادراكمزه « وجدانيات » تعبير اولنور .

(شاکرد)

قوای ظاهره ندر .

(استاذ)

قوای ظاهره بشدر (اولکیسی) قوهٔ سامعه دریعنی ایشید یجی برقوتدر بونك یری داخل قولاقدر که هر برسس و صدایی استماع ایدر (ایکنجیسی) قوهٔ باصره در یعنی کور یجی برقوتدر که انك یری کوزدر میدانده اولان شیلری کورر (اوچنجیسی) قوهٔ شامه در یعنی قوقولری طویجی وحس ایدیجی بر قوتدر که انك محلی بروندر هر قوقویی طو یار واکلار (دردنجیسی) قوهٔ ذائقه در یعنی طادیجی بر قوتدر که انك دخی محلی لسانك اوجیدر بتون طاتلی و اجی شیلری بیلور (بشنجیسی) قوهٔ لامسه در یعنی طوتیجی بر قوتدر که بر شیئك قاتیلغنی و یومشاقلغنی حس و ادراك ایدر بو ادراك هر اعضاده موجود ایسه ده اصل قوت تامه وکامله ال پرمقلرینك اوجلرنده موجود و خاصدر نه بیوك لطف جناب کبریادر بو قوتلرك شرف وحیثیتلری وقدر و اعتبارلری زیاده اولدیغندن هر بری برکونا محفظهٔ سلامتده حفظ اولنمشدر مثلا قوهٔ سامعه یه خلل کلامك ومسموعات سهولتله درونه واصل اولمق ایچون خارجده غایتله کوزل قولاقلر واردر حتی حیوانات قولاقلرینی سس وصدا کلان سمتلره طوغری چویره رك دکارلر وکوزی چوب وتوزدن محافظه ایتمك واطرافنی باغلمق وانوارینی یایمامق ایچون ایکیشر دانه متحرك کوز قپاقلری واردر قوهٔ شامه وذائقه دخی بونلر کبی محافظه ایدلمشدر حتی قوهٔ لامسه نك اوزرلرنده طرناقلری واردر .

(شاکرد)

قوای باطنه ندر .

(استاذ)

قوای باطنه دخی بشدر (اولکیسی) حس مشترکدر یعنی اورتاق بر حسدر بو حس عادتا بر حوض مشابه سنده در قوای ظاهره واسطه سیله

ادراك اولنان شیلرك صورتلری اوراده تجمع ایدر واورادن دیکر قوتلره طاغیلور مثلا قوهٔ سامعه ایله استماع اولنان برصدا اورایه عکس ایدرك اورادن دخی دیکر قوتلره کیدر واول صدایی ویرن اکلاشیلور (ایکنجیسی) قوهٔ خیالیه درکه حس وادراك اولنان شیلرك ماده وصورتلری مرور زمان ایله غائب وفراموش اولندقدن صکره اول ماده وصورتلری مذکور حس مشترکدن عند الایجاب تفکر وتخیل ایدرك چیقارر وبولور (اوچنجیسی) قوهٔ واهمه درکه برسابق حس وادراك اولنه جق معانی جزوئیه یی اکلار واکلامق انك شانندندر زیدك شجاعتی وعمروك جبانتی کبی (دردنجیسی) قوهٔ حافظه در بوده برقوتدرکه اول معانئ جزوئیه دن قوهٔ واهمه نك حس وادراك ایلدیکی معانئ جزوئیه لری حفظ ایدر (بشنجیسی) قوهٔ متصرفه در بوده برقوتدرکه معنالرك صورتلرینه متصرف اولمق انك شانندندر اشته اشبو قوای ظاهره وباطنه واسطه سیله استحصال معارف وکمالات اولنور وحفظ وادراك ایدیلور .

(شاکرد)

جهل ندر .

(استاذ)

جهالت برشیئك عکسی وخلافنی اعتقاد ایتمکدر مثلا جاهلك اصلنی بیلدیککندن واجب تعالی بزم عبادتمزه محتاج دکلدر دیو اعتقاد فاسد ایدوب اشرف عبادات وسبب ارتفاع درجات وباعث فوز ونجات ونصوص قاطعه ایله فرضیتی ثابت اولان بش وقت نمازی وسائر اوامر جناب بی انبازی ترك ایتمسی کبی اصل بلیهٔ جهالت بودر .

(شاکرد)

جهالت قاچ درلودر .

(استاذ)

جهلك انواعی واردر لکن اصل جهالت ایکی درلودر (بری) جهل مرکبدرکه واقع الحال ونفس الامره مطابق اولمیان برشیئه جزما اعتقاد

ایتمکدر مثلا عالمك حرام بیلدیکی وحرمتی عقلا وشرعا ثابت ومبرهن اولان شرابی صودر دیو جزما اعتقاد واستعمال ایلمکدر (دیکری) جهل بسیطدر که عالم وفاضل اولمق شاننددن ایکن تحصیل علم شریف ایتمیوبده جهالت قیوسنده قالوب کندوسنده قطعا علم اولمامقدر هرنه‌درلو اولور ایسه اولسون دنیاده وعقباده جهل کبی کوتو ومذموم برحال وصفت یوقدر روضة الاخبارده مسطوردرکه برذاتدن (جهلدن کوتو برشیٔ بیلور میسکز)سؤال اولندقده اولذات (اوت جهلدن کوتو برادمك کندوسنك جاهل اولدیغنه جهلیدر) یعنی بیلمدیکنی بیلمامکدر جوابنی ویرمشدر جهالت تربیه‌سز حیوان کبیدر اوزرینه راکب اولان دوشوب برطرفنی قیرار وصحبت والفت ایدن ذلیل وحقیر اولور بناءبران جاهل ایله مصاحبت ایتمك وانکله انسیت ایلمك جهلدن صاییلور زیرا دائما ارباب علم وادب ایله کورشمك لازمدر جاهل وکوتو کیمسه‌لر ایله کورشمکده اکرچه برشیٔ یوغیسه‌ده ناس اراسنده سوء ظنی دعوت ایدر برحالدر وبویله سوء ظنی داعی بولنان احوال وحرکاتدن اجتناب ایلمك اقتضا ایدر زیرا متاع ناموس الدن کیدر جاهل اولان مال ومنال اسیر وغافل اولان ذات علم وکمال طلب ایلر مواهبك زیاده خیرلوسی عقل وادبدر ومصائبك الڭ زیاده شرلوسی جهلدر

(بیت)

لاتعجبین الجهول حلته * فذلك میت وثیابه کفن

یعنی جاهلك کیدیکی زیب وزینتلی البسه‌یی تحسین ایتمیکز زیرا اول جاهل میت ولابس وملفوف اولدیغی البسهٔ فاخره کفن حکمنده در چونکه فضیلت وانسانیت مأکولات و مشروبات وملبوساتك خارج وماوراسنده در دیمشلرکه بو باغ وبوستان جهانده علم وکمال اغاجلرینی یتشدیرن شرف وشهرت میوه‌لرینی دیوشیرر احسان وعطیه شجره‌لرینی دیکن بین الانام محبت ودوستلق ثمره‌لرینی طوپلار کبر عجب غرور حرص طمع اغاجلرینی غرس ایدن بغض وعداوت ذل حقارت محنت یمشلرینی الور فکر وقار درختنی دیکن حکمت ومهابت فاکهه‌لرینی

اقتطاف وحاصل ایلر ودائما سوزی آز وطوغری سویلمك وکذب ودروغ سویلمامك وهرکسك قدر وحیثیته کوره رعایت وحرمت وکوچکلره تواضع وملایمت ایلك انسانك قدر واعتبارینی واخوان واقران ارا سنده حب وموالاته مظهر اولمسنی زیاده ایدر اما متکبرلره کبر ایتمکده بر باس یوقدر بلکه تصدق صاییلور ·

(بیت)

تواضع یافتی فی کل حین * ولا فخر ولا کبرا طین

یعنی ای انسان هرآن وزمان تواضع ایله زیرا طوپراق وچامورده فخر وکبر وغرور یوقدر هرکس اوزرنده یورر حلمیت وتواضعی غایت چوقدر سنده فی الاصل تراب وطوپراقدن برادلمش واتشدن خلق اولنمامش اولدیغکدن اتش کبر وغرور ایله خلقك جکرلرینی یاقه واویله حقارتله هرکسك یوزینه باقه ونیرن کبی آکری نظر ایدرك سندن کوچك اولنلرك بنای قلبلرینی یقمه ونظرکاه خدای متعال اولان بیت دلی شیء حقیر ظن وکمان ایتمه ودائرهٔ ادب وعرفان خارجنه چیقمه زیرا صکره تأسف اللرینی ندامت دیزلرینه اورمق وسدامت پرمقلرینی حیف وحیرت دهاننه المق قطعا فائده ویرمز واول منهدم وپریشان اولان خانهٔ قلبلر قبول تعمیر ایتمز چونکه دنی والحاق اولنلر چولده عطشان اولنلرك لمع سراب ایله اغترار ایلدکاری مثللو شرافت انساب ایله افتخار ایدرلر بوده دأب وعادت جهله دندر « ان اکرمکم عندالله اتقاکم » نظم جلیلی مفادنجه (ناسك زیاده اکرم واشرفی عندخداده متقی اولنلردر) زنهار کبر وغروردن زنهار شیطان علیه ما یستحقك درکاه جناب پروردکاردن مطرود ومردود اولمسنه برنجی سبب کبر وغروریدر ·

(شاکرد)

آداب حسن معاشرت احباب ندر ·

(استاد)

آداب حسن معاشرت تصادف اولندقده بر برلرینه سلام ویرمك (حدیث شریف ۱۹)
زیرا بو بابده « ان السلام اسم من اسماء الله فافشوه بینکم » حدیث

شربنی شرفسانخ اولمشدربه‌نی (سلام اسماء الهیه‌دن بر اسمدر انی بینکرزده افشا ایدیکز) واقتضای حالده بربرینه معاونت ومظاهرت ایتمك ومجلسلرده بری دیکرینه واوطوران کلنه قیام ایدوب یرکوسترمك وبرینك ایراد ایلدیکی کلامی اتمام ایتمدن اول براقدرمیوب جان قولاغیله دکلامك وتحقیر واستهزا یوللرنده بولنمامق ومغموم ومکدر اولنلر ایله مغموم ومکدر ومسرور ودلشاد اولنلر ایله مسرور وشاد اولمق وشاید غیظ وغضب وحدت وتعب طاری وعارض اولورایسه بودردغضب وحدتك درمانی بولنان صمت وسکوتی اختیار وانتخاب کوشهٔ شکیب واضطبار ایدوب اخذ ثار وانتقامه قیام ایتامك وغرض ونفسانیتی وکین وعداوتی دلدن چیقاروب هرکسه رعایت وحرمت ایلك وسوزی غایت ملایمتله سویلك وبرکیمسه‌یی تعییب ایلمامك وبرینك بحسب البشریه برخطاسی وقوعبولورده اعتذار وندامت ایدر ایسه انك عذرینی قبول ایتمك وبری برحالت مذمومه وحرکت مقدوحه‌ده کوریلور وبرینك بعض سوء حال وافعالی استماع ورؤیت اولنور ایسه انی خلقه افشا واشاعه ایتامك (واذا مروا باللغو مروا کراما) ایت کریمه‌سی ماصدقنجه انی رسوای عالم ایتیوب الدن کلان لطف وکرمی دریغ ایلمامکدن عبارتدر وقدرت تعلق ایتدیکجه دنیاده دوستلری دائما تکثیر ایتمکه ودشمنلری کندوسنه دوست ایلمکه وهرکسه کندوسنی سودرمکه اقدام وغیرت واهتمام ودقت ایلمك بیوك بختیارلقدر فی الواقع بد بخت اول شخص بدسیرت وزشت صورتدرکه حال موت ویاغیوبتنده هرکس انك سوء اخلاقنی یاد وتذکار وبرمصیبت وداهیه اصابت ایلدیکی حالده کندوسی فغان وزار ایدرك زاویهٔ ملامتده قالوب عالم اظهار شادمانی ومسار وعلی طریق الاستهزا وانتقام بعض ازرده دلان خاطرینی سؤال واستفسار ایدر کیدرلر ؛

❋ مبحث سلام ❋

(شاکرد)

بین الاسلام مرعی الاجرا بولنان سلامك اصول وادابی ندر .

(استاذ)

(استاذ)

(اذا حيیتم بتحية فحيوا باحسن منها) آيت كريمه‌سی مصداقنجه (طول حيات ايله يعنی حياتك قوت و كمالنی مؤدی اولان سببك حصوليله دعا اولنديغكز وقت اول تحيه وسلامك احسنيله رد تحيه وسلام ايديكز) ديمكدر اشبو تحيه‌دن مقصود افات دينيه ودنيويه‌دن سلامتله دعا معناسنی متضمن سلام اولديغنه جهور علما ذاهب اولوب سلام و يرلديكی زمان اول سلامك احسنيله رد وارجاع اولنمسنك وجوبيتنه قائل اولمشلردر مثلا برمسلم (السلام عليكم) وياخود (سلام عليكم) ديرسه (وعليكم السلام ورحمة الله) ديمك وياخود و (رحمة الله) كلمه‌سنی علاوه ايدر ايسه (و بركاته) كلمه‌سنك زياده‌سيله ردسلام ايلمك واجبدر جمله‌سنی تعداد ايدرك سلام ايليانه و (عليك) ايله رد ايتمك كركدركه (رسول الله الملك السلام عليه الصلوة والسلام) بوصورتله ردسلام بيورمشلردر (سلام) اسماء الهيه‌دن اولمسيله حين ملاقاتده انكله بدأ كلام ايتمك فضل ومزيت وتحكيم رشتهٔ اخوت وكافهٔ مصائبدن سلامته بر دعادر ● امام ابو يوسف رحمه الله بيورمشدركه واسطهٔ شفاهيه ايله تبليغ اولنان سلامی شفاها وقلم واسطه‌سيله توارد ايدن سلامی تحريرا رد ايلمك واجب اولور مسنون اولان سواری پياده‌يه واسب سوار راكب حاره وصغير كبيره وقليل كثيره سلام ويرمكدر جناب حق آدم عليه السلامی خلق ايله نفخ روح اولندقدن صكره ملكاره كوندروب انلره (السلام عليكم) ديوب عودت ايدنجه جناب رب منان (يا آدم اشته سنك وذريتك تحيه وسلامی بودر) بيورمشدر بركون (فخر الانبيا عليه افضل التحايا) افندمزك يد سعادتلرينه صو دوكركن سرحكمت مقرلرينی قالديروب (سكاوج خصالی تعليم ايده‌يمكه انكله انتفاع ايده‌سن امتمدن برينه واصل وخانكه داخل اولديغك زمان سلام ايله كه عمرك اوزون وخانه‌ده خير كثير وافزون اولسون وضحی نمازينی ادا ايله) ديوب فرمان بيورمش اولدقلرينی (انس رضی الله عنه) روايت وسلامك درجات

وفضائلنك كثير اولديغنه بعض آيات قرآنيه واحاديث نبويه دلالت ايدر سائر انبيا اسامارندن واقع اولديغى مثللو جناب رب الانام (نوح عليه السلام) اسانندن مؤمنلره سلام ايلر (يانوح اهبط بسلام منا وبركات عليك وعلى امم ممن معك الايه) يعنى (يانوح بزدن مكارهدن سلامت وبركات سنك وبرابر اولنلرك اوزرينه اولديغى حالده سفينه دن هبوط ونزول ايله ديمكدر) سفينه دن نزول ايلدكلرى عاشورا كونى متشكرا وعموما صائم اولوب واولوقتده زاد وارزاقى قالميوب اخشام تقرب ايلدكده بعض طرفدن بقيهٔ ارزاقدن احضار اولنان بغداى وعدس مثللو يدى درلو حبوباتدن مركب طبخ ايلدكلرى طعامى تناول ايلديلر بعد الطوفان ابتدا طبخ طعام ايدن (نوح) عليه السلامدر ايشته عاشورا اول زماندنبرو سنت اتخاذ اولنوب بالطبخ اطعام مساكينده اجر جزيل واردر فقط يوم مذكورده ايكى طرفه مشابهت لازم كلمامك ايچون نه اجراى عيد سرور ونه ايفاى ماتم اولنمليدر والسلام .

(شاكرد)

اداب طعام ندر .

(استاذ)

اداب طعام دردر اولكى هر بر امور مشروعه‌ده انكله شروع ايتمك لازم كلديكى كبى بسملهٔ شريفه ايله باشليوب بعد الطعام جناب رزاق جهانه حمد وشكر ايلمكدر ايكنجى فقرا ايله طعام اولنور ايكن طعام ونان عزيزى طولدرمق وبول وچوق كوسترمكدر اوچنجى اخوان واقران ايله طعام اولنور ايكن بشاشت وكولر يوز كوسترمك « اطعموا الطعام واطيبوا الكلام » حديث شريفى مدلولنجه (حديث شريف) ٢٠
مزاح واطيفه‌لى كلام ايتمك وبونلرك ذره قدر خاطرلرينه طوقونميه‌جق صورتده سوز سويلمك وقلبلرينه القاى مسرت ايلمك واثناى طعامده لقمه‌لرينه وكيفيت اكل وتناوللرينه ويوزلرينه باقمامق وانلردن اول طعامه ال اوزاتمامق وانلردن اول قالقمامق واطرافه نظر ايتمامكدر دردنجيسى بيوكلر ايله برسفره‌ده تناول طعام ايديلورايسه رسوم واداب

رعایت ایلمك و یواش یواش ییك و دائما اوکنه باقق وهر بر سوزه قارشمیوب شاید نوبت کلدکجه و برشیدن سؤال اولندقجه ادبانه تفکر ایدرك واطرافی کوزه‌درك سوز سویلمك و سوزی اوزاتمیوب تیز تمام ایتمك واکثر ساکت وصامت اولمق وانلردن صادر اولان کلامی استماع ایتمك وبلا موجب کولمامك وکولمك ایجاب ایتسه بیله اویله قهقهه‌ایله کولمیوب ادبانه تبسم ایلمك وچوق طعام ایتمامکدر .

(شاکرد)

ادابِ کلام ندر .

(استاذ)

(حدیث شریف ٢١) ادابِ کلام دائما سکوت ایتمك « احب الحدیث الی الله اصدقه » حدیث شریفی مدلولنجه سوزی دائم طوغری سویلمك و محافل ومجالسده سوز سویلمکه نوبت کلدکجه ایراد کلام صواب وسؤال اولندقجه ادبانه اعطای جواب ایتمك و اوراده بولنانلرك برینه ویاربنك دوست واحبابنه طوقونیه‌رق دوشونه دوشونه وتفکر ایده ایده تکلم ایتمك و مناسبت کلامی کوزتمك و بحث شکردن شابه انتقال ایتمیوب بالدن ویاحلوادن بحث ایلمك و مجلس خلقنی تصدیع ایده‌جك صورتده رشتهٔ مقالاتی و طومار کلماتی اچوب اوزاتمامق و بزم محبتی کندینه حصر ایتمامك وهرکسی کوز حبسنه الیوب خلقه فتور ویرمامك و هر بار کندی احوال و افعالندن بحث ایلمامکدر لکن افضل اولان سکوت ایدوب سامعیندن اولقدر زیرا حضرت (علی المرتضی) کرم الله وجهه بیورمشلردرکه (اذا تم العقل نقص الکلام » یعنی بر انسانده عقل تمام اولدیغی وقت کلام نقصان اولور دیمشلردرکه (انما یهلك الناس فضول الکلام و فضول المال) یعنی ناسی اهلاك ایدن فضله وزیاده کلام ایله مالدر بناء علیه سوز سویلنور ایسه از سویلمك لازمدر لکن سوز سویلمك اقتضا ایلدیکی یرده سکوت ایتمکده خطادر (خیر الکلام ماقل ودل) یعنی کلامك خیرلوسی الفاظی قلیل ومعناسی کثیر اولاندر الحاصل

لسانك جرمی كوجوك وجرمی بيوكدر اول سببدن دائما پرهيز اوزره بولنمق اقتضا ايدر كه انسان بواسطهٔ لسان كرفتار ورطهٔ فراوان ودوچار مغاك بلای بی‌پايان اولور ٠

(شاكرد)

غيبت وبهتان ندر٠

(استاذ)

غيبت غائب اولان يعنی مجلسده حاضر اولميان برشخص معين حقنده سوز سويلمكدر اكر حقنده سويلنان حال اول شخصده موجود اولوبده يوزينه قارشو سويلنديكی زمان كوجنه جكی كيده جكی دركار ومحقق ايسه اكا غيبت دينوركه حرامدر واول حال كندوسنده يوغيسه اكا بهتان دينوركه بوده حرامدر ويوزينه قارشو سويلنديكی حالده كوجنميه جكی حالدن بحث وبيان اولنور ايسه بونده بر بأس يوقدر ٠

(شاكرد)

تجسس نه ديمكدر ٠

(استاذ)

تجسس مجمع خلق كيزلی كيزلی طولاشوب وخفيا اوده و روده كزوب هركسك حال وحركتنی ارامق وسويلنان سوزی استماع ايتمكدركه حرامدر حتی ايكی كشی كلام ايدرايكن يانلرندن كچه رك قولاق مسافری اولمق دخی بويله‌در ٠

(شاكرد)

صداقت نه ديمكدر ٠

(استاذ)

صداقت الفت وانسيت اولنان ذات ايله دائما غرض وعوضدن عاری وبری اولديغی حالده كمال رعايتله كورشمك واول ذاتی كندی نفسكز كبی بيلمك واولذاتك سيزی سوديكی درجه‌دن دها زياده انی سومكدن واساس محبت وبنای الفت ومودته ذره قدر خلل ويره جك معامله وحركتدن اجتناب ايتمكدن عبارتدر ظاهرده سورجه‌سنه معامله

كوستروب وباطنده بغض وعداوت ويوز يوزه كلنجه دوستلك
وبرادرلك صورتلريني ايما واظهار ايدوبده عن ظهر الغياب يعني
كندوسي موجود اولمديغي برلرده مذمت ايدرك دشمنلك ايتمكه
اقدام وغيرت اولنمامليدر زيرا بومثللو صفات مذمومه ايله متصف
ومألوف اولنلره عقلا وشرعا منافق دينور (ان المنافقين في الدرك
الاسفل من النار) يعني منافقلر نار جهنمك درجهٔ اسفلنده معذبدرلر بنابران
بومقوله صفاتك تركنه صرف مساعي وقدرت وزنهار ايكي ذاتك
ارهسنه كيروب ميانه‌لرنده اغلاى ديك فساد ارزوسيله هيزمكش فتنه
وشر واول آيت كريمه‌نك مآل شريفنه مظهر اولمامغه دقت « والفتنة
اشد من القتل » نظم كريمي مدلول شريفنجه فتنه‌نك قتل نفسدن
دها اشد واشنع اولمسيله الدن كلدكجه مغبر وطارغن اولان ذواتك
بينلريني اصلاح وقلبلريني تأليف ايتمكه بذل مقدرت ايتمليسكز كه
واصل اجر جزيل ونائل لطف جليل اوله سكز بر حكيم صادق دوستلك
علامت ونشانندن سؤال اولندقده لفظ صداقتك عالمده اسمي موجود
ولكن جسمي معدومدر ديو جواب ويرمشدر بركيمسه يي ايجتمه
وكيمسه يه كوتولك ايتمه ودائما ايولك ارزوسنده بولنمليسكز وهركسي
سزدن خشنود وراضي ايتمليسكز ٭

(شاكرد)

ايولك ندر ٭

(استاذ)

ايولك سز هرنه وجهله وهرنه شي ايله راضي وخشنود اولور ايسه كز
خلقه دخي اولوجهله معامله ايتمك يعني خلقي بالذات نفسكز كبي عد
وفرض ايدرك حركت ومعامله ايتمكدر نفس هر شيدن مقدم اولديغي
مثللو خلقك نفسلريني دخي اوله بيلمكدر لكن ايولك بيليان ادمه ايولك
ايتمك ايولك بيلن آدمه كوتولك ايلمك كبيدر ٭

(شاكرد)

كوتولك ندر ٭

(استاذ)

كوتولك ويسنك حقنده اجرا ايده جك اولديغكز شيء ابتدا نفسكزه عرض وكنديكزى اخر بر كيمسه فرض ايدوب نفسكزك راضى وخشنود اولمديغى شيء خلقه يابمقدر حتى مجلس ملائك انيس سعادتده « سيد كائنات عليه افضل الصلوات » افندمزك پند ونصيحتلرينى استماع ايدنلردن برذات حكمتسمات اياغه قالقوب « يارسول الله كوكلم زنا ايتمك استر » ديمكه متجاسر وبو بابده ارادهٔ حكمتعادهٔ سنيه‌لرينك شرفصدورينه مترقب وناظر اولمسيله اول سرور عالم ومفخر بنى آدم صلى الله عليه وسلم اول ذاته خطابا « سنك والده كه ياخود همشيره ويا همسركه بريسى زنا ايتمك قصد ونيت ايلسه راضى وخشنود اولورميسن) بيورمسيله سائل مومى اليه زياده شرم وحجابله خير (يارسول الله) ديوب توبه واستغفار ايلديكى مرويدر اشته افعال واقوال مضرهٔ سائره بوقصهٔ پرحصه‌يه قياس وتطبيق ايديلور ايسه ايولك ايله كوتيلك ظاهر وباهر اولور .

(شاكرد)

ضيافت كيمدن قالمشدر .

(استاذ)

ابتدا مسافرى دعوت ايدن وخلقه ضيافت ويرن اب رحيم حضرت (ابراهيم) عليه السلام افندمزدر « اول من اضاف الضيف ابراهيم الخليل » حديث شريفى بومعنايه دلالت ايدر چونكه كنديلرى افراط جود وسخاوتله مفطور وموصوف اولوب يالكز طعام ايتمكى سومدكلرندن هرطرفدن مسافر كلمك وقپويى اچيق كوروب سفرهٔ سخاوتلرنده مسافر بولمق ايچون چار جهاته اچيلور درت قپولى برسعادتخانه بنا وانشا بيورمشلر ايدى حتى مسافرى ارايوب بولمق وبرابر تناول طعام ايدرك انلره اكرام ايلمك ارزوسيله برقاچ ساعت مسافه اوزاق يرلره كيدر ومسافرى بولوب كتورر برابر طعام ايدرلر ايدى اشته ضيافت اول خليل الله حضرتلرندن موروث اولديغندن ويزده

(حديث شريف)
٢٢

انك ذريتندن بولنديغمزدن مسافره درجه‌سز اعتبار وحرمت وعادتا
فالقوب بالذات انلره خدمت ايلمك الزم واهمدر .

﴿ لطيفهٔ حكميه ﴾

بركون امام على رضى الله عنه وكرالله وجهه افندمزك مزاج
شريفلرينه برمقدار انحراف كلدكده خاطر عاطر حبدرانه‌لرينى
استفسار وعياده ايتمك وسيله سيله ابوبكر الصديق وعثمان ذى النورين
رضوان الله عليهم اجمعين خانهٔ سعادت آشيانه لرينى تشريف
وكندولرينى تلطيف بيوردقلرى اثناده اوراده برياض وغايتله پارلاق
برطاس ودروننده قيرمزى وكوزل برمقدار بال وانك ايچنده دخى
سياه واينجه برقيل كوروب اول طاس اوكارنده اولديغى حالده
« ابوبكر الصديق رضى الله عنه افندمز » بيوررلر كه « هربريمز
شوبال اوزرينه اوچر كلام لطائف انجام صرف وايراد ايتمينجه
اندن اكل وتناول ايتميه‌لم » ديوب شووجهله ايراد كلام حكمت انجام
بيوررلر « دين اسلام بوطاسدن انوردر » و « ايمان بوبالدن طاتليدر
وحكم شرع شريف بوقيلدن زياده اينجه‌در » عمر الفاروق رضى الله
عنه « جنت شوطاسدن انوردر وجنتك نعمتلرى شوبالدن طاتليدر
وصراط دخى شوقيلدن اينجه‌در » عثمان ذى النورين رضى الله عنه
« قرأن كريم بوطاسدن انوردر وقرأن عظيمى اوقومق بوبالدن طاتليدر
اما قرأن شريفك تفسيرى بوقيلدن زياده اينجه‌در » امام على كرم الله
وجهه « مسافرك يوزى شوطاسدن انوردر ومسافرك كلامى شوبالدن
طاتليدر ولكن مسافرك قلبى شو قيلدن دها اينجه‌در »

(بيت)

سردار جمع اصدقاء * سرتاج بزم اصفيا
عين رسالهٔ حيا * نور جمال اوليا
حضرت بوبكر وعمر * عثمان وعلى حيدر

﴿ ديكر مكالمهٔ حكميه ﴾

روايت اولنور كه بركون « سيد كائنات عليه افضل الصلوات » افندمز

حضرتلری جهاریار کزین رضوان الله علیهم اجمعین ایله اجتماع بیوروب دنیاده زیاده سودکاری شیلرك ذکر وتعداد بیورلمسی حقنده بینلرنده وریلان قرار اوزرینه اول « مفخر موجودات علیه اکمل الصلوات » افندمز شووجهله درر افشان کلمات حکمت غایات اولورلر « دنیاده رایحهٔ طیبه ایله نسا ونمازی زیاده سورم » ابوبکر الصدیق رضی الله عنه « بنده یارسول الله دنیاده حضور پرسعادتنده اوطورمغی وجمال باکمال رسالتپناهی‌یه نظر ایتمکی ورده جمیع مال ومنالمی سزه تقدیم ایلمکی زیاده سورم » بیورمسیله عمر الفاروق رضی الله عنه « بنده یارسول الله امر بالمعروف ونهی عن المنکر وحفظ حدود اللهی زیاده سورم « عثمان ذی النورین رضی الله عنه « بنده یارسول الله افشای سلام واطعام طعام وهر کس اویورایکن کیجه صلاته قیام ایتمکی زیاده سورم » علی المرتضی رضی الله عنه « بنده یارسول الله مسافره اکرام وموسم صیفده صیام وحضور لامع النورلری یکزده ضرب سیوف وسهام ایتمکی زیاده سورم » درحال «جبرائیل علیه السلام » نازل وقائل اولوب « بنده یارسول الله مساکین وضعفایی سومکی وامانتی یرینه تسلیم ایتمکی ورسالتی تبلیغ ایلمکی زیاده سورم » بیورملرینی متعاقب « جناب رب الانام » وحی والهام بیوروب « بن عظیم الشان دخی دنیاده اوچ شیئه محبت وافاضهٔ بحر رحمت ایدرم صبر ایدن جسد وبدنی وبنی ذکر ایدن لسانی ودائما شکر ایدن قلب انسانی زیاده سورم » بیورمشلردر بونلرك بوراده ایراد بیوردقلری هر بر کلامك نیجه بیك نکت ورمزایا ونیجه نعم جناب کبریایه رمز واشارتی وپند ونصایحه ایما و دلالتی اولدیغی کوندن اظهر و ایدن انوردر ٭

﴿ لطیفهٔ حکمیه ﴾

سید الثقلین وجد الحسنین الاحسنین صلی الله علیه وسلم (حسنین) رضی الله عنهمانك نیازلرینه مبنی بونلر ظهر حکمت مقرلرینه راکب اولدقده دوه کبی برصوت وصدا ویرملرینی رجا ایتلری اوزرینه اول حبیب

رب غفار یمین ویسار وقداملرینه اوچ دفعه (عفو) صدای حکمتنماسی انلرك قلبلرینك مطیب ومسار وامت مرحومه سی نك كناهلرینك عفویله نعم جنانه سزاوار اولملرینه باعث اولمشدر برکون مسجد سعادت طریقنده بعض صبیانك ذات رسالتپناهك دامن سعادتلرینه صاریلوب و برمدت اوراده توقیف ایلیوب (یا رسول الله حسن وحسین حضراتنه اولدیغکز کبی بزه ده جمل اولکز) استرحاملرنده کی الحاح وابراملرینه بناء (بلال حبشی) رضی الله عنهی خانهٔ سعادتلرینه تسیار واسرا واورادن استحضار بیورمش اولدقلری سکز عدد جوزی صبیانه اعطـا و بو صورتله ایاذیٔ تکلیفلرندن کندولرینی رهـا بیوردقده (رحم الله اخی یوسف باعوه بثمن بخس دراهم معدودة وباعونی بثمان جوزات) بیورمشلردر (الله برادرم یوسفـه رحمت ایلسونکه انی دراهم قلیله ویا حرام دراهم ایله برادرلری سیاره یعنی قافله یه صاتدیلر و بنی سکز جوزه بیع ایلدیلر) دیمکدر چونکه اخوهٔ یوسفك مقصودلری انی پدرلرندن جدا ایتمك اولدیغندن سیاره اوچ کون صکره قیودن چیقاردیغنی انده برادرلری یتشوب و کوله لری اولدیغنی ادعا ایدوب یکرمی ایکی درهم اخذیله سـیاره یه فروخت ایلدیلر ایدی سیاره ایله مصره متوجها کیدر ایکن یولده مقـابر ال یعقو به اوغرایوب واوراده کوردیکی والده سنك قبری اوزرینه راکب اولدیغی دوه دن کندوسنی اتوب (ای والده برادرلری صاتوب بند زنجیر مملوکیت اولان اوغلك یوسفه نظرایله) دیه رك بکاایتمکده اولدیغنی انك محافظه سنه مأمور بولنان سیاره نك غلام بد نامی کورمسیله یانته واروب غنچهٔ رخسار آلرینه برسیله اورمسیله فم سعادتلرندن عقیق کبی دم سیلان ایتمسنی متعاقب (جبرائیل علیه السلام) نازل والسلام علیك یایوسف صوتکی کسکه بتون ملائکه بکا ایتمکده در استر ایسه کز سیاره یی هلاك ایده یم) مضمونی قائل اولمسیله (یوسف علیه السلام یا جبرائیل عجله ایتمه الله تعالی حلیم وکریمدر) دیملری اوزرینـه درحال ظاهر اولان رعد و برق وصاعقه وسائر علامات سماویهٔ

مدهشه‌یی برغضب الهی اولدیغنی سیاره حس و ادراك و غلامك معامله‌ٔ واقعه‌سنی خبر الوب برای اهلاك انی حضور لامع النورلرینه احضار ایدوب درحال قتلنی عرض واستیذان ایتمسیله (یوسف علیه السلام بن جانیدن اخذ ثار و انتقام ایدنلردن دکلم بن جانیلری عفو ایدرز) بیورمش اولملرندن اول مخاطب خطاب (انك لعلی خلق عظیم) صلی علیه وعلی اله الرحیم (الکریم ابن الکریم ابن الکریم ابن الکریم یوسف بن یعقوب بن اسحق بن ابراهیم) بیورمشلردر بورالرینی بیاندن اصل مقصود درجات عفو وحلمیتی شرح وتفسیریله اخلاق مذمومه وسیئه‌یی ترك ایدرك شمائل حمیده‌ٔ ممدوحه ایله اتصافه تشویق وترغیبدر زنهار کبر و غروردن زنهار که ابلیسك کثرت عبادتنه وفرعونك ملك وانهارینه ونمرودك وحوش وطیورینه وقارونك غنا واموالنه وعوج بن عنقك قامت وقوتنه ایلدکلری عجب وغرور واستکبارلرینه مبنی هلاك و پایمال ومطرود درکاه ذوالجلال اولملرینه مغرور اولدقلری اشیا باعث اولمشدر و دها نیجه کیمسه‌لر بوطریق مستقیمدن وادیٔ فلاکت وضلالته دوشمشلردر حفظنا الله من شر سوء الاخلاق ٠

(شاکرد)

یعقوب علیه السلام اولادینه مصرك ابواب متفرقه‌سندن کیرملرینی نیچون امر واراده بیورمشدر ٠

(استاذ)

اولادینك حسن و جماللری مشهور اولدیغندن نظر اصابت ایتمامك قصدینه مبنی اویله کوکبهٔ واحده هیئتنده کیرماملرینی ارزو بیوردیلر ٠

(شاکرد)

اصابت عین صحیحمیدر ٠

(استاذ)

اوت صحیحدر زیرا (مفخر عالم) صلی الله علیه وسلم (العین حق) بیورمش اولدقلرندن دعالرنده (اعوذ بکلمات الله التامات من کل

شيطان وهامة ومن كل عين لامة) بيورمشلردر ديمشلردركه انسانك سمى كوزنده وحيه‌نك زهرى ديشلرنده‌در برشئ حسن وعجيبه نظر اولنديغى زمان (ماشاء الله) ديمك الزمدركه آفت عيندن مصون اولسون هر مقصدك حصولى اسبابنه تشبث ورعايت ايتمك ولكن اول اسبابه كليا اعتماد ايتمامك اقتضا ايدر چونكه باغبانك اكديكى تخمك كيفيت نبات نشو ونماسنده مدخلى يوقدر انى انبات ايدن جناب حقدر ·

❋ مبحث اسباب حفظ وصحت ❋

(شاكرد)

اسباب حفظ صحت ابدان وموجب علت وجود انسان ندر ·

(استاذ)

فن طبابتده مهارتم يوغيسه‌ده بعض كتب نفيسهٔ طبيه‌دن استخراج اولنان مسائل مختصرهٔ مفيده‌نك بيانه جسارت اولنور شويله‌كه باعث حفظ صحت وبادئ ظهور علت بيان اولنه‌جق شيلردر حديث شريفده واقع اولمشدركه (المعدة بيت الداء) يعنى معده درد ومرضك نشأت ايده‌جكى يردر كافهٔ علل وامراض اورادن ظهور ايدر بناءً علیه معده‌نك هضم وقبول ايده‌ميه‌جكى شيلرك اكل وشربندن دائما اجتناب واحتراز كركدر حكما ديمشلردركه اصل دنياده مطالب ايكى نوع اولوب بونك برى خير وديكرى لذتدر وبونلرك حصولى انجق صحت وجوده موقوفدر ديمشلردركه درت شئ بناى بدن انسانى هدم وخراب وحديقهٔ عافيتى برباد ويباب ايدر برنجى طوق ايكن جماع وايكنجى طوق اولديغى حالده استحمام واوچنجى صوسز قديد وقورى شيلرى اكل وتناول دردنجى عجوزى نكاح ايتمكدر جالينوس ديمشدركه افراط غم والم قلب آدمى اولديرر وطمرلرده جريان ايدن قانى طوكدورر وافراط سرور دخى حرارت دمه شدت ويروب حرارت غريزيه‌يه غالب اولمسيله موجب هلاك بشر اولور طوق اولديغى حالده اوزرينه

ادخال طعام ایتمك مستوجب علت اولەجغی اتفاق اطبا ایله ثابتدر

(قطعه)

جمیع الطب فی البیتین درج * وحسن القول فی قصر الکلام
فقال ان اکلت و بعد اکل * تجنب فالشفاء فی انهضام
ولیس علی النفوس اشد بأسا * من ادخال الطعام علی الطعام

یعنی طبك کافەسی ایکی بیتده مندرجدر که کلامك زیاده مقبول واحسنی مختصریدر اکر اکل طعام ایدر ایسك از اکل ایدوب بعد الاکل تناول طعامدن اجتناب ایله که فائده وشفا انهضام طعامدەدر یرده نفوس بشریه اوزره طعامی طعام اوزرینه ادخال ایتمکدن یعنی یمك یدکدن صکره قبل الهضم یمکدن زیاده مضرت ویرر برشی یوقدر .

(قطعه)

توقی شرب الماء فی خمسة * فانها جالبة للسقام
عقیب حمام والنوم والاعیاء * والباه و اکل الطعام

یعنی بش محلده صو ایچمکدن کندوکی توقیه وحفظ ایله که اشبو بش محلده صو ایچمك اسقام وامراضی جلب ایدر حمام ونوم وجماع ویورغنلق و طعام عقیبنده صو ایچمکدن احتراز کرکدر جالینوس صحت ابدانك دوامی ریاضت و جیەده تکاسلی و معدەیی طعام وشراب ایله امتلایی ترك ایتمکله حصوله کلور هر برشیئك اکل وتناولده اقتصاد و اعتداله حمیه دینور که مقدار و تحملدن زیاده اکل طعام روحك ساحەسنی ضیق وطار ومسامات ابدانی سد ایدر بناء علیه البطنة بیت الداء * والحمیة رأس کل دواء * واعطوا کل بدن ما اعتاد وارد اولمشدر یعنی معده امراضك بیت ومحلیدر حمیه دخی هر بردوانك باشیدر هر بر بدنه معتاد اولدیغی شیئ اعطا ایدیکز که موجب علت اولمسون الاقلال من الضار * خیر من الاکثار من النافع یعنی وجوده ضرر ویریجی شیلری ازالتمق نفع وفائده ویریجی شیلری چوغالتمقدن زیاده خیرلیدر اطبا اتفاق ایتمشلردر که کافۀ امراض کثرت جماع وکیجەلری قلت نوم وکوندزلری کثرت نوم

وجوف ایلده شرب ماء و طوق ایکن تناول طعام وحبس وتوقیف بول ایله ظهور ایدر یعنی بو التی اشیا باعث ظهور علت ودا اولور نوابغ الکلمده اذا کثر الطاغون * ارسل الله علیهم الطاعون یعنی طغیان ایدیجی چوغالدیغی وقت جناب حق اوزرلرینه طاعون ارسال ایدر طغیانك کثرتی ظهور طاعونه سبب اولور مثنوی شریفده (از زنا افتد وبا اندر جهان) یعنی علت وبا جهانده زنادن واقع اولور تلف و سرف اولنان مندن اشخاص خبیثه ظهور ایدوب طعن ایتدکاری کیمسه‌لرك وجودلرنده چبانلر پیدا اولەرق وفات ایدرلر دیمشلر که سببی معلوم اولان امراضك شفاسی موجوددر خسته اولان کیمسه‌یه نفسنك استدیکی شیٔ و یرمکدن استدیکی شیٔ و یرمك انقدر دوا ضرورتده تناول اولنور که دوا وعلاجك اصلاح ایلدیکی قدر افساد ایده‌جکی درکاردر طبیب دواسز اغدیه ایله معالجه ایدر ایسه بوحال سعادته موافقدر و دائما کوروب معاینه ایلدیکی کیفسزی صحت ایله تبشیر ایتمك لازم کلورکه بشارت صحت ادویه‌دن مؤثردر و مریض دخی دائما اعتماد ایتدیکی برطبیبه مراجعت ایلمك اقتضا ایدر دیمشلر که افراط اوزره حمیه ومبادرت ادویه و تقلیل اغدیه حفظ صحت ایتمیوب بلکه بالعکس امراض متعدده‌یی جلب ایدر حجاج طبیبندن جوامع طبی استخبار وسؤال ایتدکده طبیب استفراش ایچون نسوانك و تناول لحم ایچون حیوانك کنج وتازه‌سنی وقوشلق طعامندن صکره ارقه اوستی یاتوب اویومسنی واخشام طعامندن صکره دیکن اوزرنده اولسه بیله کزمسنی واقدحه اکل اولنان طعام هضم اولمدقجه دیکر طعامك ادخال اولنمامسنی وقبل الهضم برای خواب فراشه یاتمامسنی ومیوه‌لرك اول وقتنده تناول اولنوب اخر موسمنده اکلندن اجتناب اولنمسنی اخطار وبیان ایتمشدر ·

(شاکرد)

جهاریار کزین حضراتنك « صدیق وفاروق وذی النورین و کرم الله وجهه » مثللو الفاظ مسعوده ومبارکه‌نك علاوه‌سنه سبب ندر ·

(استاذ)

آخرزمان پيغمبرى و پيغمبرلرك سرورى « صلى الله عليه » وسلم افندمز حضرتلرينك نبوت ورسالتنى وجسد سعادتلريله وقوع بولان معراجنى رجالدن ابتدا « ابوبكر رضى الله عنه » تصديق بيوردقلرى اجلدن « صديق » تسميه بيورلمشدر بركون برموسوى ايله برمنافق براى محاكمه حضور حكمت منثور حضرت پيغمبره چيقوب ودعوالرينى عرض وتقرير ايدوب يهودينك حقلى ومنافقك حقسز اولديغى ظاهر اولمسيله بعدالحكم منافق مرقوم خانهٔ عدالتوانهٔ حضرت « عمربن الخطاب رضى الله عنه » افندمزه واروب بتكرار دعوايى اكا دخى عرض واقرار ايتمسى اوزرينه حرمسرايلرينه بالدخول وسيف عدالتى مسلول ايدوب « الله ورسولنك فصل ورؤيت بيوردقلرى حكم شريفه راضى وقائل اولميانك جزاى سزاسى سيف قاطع سياست وسنان لامع عدالتدر » ديوب اولمنافقى درحال قتل واعدام ودائما حق وباطلى تفريق وتمييز ايتمكه دقت واهتمام ايلديكى جهتله كندولرينه « فاروق » توسيم بيورلمشدر « رسول اكرم ونبى محترم صلى الله عليه وسلم افندمزك كريمهٔ محترمه لرى » واميرالمؤمنين عثمان بن عفان رضى الله » عنه افندمزك كريمهٔ مكرمه لرى « رقيه رضى الله عنها » ارتحالندن صكره « امكلثوم رضى الله عنها تزويج بيورلمش اولمسيله كندولرى « ذى النورين » ايله بنام اولمشلر ايدى اولدخى كاشانهٔ سراى بقاده ارام ايتمسيله رسول اكرم صلى الله عليه « ياعثمان اوچنجى كريمهم دها اوليدى انى دخى سكا تزويج ايدر ايدم » بيورمشلردر « اميرالمؤمنين على بن ابى طالب رضى الله عنه » افندمز حضرت صديق اكبرك ايمان ازليه سنك اظهارندن صكره اون ياشنده اولدقلرى حالده دعوتسز ايمان ازليه سنى اظهار واقرار ايلديكندن وانك روى عنبر بولرى اصنام واوثانى كورمديكندن كندولرينه « كرم الله وجهه » لقب شريفى اعطا بيورلمشدر حتى مرويدر كه بطن مادرنده ارسلان كبى ياتور ايكن والده سنه كليسايه كتمك وكنيسه ده اوراده اجراى آيين ايتمك قطعا

میسر اولمشلر چونکه گاه کندوسنه وجع بطن عارض اولوب کمکه مقتدر اوله‌مز وگاه اول « اسدالله الغالب علی بن ابی طالب کرم الله وجهه » رحم مادرینی دورتوب رنجیده اولمسیله اجرای عادت وآیین ایده‌مز ایدی بونلرك مدایح لطیفه ومناقب شریفه‌لری کتب سیر ومناقبده بر تفصیل بیان بیورلمشدر ایشته بونلر چهاریار وعلی الترتیب خلفای رسول جناب کردکاردرلر ·

روضهٔ ثالثه ضروب امثال

(شاکرد)

ضروب امثالدن برقاچ کلمهٔ لطیفه‌نك بیانی رجا ایلرم ·

(استاذ)

ضروب امثال وگزیدهٔ مقال غایتله چوق ایسه ده فائده‌دن خالی اولمدیغندن چند کلمهٔ منفعه‌نك بیانه صرف مقدرت اولنور
قرآن (کل حزب بمالدیهم فرحون » هرقوم عندلرنده موجود اولان
قرآن شیٔ ایله فرحلنورلر وانکله افتخار ومباهات ایدرلر (ماعلی الرسول الاالبلاغ) رسول اوزرینه تبلیغدن غیری بر امر یوقدر انجق مأمور
قرآن اولدیغی شیٔ هرنه ایسه انی یرینه ایریشدیرر (لا یستوی الخبیث
قرآن والطیب) طیب ایله خبیث مساوی اوله‌مز (من عمل صالحا فلنفسه
قرآن ومن اساء فعلیها) برکیمسه صالح عمل ایشلر ایسه فائده‌سی نفسنه وفنا عمل ایشلر ایسه مضرتی ینه نفسنه عائد اولور (لایکلف الله نفسا الاوسعها) الله برنفسه برشیئ تکلیف ایتمز انجق اونفسك وسعتی درجه تکلیف ایدر مقتدر اولمدیغی شیئ امر ایتمز « افة العلم
(حدیث شریف) ۲۳ النسیان » علمك افتی اونوتمقدر « من حسن اسلام المرء ترکه
حدیث مالایعنیه » انسانك وظیفه‌سندن اولمیان شیٔك ترك اولنمسی اسلامك حسننددر « اذا اتاکم کریم قوم فاکرموه » سزه برقومك کریم
(حدیث شریف) ۲٤ واشرفی کلدیکی وقت اکا زیاده سیله اکرام ایدیکز « الید العلیا خیرمن ید السفلی » صاغ ال صول الدن زیاده خیرلودر
(حدیث شریف) ۲۵ « من مات غریبا مات شهیدا » غربتده وفات ایدن شهید اوله‌رق

وفات ايلر « الجار قبل الدار والرفيق قبل الطريق » خانه‌دن اول (حديث شريف) ٢٦
قومشو طريقده كيتمدن اول رفيق كركدر « انتظار الفرج عبادة » (حديث شريف)
اسايش وراحت كوزتمك عبادتدر « لايكون المؤمن طعانا ولا لعانا » ٢٧
مؤمن اولان طعن ولعن ايديجى اولمز يعنى كيمسه‌يى طعن ايتمز ولعنت (حديث شريف)
ايلمز « نعم صومعة الرجل بيته » بر كيمسه‌نك خانه‌سنده عبادت ايتمسى ٢٨
نه كوزلدر كه انده شائبهٔ ريا اوله‌مز « اطلبوا الخير من حسان الوجوه » (حديث شريف)
خير ومنفعتى يوزلرى كوزل وطبيعتلرى بيبدل اولان ذواتدن طلب ٢٩
وه‌أمول ايديكز « الوحدة خير من جليس السوء » وحدت يعنى (حديث شريف)
يالكزلك كوتو يارده‌ك برابر اوطورمسندن دها خيراودر « الحياء ٣٠
من الايمان » شرم وحيا ايماندندر « الحياشعبة من الايمان » حيا شعبهٔ حديث
ايماندندر (لين الكلام من اخلاق الكرام) كلامك لين ويواشى كريم (حديث شريف)
اولنلرك كوزل خويلرندندر سوزى يومشاق ايتمليدر (العدل حصن ٣١
وثيق فى رأس جبل انيق لايحتمله سيل ولايهدمه منجنيق) عدل (صديق اكبر)
برقلعهٔ عاليه وموثوقه اولوب يوكسك طاغك بالاسنده مبنى (نابغ الكلم)
اولديغندن انى نه سيل باصرونه منجنيق يقار اثار اسباب عمارت
ملك وممالكك بر نجيسى عدالتدر بوده زمام ادارهٔ حكومتى دست
اهل واربابنه تفويض ايتمكله حاصل اولور (لا سلطان الا بالرجال (نابغ الكلم)
ولا رجال الا بالمال ولا مال الا بالعمارة ولا عمارة الا بالعدل) رجالسز
پادشاه ومالسز رجال وعمارتسز مال وعدالتسز عمارت ملك
ممكن اوله‌مز زيرا عدالت نه‌ده اولور ايسه عمارت اوراده بولنور
وامر الئيم اولور ايسه كريم اولنلر طاغيلور وفرومايه اولنلر يوكسكه
چيقار ايسه عاليقدر بولنانلر اشاغى دوشر اراذل مالك نفوذ اولور
ايسه افاضل هالك اولور (ان البراطيل تنصر الاباطيل) تحقيقا (نابغ الكلم)
رشوتلر باطلاره ياردم يعنى رشوت باطلى حق وحقى باطل ايتدير ور
اخوانه ياردم ايتمك شعائر حسنهٔ اسلاميه‌دن اولمسيله براى معاونت
مراجعت ايدنلردن رشوت قبول ايلمك مستقيم الاطوار اولان ذوات
كرامك عادات وداً بندن اولميوب بومقوله معاملهٔ مقدوحه نك

ارتكابى ايله وفرومايه اولنلرك كار غير سزاواريدر دنياده مذموم اولان حالاتك بريدخى بو رشوت مادهٔ فضيحه سى اولديغى اجلدن اندن احتراز ايتمك كركدر زيرا (لعنة الله على الراشى والمرتشى) حديث شريفى شرفصادر اولمشدر وحديث اخرده دخى (الراشى والمرتشى فى النار) واقعدر (الاحمق لا يجد لذة الحكمة كما لا ينتفع بالورد صاحب الزكمة) زكامى اولان كمسنه كلك رايحهٔ طيبه سيله انتفاع ايده مديكى كبى احمق اولان كيمسه دخى علم وحكمتك لذتنى بولەمز و دقايقنه واقف اولەمز احمق اولان كيمسه نك حمقنه دلالت ايدر برچوق علامت ونشانى واردر مثلا عواقب امورى دوشنمز و بيلمديكنه اعتماد ايدر و كندوسنى بكنوب ماعداسنى بكنمز وسويلشور ايكن سرعتله چوق سويلر واراد اولنان سؤاله دوشنميه رك سريعا جواب ويرر وكثرة التفاته مجبور اولور وعلم وعرفاندن تهى وجاهل قالور وهرشيده عجله ايدر وامورنده سفيه وتصرفاتنده ظالم وغدار واكثر احيانده غافل اولوب معاملاتنده دساس وحيله كار اولور غنى اولور ايسه طغيان ايدر و فقير بولنور ايسه الطاف الهيه دن نا اميد بولنور ويرمكده بخيل والمقده عجول اولوب سوز وصحبتنده حلاوت ولطافت اولمز واستماع ايلديكى كلامك معنا ومن اياسنه وارەمز شايد كولر ايسه بلند اوازيله كولر واغلار ايسه شماته وصوت ايله اغلار بودرد بلا هتك درمانى يوغيسەده كوزل اخلاقى اولنلر ايله كوزيشيلور ايسه طبعت سار يه اولمق حسبيله مهما امكن تبديل اخلاق ممكن اوله بيلور

(بيت)

عن المرء لا تسئل وسل قرينه * فكل قرين بالمقارن يقتدى

بر آدمى بيلمك استرايسك اندن صورمه انك قرين وارقداشنى صور زيرا هر بر قرين مقارننه اقتدا وتبعيت ايدر ارقداشنك اخلاقى البته اكاده سرايت ايدر وبريرينه اويار كيدر (الوجه المصون بالحيا كا الجوهر المكنون بالوعاء) حيا ايله مصون اولان يوز بربرده حفظ

(حديث شريف) ٣٢ (نابغ الكلم)

ايديلان جوهر عاليبها كبيدر (من كبر لغطه كثر غلطه) اثنای كلامده صداسی بيوك اولانك غلطی چوق اولور (ان الحكمة عشرة اجزاء تسعة من الصمت والعاشرة العزلة) تحقيقا حكمتك اون اجزاسی اولوب اوندن طقوز جزوئی صمت وسكوت اونجی جزوئی عزلتدر (الصمت زين العاقل وستر الجاهل) صمت وسكوت عاقلك زيب وزينتيدر وجاهلك دخی ستره سيدركه جهلنی ستر واخفا ايدر (وحدت العاقل خير من جليس السوء عنده وجليس الخير خير من جلوس المرء وحده) عاقلك كوتو كيمسه ايله اوطورمسندن يالكز اوطورمسی دها خيرلودر ويالكز اوطورمسندن خيرلی برذات ايله اوطورمسی دها خيرلودر زيرا جاهل ايله اوطوران عالم عامل وخبرسز ايله اوطوران عاقل كامل برابر اولدقجه معذب وراحتسز اولورلر (اذا ذهب الحيا حل البلا) حيا كتديكی وقت بلا حلول ايدوب يراشور (ثمرة العلم العمل بالمعلوم) اشجار علومك ميوه سی معلوم ايله عملدر (لكل شیء دليل ودليل العقل التفكر ودليل التفكر الصمت) (لقمان) هرشيئك بردليلی واردر عقلك دليل وبرهانی تفكر وتفكرك دليلی صمت وسكوتدر (يابنی اذا افتخر الناس بحسن كلامهم فافتخر انت (لقمان) بحسن صمت) ای اوغلم ناس كوزل سوز ايله افتخار ايلدكاری وقت سنده صمت وسكوت كوزللكی ايله فخر ومباهات ايله سكوت كلام حسندن احسندر (كانوا يتعلمون السكوت كما يتعلمون الكلام) كوزل سوز سويلكی تعلم ايلدكاری كبی سكوت ايتكی دخی تعلم ايدر اولديلر (من كبرت همته كثرت قيمته) همتی بيوك اولان كيمسه نك قيمتی چوغالور (من كثر عوارفه كثرت معارفه) عارفلر چوق اولانك علم ومعارفی چوغالور بوحالده دائما اهل علم ومعارف ايله كورشمك لازمدر (المذاكرة صيقل العقل) اربابله مشاوره ومذاكره ايتمك عقله جلاويرر (الاستشارة عين الهداية) استشاره ايتمك عين هدايتدر خطا اولمز (العجلة ام الندامة) عجله ايتمك ندامت ولدينك والده سيدر (من اسرع فی الجواب اخطأ فی الصواب) جوابده سرعت

ایدن کیمسه صوابده خطا ایلر وارد اولان سؤاله دوشنه‌رك جواب ویرملیدرکه اغزدن چیقان کلام اتیلان تیر سهام کبی عودت ایتمز (من افشی سره افسد امره) سرینی افشا واشاعه ایدن ایشلرینی افساد ایدر (معاشرة ذوی الالباب عمارة القلوب) عقل صاحبلریله کورشمك قلبلرك بناسنی اعمار ایلر (من صدق فی مقاله زاد فی جماله) سوزنده طوغری اولان کیمسه‌نك حسن جمالی زیاده اولور یلان سویلمك بونك عکسنی انتاج ایدر (جرح الکلام اصعب من جرح الحسام) کلام یاره‌سی قلیج یاره‌سندن زیاده کوجدر زیرا دل یاره‌سی اصلا ایو اولمز واثری لوحهٔ دلدن کیتمز ٠

(بیت)

جراحات السنان لها التیام * ولا یلتام ماجرح اللسان

سیف وسنان یاره‌لری ایچون التیام واردر اما لسانك ویردیکی یاره‌لر قبول التیام ایتمز (اذا کان صاحبك عسلا لا تلحسه کله) صاحبك بال اولورایسه ده بتون یلامه یعنی کور دیکك لطف والتفاتنه مغرور اولوبده هربار انی تصدیع ایتمه وهرکون یاننه کیتمه که محبتی زیاده اولسون (خیر المال ما اخذ من الحلال وصرف فی النوال شر المال ما اخذ من الحرام وصرف فی الاثام) مال ومنالك خیرلوسی حلالدن النوب خیرات وحسناته بذل وصرف اولناندر ومالك شرلیسی حرامدن قزانیلوب خیرسز وکناهلی یرلره خرج وتلف اولناندر (کل امرء یعرف بقوله ویوصف بفعله) هر بر آدم سوز وکلامیله بیلنور وکوردیکی کارایله وصف اولنور (الیأس خیر من التضرع الی الناس) مأیوس اولمق ناسه تضرعدن خیرلودر (من نظر فی العواقب سلم من النوائب) عاقبتلره نظر واعتبار ایدن ذات بلالردن امین وسالم اولور (بیت) امور یفرح السفهاء بها ویخشی من عواقبها اللبیب

بر طاقم امرلر وارکه انکله سفیه ودنیلر فرحلنورلر ولکن اول امور وکارك عاقبتندن عقللی ذوات خوف وخشیت ایدرلر یعنی قورقارلر (لیس الخبر کالعیان) خبر کوریلان کبی دکلدر (سبك من بلغك)

سکا تبلیغ ایدندر سکا شتم ایلیان یعنی سویلیان سوکمشدر (رحم الله من هدانی الی عیوبی) بکا عیبلریمه هدایت ایدن یعنی دلالت ایدوب نقصانلریمی بکا بیلدیرن کیمسه یی الله رحمت ایلسون (رب عین انم من لسان) اکثریا کوزك یاشلنمسی لساندندر کوزی لسان اغلادر عرب وعجم حکماسی شودرت کلمه اوزرینه اتفاق واجتماع ایتمشلردر (اولا) قرنك تحمل ایتمدیکی یعنی حضم ایده مدیکی شیئ یوکلمه واکل ایتمه (ثانیا) سکانفع وفائده سی اولمیان واخره دخی فائده سی اولمیان شیئی ایشلمه (ثالثا) عورته وانك حسن جمالنه واموال واشیاسنه مغرور اولمه (رابعا) مال ومنالك چوق ایسه ده صقین اعتماد واستناد ایلمه علمادرت کلمهٔ شریفه یی درت کتاب اسمانیدن استخراج وانتخاب ایتمشلردر تورات شریفدن (من قنع شبع) قناعت ایدن ذات دائما طوق اولور زبور شریفدن (من سکت سلم) سکوت ایلیان ذات امین وسالم اولور انجیل شریفدن (من اعتزل نجا) خلقدن عزلت ایدن ذات نجات بولور قرآن کریمدن (ومن یعتصم بالله فقد هدی الی صراط مستقیم) یعنی واجب الوجودك دین وشریعت غراسنه وامر وارادهٔ سنه تمسك وامتثال ایدن وجمیع امورنده اورایه التجا ایدوب حدود شرعیه یی تجاوز ایتمیان ذات طوغری یوله کتمکه هدایت ودلالت اولنور

(شاکرد)

لسانمزه زیب وزینت ویرن وبلکی اجزای مرکبه سندن بولنان زبان شکر افشان فارسیدن چند کلمهٔ پند امیزك بیانی مسترجادر ٠

(استاذ)

حجم رساله نك مساعده سی یوغیسه ده کاس استعداد وجام قابلیت خداداد دلکزه القای بادهٔ شوق وسرور واملای شهداب من وحبور ضمننده مسترجا کز قبول واسعاف اولنور ٠

(بیت)

اسایش دو کیتی تفسیر این دو حرفست
بادوستان تلطف با دشمنان مدارا

ایکی جهانك اسایش وراحتی شو ایکی حرفك تفسیرنده‌در حرفك بری دوستلره تلطف و بری دشمنلره مدارا ایتمك یعنی اویوشمق ۰

(بیت)

هستی دنیای فانی انتظار مردنست

ترك هستی ز انتظار نیستی وارستنست

فانی دنیانك وارلغی موته انتظاردن عبارتدر وارلغی ترك ایلمك یوقلغی کوزتمکدن وارسته وازاده اولمقدر یعنی دنیانك وارلغنه اعتماد ایتمامك وبوموقتا بر وارلغی یوق اعتباریله کندینی الامدن وارسته ایلمکدر ۰

(بیت)

هر که فریاد رسی روز مصیبت خواهد

کو در ایام سلامت بجوا نمردی کوش

هر کیم بر مصیبت اصابت ایتدیکی کون فریادینه ایرشمك استر ایسه اکا سویله که سلامت وراحت کونلرنده جومردلکه وایولك ایتمکه چالش (نثر) مال از بهر اسایش عمرست نه عمر از بهر کرد کردن مال ۰

یعنی مال عمرك اسایش وراحتی ایچوندر یوقسه عمر مال جمع وادخار ایچون دکلدر (نثر) دوکس رنج بیهوده بردند وسعی بی فائده کردند یکی آنکه مال اندوخت ونخورد ودیکری آنکه علم اموخت وعمل نکرد ۰

یعنی ایکی کیمسه دنیاده بیهوده رنج ومشقت ایلتدیلر وفائده‌سز سعی واهتمام ایتدیلر بونلردن بری زحمتله مال قزانوب اکل وتناول ایتمیان ودیکری علم تحصیل ایدوب مقتضاسیله عمل ایلمیاندر بونك ایکیسده مذموم ومقدوحدر ۰

(بیت)

علم جند انکه بیشتر خوانی * چون عمل در تو نیست نادانی

نقدر چوق علم اوقور وتحصیل ایدر ایسك چونکه سنده عمل بوقدرینه

جاهل ونادانسك علم ايله عمل لفظا ومعنا بربرينه ملازم ومتوافقدر چونكه علمدن اصل مقصود عملدر ٠

(قطعه)

خامشى به كه ضمير دل خويش * با كسى گفتن وگفتن كه مگوى
اى سليم اب زسر چشمه ببندكه * چو پرشد نتوان بستن جوى

كندى دلكده مضمر وگيزلى اولان برشئ آخر بركمسه يه سويليوبده صكره فاش وظاهر اولور انديشه سيله انى كيمسه يه سويله ديوسويليوب رجا ايتمكدن سكوت ايدوب اول مضمرى سويلمامك دها اعلا ومطابق حكمتدر اى سليم صويى چشمه نك باشنده بغلايوب كسمك كركدركه اول صو ارتار وبر نهر اولورايسه انى باغلامق ممكن دكلدر (نثر) سخن درميان دودشمن چنان گوى كه اگر دوست شوند شرم زده نباشى ٠

ايكى دشمن اره سنده سوزى اولقدر سويله كه انلر دوست اولدقلرى زمان يانلرنده شرمسار وخجيل اولميه سكز ٠

(بيت)

هر بيشه گمان مبر كه خاليست * شايد كه پلنك خفته باشد

هرميشه واورمانى يعنى هرمجلس انسانى ظن ايتمه كه بوشدر محتملدركه اوراده برقپلان يعنى بر اهل علم وعرفان ايچنده ياتوب اويومش اوله وبعده سزى دندان فضل ومعارف ايله جريحه دار وشرمسار ايده بومثللو حركتدن غايت احتراز واجتناب كركدركه معامله عالم وعلم وكمال عالم امور نسبيه دندر نقدر عالم اولور ايسك سندن عالم بولنور ٠ (نثر) خبرى كه دانى كه دلى بيازارد توخاموش باش تاديگرى بيارد برخبركه اول خبر ايله بر كوكل مغموم ومكدر اوله جغنى بيلورسك اندن سكوت ايله كه ديكرى سويلسون وپيام بدى آخر كيمسه دن السون

(بيت)

بلبلا مژده بهار بيار * خبر بد ببوم باز گذار

اى بلبل بهار مژده سنى كتور بد وكوتو خبرى بوم وغرابه كيرو ترك

وخواله ايله بويله بد خبرى انلر سويلسونلر كوزل خبرلرى سن و ير ·

(بيت)

مشو غره بر حسن كفتار خويش * بتحسين نادان و پندار خويش

جاهلك تحسينى و كندونك پندار و ظنى ايله كوزل كلام وسوزيكه مغرور اولمه وكندى درجه ومقداريكى خلقه صورمه واهل عرفان واديب اول · (نثر) هر كه درحال توانايى نكويى نكند در وقت نا توانى سختى بيند

بر كيمسه قدرت ووسعتلى حالند، ايولك ايتمز ايسه ضعيف وقدرتسز زماننده كوجلك ومشقت وانواع درد ومحنت كورر ·

(بيت)

بداختر تراز مردم ازار نيست * كه روز مصيبت كسش يار نيست

انسانى اينجيديجى كيمسه دن يلدزى زياده فنا و بد كيمسه يوقدر كه مصيبت كوننده اول مردم ازارك يار ورفيق وانيس پرشفيق يوقدر بوعالمده نه سندن بركيمسه رنجيده اولملى ونه ده سن بركيمسه دن ازرده بولنمليسك (نثر) اكر شبها همه قدر بودى بس شب قدر بى قدر بودى

اكر بتون كيجه لر قدر اوليدى بوصورتده ليلهٔ قدر اعتبار وقدرسز اولور ايدى ·

(بيت)

كرسنك همه لعل بدخشان بودى * بس قيمت لعل وسنك يكسان بودى

اكر بتون طاشلر بدخشاندن چيقان لعل اوليدى ياقوت ايله باغى طاشك بهاسى بردرجه ده اولور ايدى يعنى هرشيئك قدر وقيمتى وهر شخصك حيثيت ومنزلتى برراده ده دكلدر · (نثر)

هر كه بايزد كان ستيزد خون خود ريزد

هر كيم بيوكلرى ايله عناد ايدوب اوغراشور ايسه كندى قانى هدر ونفسنه ضرر وكدر ايدر · (نثر) پنجه باشير و مشت باشمشير زدن كار خرد مندان نيست

الی ارسلانه و بومروغی سیف وسنانه اورمق عقللی اولنلرك کاری دکلدر که نهایتنده ضرر کوره جکی وبلکه تلف اوله جغی آشکاردر ·
(نثر) تلمیذ بی ارادت عاشق بی زرست ور ونده‌ٔ بی معرفت مرغ بی پر وعالم بی عمل درخت بی بر و زاهد بی علم خانه‌ٔ بی در
ارزو وهوسی اولمیان شاکرد التونسز عاشق دلدار ومعرفت وعرفانسز درویش سیاح قنادتسز مرغ ناچار و عملسز عالم میوه سز اشجار وعلمسز زاهد قپوسز دار کبیدر ·

(شاکرد)

علم ایله معلوم بیننده فرق ندر ·

(استاذ)

ذهنده موجود اولانه علم ومعلوم دینور لکن قوه‌ٔ عاقله ایله برشیئك قیام وثباتی اعتبار اولنور ایسه علم وکندی نفسنده ثابت اولدیغی اعتبار ایدیلور ایسه معلوم دیرلر یعنی ذاتده متحد واعتبارده مختلف وبشقه‌در ·

(شاکرد)

حکمت ومعرفت وعلم بینلرنده فرق ندر ·

(استاذ)

اشیای موجوده‌نك کنه وحقیقتنی اولدیغی کبی بیلمکه ومقتضاسیله عمل ایتمکه حکمت الهیه اطلاق اولنور واشیانك کنه وحقیقتنی وخاصه لریله فضیلتلرینی اولدیغی کبی فهم وادراك ایلمکه معرفت واشیانك اصل وحقیقتنی وانك لوازمنی بیلمکه علم تعبیر ایدیلور ·

(شاکرد)

تحقیق ایله تدقیق بیننده فرق ندر ·

(استاذ)

مسئله‌لری دلیل وبرهانلریله اثبات ایتمکه تحقیق ودلیللری دیکر دلائل وبراهین ایله اثبات ایلمکه تدقیق تعبیر اولنور ·

(شاکرد)

نقطه‌لی استاذ ایله نقطه‌سز استاد بیننده فرق ندر ·

(استاذ)

(استاذ)

علوم وفنون عاليه‌يى تعليم وتدريس ايدن ذاته ذال معجمه ايله (استاذ) وصنايع ومعارفى ارائه وتفهيم ايليان كيمسه‌يه دال مهمله ايله (استاد) تعبير اولنور منقوط اولان حرفه (معجمه) غير منقوطه (مهمله) دينور واستاذه شيخ وخواجه دخى دير‌لر ٠

(شاكرد)

خلفاء سلطان الانبيا عليهم الصلات والسلام قاچدر ٠

(استاذ)

خلفا درتدر اولكى « ابو بكر الصديق » رضى الله عنه حضرتلريدر قبل الاسلام اسم عاليلرى عبد رب الكعبة اولوب مؤخرا « رسول اكرم صلى الله عليه وسلم » عبدالله وعتيق تسميه بيورمشلردر « ابو بكر عتيق الله من النار » يعنى ابوبكر اللهك ناردن اذاد لوسيدر « ابو بكر وعمر منى بمنزلة السمع والبصر » يعنى ابوبكر ايله عمر بكا قولاق وكوز منزله‌سنده‌درلر بيورمشلردر ايكى سنه اوچ اى اون اوچ كون رونق اراى سرير خلافت وهجرتك اون اوچنجى سنه‌سنده ارتحال دار جنت بيورمشلردر ايكنجى « عمر بن الخطاب » رضى الله عنه حضرتلريدر صديق اكبردنصكره سرير اراى خلافت وابتدا رقمكش تاريخ هجرت اولوب مصر وشام وبصره وبعلبك وحمص شمشير عدالتلريله فتح وتسخير اولنمش واون سنه اجراى امر خلافت وهجرتك يكرمى اوچ سنه‌سنده رحلت دارجنت بيورمشلردر اوچنجى « عثمان بن عفان » رضى الله عنه حضرتلريدر فاروق اعظمدنصكره شرف اراى اريكهٔ خلافت وايكى سنه‌دن اون كون اكسيك قدر مدت اجراى امر خلافت وهجرتك يكرمى بش سالنده شهيدا ارتحال سراى جنت بيورمشلردر حق عاليلرنده « لكل نبى رفيق فى الجنة ورفيقى فيها عثمان بن عفان » حديث شريفى شرفصادر اولمشدر دردنجى « على بن ابى طالب » رضى الله عنه حضرتلريدر ذى النورينك شهادتندن صكره پرتو افزاى سرير خلافت وبعده كوفه ده شهيدا ارتحال سراى جنت بيورمشلردر

(حديث شريف) ۳۳

(حديث شريف) ۳٤

(حديث شريف) ۳۵

حق عالیٔ حیدرانه لرنده « انامدینة العلم وعلی بابها » حدیث شریفی شرفوارد اولمشدر رضوان الله علیهم اجمعین . (حدیث شریف) ٣٦

(شاکر)

حضرت (آدم) علیه السلام جنتدن دنیایه هبوطدن صکره کندولرینه وحی اولنان کلمه قاچدر .

(استاذ)

اول حضرت (آدم) علیه السلام ایام آخرتدن بریومك اوچ ساعتی قدر جنت اعلاده مکث وقرار وبعده دنیایه هبوط واستقرار بیوردقلرنده جناب قادر مطلقدن وحی بیوریلان کلمه دردر کلمهٔ اولی (لی) وکلمهٔ ثانیه (لك) وکلمهٔ ثالثه (بینی وبینك) وکلمهٔ رابعه (بینك وبین الناس) اماکلمهٔ لی (ان تعبدنی ولاتشرك بی شیئا) یعنی بکا عبادت وشرکدن مجانبت ایله دیمکدر وکلمهٔ لك (فانی اجازیك بعملك) بن سکا عملکله مجازات ایدرم دیمکدر وکلمهٔ بینی وبینك (هنك الدعا ومنی الاجابة) سندن طلب ودعا وبندن قبول واجابت دیمکدر وکلمهٔ بینك وبین الناس (ان تعدل فیهم وتنصفهم) ناس ایچنده عدالت وانلره انصاف ایتمکلك لازمدر دیمکدر (آدم) علیه السلام ابتدا عربی تکلم بیوررلر ایدی بعده ملکلر واقف اولمامق ایچون جناب محول الحال والاحوال لساننی سریانی یه تحویل بیوردی ملائکهٔ کرامدن سرا وخفیا تعلیم اسما بیورمش اولدیغندن بولسانه سریانی تعبیر اولنمشدر ابتدا (عربی وفارسی وسریانی وعبرانی ویونانی وروعی وقبطی وهندی) وسائرلرینی قوری طوپراق اوزرینه یازوب حفظ بیورمشدر طوفاندن صکره انلردن هرقومه بر کتاب اصابت ایلدیکی کبی (اسماعیل) علیه السلامه دخی عربی اولان کتاب اصابت ایلیوب لسان عربی اورادن کلمشدر .

(شاکرد)

مکلف اولان فرقه‌لر قاچدر .

(استاذ)

(استاذ)

فرقهٔ مکلفه درتدر ملائکهٔ کرام وبشر وجن وشیاطیندر ٠

(شاکرد)

نفوس انسانیه‌نك دوری قاچدر ٠

(استاذ)

نفوس انسانیه‌نك دوری یعنی بربرینه نقل ایلدیکی داری درتدر وثانی اولکندن وثالث ثانیدن ورابع دار ثالثدن زیاده اوسعدر (داراول) غایت ضیق وظلماندن عبارت اولان بطن مادردر (دارثانی) خیر وشر اکتساب اولنان دار دنیادرکه اولکندن واسعدر (دار ثالث) دنیا وآخرتك ارهسنده بولنان دار برزخدرکه ثانیدن واسعدر (داررابع) اندنصکره دار ودور اولمیان واهلی درونده دائم ومخلد اولان دار القرار جنت اعلادرکه دار ثالثدن زیاده واسعدر ٠

(شاکرد)

معاد قاچدر ٠

(استاذ)

کیفیت معاد درتدر (اولا) عالم اصغردن عبارت اولان انسانك افرادی قالمیه‌رق موت ایله کلیا محو وخراب اولوب دنیانك خالی قالمسیدر (ثانیا) موت وفنادن صکره کافهٔ انسانك بعث واحیا اولنمسیدر (ثالثا) عالم اکبر اطلاق اولنان دنیانك بر ارض آخره تبدل ایتمسیدر (رابعا) خراب ویباب اولان وجبال وتلالی پاموق کبی اتیلان دنیانك برصورت اخرله اعماریله خلقك جنت وجهنمده قرار ایلمسیدر ٠

(شاکرد)

کنوز جنت قاچدر ٠

(استاذ)

کنوز جنت اعلی درتدر (کنز اول) صدقه‌یی کیزلی ویرمکدر (کنز ثانی) اصابت ایلیان مصیبتی کیزلیوب وخلقه شکایت ایتمیوب صبر ایتمکدر (کنز ثالث) مدت مدیده غربت دیارنده قالیوب صلهٔ

رجم ايلمكدر (كنز رابع) كلمهٔ شريفهٔ حوقله در يعنى « لاحول ولاقوة الابالله العلى العظيم » كلمهٔ طيبه سنى تذكار وياد ايلمكدر چونكه « كلام اهل السموات لاحول ولاقوة الابالله » حديث شريفى شرفصادر اولمشدر ٠ (حديث شريف) ٣٧

(شاكرد)

سلاطين عظامه واجب اولان اشيا قاچدر ٠

(استاذ)

ملوك عظامه حفظى واجب اولان اشيا درتدر (واجب اول) وزيرى امانت وعدالت ايله موصوف اولمقدر (واجب ثانى) كتبه سى علم وفضل ايله متصف بولنمقدر (واجب ثالث) قپوجيلرى غايت شفقتلى كركدر (واجب رابع) ندماسى غرض وعوضدن خالى ناصح اولمقدر ٠

(شاكرد)

رد اولنميان دعا قاچدر ٠

(استاذ)

رد اولنميوب لاجرم قبوله شايان اولان دعا درتدر (دعاء اول) ديارلرينه رجعت ايدنجه يه قدر بيت اللهده حاجيلرك دعاسيدر (دعاء ثانى) مملكتلرينه عودت ايدنجه يه دكين جنكده غازيلرك دعاسيدر (دعاء ثالث) كسب صحت وافاقت ايلينجه يه قدر خسته لرك دعاسيدر (دعاء رابع) عن ظهر الغياب بخلوص البال اخوانك اخوانته دعاسيدر ايشته بو ذوات كرامك ايلدكلرى دعاء خيريه رد اولنميوب نزد جناب قاضى الحاجاتده سزاوار قبول اولور ٠

(شاكرد)

عقل قاچدر ٠

(استاذ)

مراتب عقول بشر درتدر (مرتبهٔ اولى) عقل هيولانيدر (مرتبهٔ ثانيه) عقل بالملكه در (مرتبهٔ ثالثه) عقل بالفعلدر (مرتبهٔ رابعه) عقل مستفاددر كه تفصيلى صدر رساله ده مرور ايتمشدر ٠

(شاکرد)

طبایع قاچدر ٠

(استاذ)

طبایع درتدر (طبیعت اولی) صفرا (طبیعت ثانیه) سودا (طبیعت ثالثه) بلغام (طبیعت رابعه) قاندر ٠

(شاکرد)

امزجه قاچدر ٠

(استاذ)

امزجه دخی درتدر (مزاج اول) حرارت (ومزاج ثانی) رطوبت (ومزاج ثالث) برودت (ومزاج رابع) یبوستدر بونلر بر بریله امتزاج ایدوب انسان حیات وصحت اوزره بولنمشدر اکر بری غالب اولور ایسه انسان وحیوان خسته ونامزاج اولور بونلرك حفظنه دقت کرکدرکه صحت وعافیت متبدل سقامت اولمسون وامزجهٔ مزبوره یه تغیر کلمسون ٠

(شاکرد)

عناصر قاچدر ٠

(استاذ)

عناصر درتدر عنصر اول (ما) عنصر ثانی (هوا) عنصر ثالث (نار) عنصر رابع (ترابدر)

(شاکر)

فصول قاچدر ٠

(استاذ)

فصول دخی درتدر (فصل اول) صیف (فصل ثانی) شتا (فصل ثالث) ربیع (فصل رابع) خریفدر ٠

(شاکرد)

اصول ریاح قاچدر ٠

(استاذ)

اصول ریاح یعنی اصل روزکار درتدر (ریح اول) صبادر بو برمبارك

روزكاردركه كيجه ايله كوندز مساوى اولدقده شرق طرفندن هبوب ايدر بوكا ريح شرقيه ديرلر وعندالبعض سحر وقتنده كعبهٔ معظمه جانبندن اسر (انى اجد ريح يوسف) قول كريمجه « يوسف عليه السلامك » رايحهٔ حياتنى « يعقوب عليه السلام » حضرتلرينه صبا كتورمشدر بنابران (ابو على دقاق الريح رسول العشاق) بيورمشدر (ريح ثانى) قبله دركه قبله طرفندن هبوب ايدر (ريح ثالث) ييلدز در (ريح رابع) باطى روزكاريدركه غرب جانبندن اسر وبونلردن بشقه موردى اعتباريله دها روزكار واردر عندالبحرين كافه سى اوتوز ايكى روزكار در ٠

﴿ خاتمه ﴾

(شاكرد)

شهور عربيه نك بهر بنه تسميه اولنان اسملرينك وجه تسميه لرى ندر ٠

(استاذ)

شهور عربيهٔ قريه نك سلفده بر اسم مخصوصلرى اولوب مؤخرا هر برينه وقت وزمانه واحوال وحركات انسانه كوره تبديل اولنه رق ومواسم وازمانه موافق اوله رق بر اسم تسميه ايدلمشدر (محرم الحرام) معظم وزننده حرم كعبهٔ مكرمه يه محرم دينور بوماه اشهر حرمدن اولوب دخولنده اكا تعظيما جنك وجدال وضرب وقتال ترك وتأخير اولنديغى اجلدن (محرم الحرام) و(شهر الله الحرام) تسميه واطلاق اولنمش ومؤخرا هجرت « سيد سادات عليه اكمل الصلوات » غرهٔ محرم الحرامه تصادف ايتمسيله (عمر بن الخطاب رضى عنه الوهاب) سال ميامن فال هجرتك ابتداسنى شهر مذكوردن اعتبار بيورمشلردركه اول زمان سعد اقترانندن بو زمانه قدر تاريخ هجرت النبى عليه السلام بيك ايكى يوز طقسان التى سنه سنه رسيده اولمشدر (صفر الخير) صفر انسانك قرننده عارض اولوب بكزى صارى ايدن بر علتك اسميدر اولزمان اهل مكه جلب ذخائر آرزوسيله اطرافه طاغيلوب مكهٔ مكرمه خالى قالديغى اجلدن خالى وبوش معناسنه اولان صفر توسيم اولنمشدر وعلت مذكوره آخره سرايتى اعتقادى ازاله واصلاح اولنمق

(حديث شريف) ٣٨

اوزره « لاعدوى ولاهامة ولاصفر » حديث شريفی شرفصادر اولمشدر يعنی برعلت صاحبندن آخره سرايت ايتمديكی كبی او يله بطن انسانده مضر يلان وچيان دخی يوقدر (ربيع الاول) ربيع امير وزننده بهار موسمنده يغان يغموره و باغ وبستان وترلالرك صودن حصه لرينه وازهار اشجارك اچلديغی زمانه ربيع الاول دينور فی الواقع اسم مسماسنه موافق برشهر مبارکدر كه خزان كفر وجهالت ايله خراب و پريشان اولان باغ وكلستان عالمك بادیء ابادانی وعمرانی وسبب فيوضات ورحمت جاودانی ومفخر ارضين وافلاك ومخاطب خطاب (وما ارسلناك) ومظهر سرا سرار « لولاك » اولان حبيب رب معبود وخيرالوالد والمولود « عليه صلوات الودود » شهر مذكورك اون ايكنجی كيجه سنده شرفبخشای مهد وجود ورونق ارای كهوارهء شهود اولمشلردر (ربيع الآخر) مقدما عربلر سنه يی التی زمانه تقسيم ايدوب ايكی زمانه (ربيع الاول) وايكی ماهنه (صيف) وايكی شهرينه (قيض) وايكی اينه (ربيع الثانی) وايكی وقتنه دخی (خريف) و ايكيسنه (شتا) تعبير ايدرلر ايدی مؤخرا مواسم حسبيله هر برينه بر اسم ورلديكی مثلاو اثمار وفواكهك كما له ايرشديكی و ربيع الاولی تعقيب ايلديكی زمانه دخی (ربيع الآخر) اطلاق وتعبير اولنمشدر (جمادی الاولی) جمادی حباری وزننده در وقت جهالتده شهر محرم الحرامدن بشنجی اولمق حسبيله جمادیء خمسه تعبير اولنور ايدی مؤخرا وقت اسلاميتده (خمسه) كلمه سی (اولی) كلمه سنه تبديل اولندی اولزمانده سمادن يغمورلر نزول ايتيوب چشمه ونهرلرده صولر منجمد ومنقطع اولديغی جهتله (جماد) وصكره (جمادی الاولی) تعبير اولنمشدر (جمادی الآخره) بوده شهر محرمدن التنجی بولنمسيله بوكا ده (جمادیء سته) دينور ايدی مؤخرا سابقی مثللو (سته) كلمه سی (اخره) كلمه سنه تبديل اولنه رق (جمادی الآخره) اطلاق اولنمشدر (رجب الفرد) رجب تعظيم وتبجيل معناسندن مأخوذدر ذكراولنان

ایکی ماهدن صکره یغمورلر یاغوب وانهار ومنابع جریان ایلیوب خلقه وسعت وبرکت کلدیکندن اوزمانه زیاده تعظیم اولندیغی اجلدن (رجب وشهرالله الاصم) تسمیه اولنمشدر بوده اشهر حرمدن اولوب شهرین اره‌سنده یالکز قالدیغی ودیکرلری (ذی القعده) و(ذی الحجه) و (محرم الحرام) متوالیا معدود اولدیغی جهتله رجب شریفه (فرد) اطلاق ایدلمش « رجب شهرالله وشعبان شهری ورمضان شهر امتی » حدیث شریفی شرفصادر اولمشدر (شعبان المعظم) شعبان سلمان وزننده‌در شهرمذکورده قبائل عرب اکثریا صوطلبی ونهب وغارت ایله ارزاقك جلبی ایچون منشعب ومتفرقه اولوب اطرافه طاغیلدقلرندن (شعبان) و مؤخرا (شهرالله المعظم) تسمیه وتعبیر اولنمشدر .

(حدیث شریف) ٣٩

شهر رمضان المبارك بوزمان شدت حرارته تصادف وصائم اولنلرك کناهلرینی یاقوب محو و تلف ایلدیکی اجلدن (رمضان) وبعده (شهرالله المبارك) تسمیه اولنمش ورمضان اسماء حسناء الهیه‌دن بولندیغی جهتله اول لفظ شریف رمضانه بر (شهر) لفظی اضافه واتیان ایدیله‌رك (شهررمضان) تعبیر اولنمسی حقنده (لاتقولوارمضان فان رمضان اسم من اسماء الله تعالى ولكن قولوا شهر رمضان) حدیث شریفی شرفصادر اولدیغی وکتب سماویه‌دن حضرت ابراهیم علیه السلام افندمزه نازل اولان اون صحف شهر رمضان شریفك ایلك کیجه‌سنده و (توراة) شریف اندن یدیبوزسنه صکره التنجی کیجه‌سنده وز بور شریف توراتدن بشیوز سنه صکره اون ایکنجی کیجه‌سنده و (انجیل) شریف ز بوردن بیك یوزسنه صکره اون سکزنجی کیجه‌سنده نازل اولدیغی و (قرآن کریم وفرقان حکیم) انجیلدن التیوز یکرمی سنه صکره شهر شریف مذکورك یکرمی یدنجی لیلهٔ قدرده نزول ایتمکه بدأ ومباشرت ایلدیکی روایت اولنمشدر (شوال) ناقه‌لرك قویروقلرینك شول وارتفاعی ویاخود نقل وکوچ زمانینه تصادف ایتمسیله (شوال) تسمیه اولنمشدر

(حدیث شریف) ٤٠

(ذی القعده) بوده اشهر حرمدن اولوب اول موسمده حرب وجدالدن فراغت و ترك نقل و رحلت اولنمسیله (ذی القعده) تسمیه اولنمشدر (ذی الحجه) بوده اشهر حرمدن اولوب شهور سائره‌نك آخرینه وزیارت كعبهٔ معظمه‌نك هنگامنه تصادف ایلدیگی اجلدن (ذی الحجه) تعبیر وتسمیه اولنمشدر (ابراهیم واسماعیل علیهما السلام) حضراتندنبرو عدد شهور عربیه اون ایكی اولوب بونلردن دردی اشهر حرمدندر اول وقت احترام اولندیغی كبی وقت سعادتده دخی احتراما حرب وقتال ممنوع مؤخرا حرب و قتال ایتمكه مساعده بیوریلوب فقط سائر احترامات ورعایات الآن اجرا اولنمقده در ․

(شاگرد)

سهوایله خطا بیننده فرق نه‌در ․

(استاذ)

ادنی تنبیه ایله صاحبی متنبه اولوب قبول ایدر ایسه اكا (سهو) دیرلر وغایت كوج حال ایله متنبه اولور ایسه اكا (خطا) تعبیر ایدرلر (سید شریف) بیورمشدركه سهوده عیب یوقدر یعنی سهو صاحبی تعییب اولنمز زیرا سهو برذهولدركه ازاجق تنبیه ایله زائل اولور لكن خطا صاحبی تعییب اولنوركه خطاده حق وصوابه منافی و مغایر شیلر و صورتلر سرعت وسهولت ایله زائل اولمز بلكه انواع تعب ومشقت ایله دفع و ازاله ایدیله بیلور اشته شو صورتله سهو وخطا بیننده فرق واردر ․

یاربنا سهو وخطا ونسیانه و گناه ولهو وعصیانه سبب اولان شیلردن بزی حفظ ایله وایاغمزك قایدیغی وقلممزك سهوا یازدیغی شیلر ایچون بزی مؤاخذه ایلمه زیرا بز بشرز حالبوكه بشر اولان هرآن و زمان كلامنده و ایشنده وهرحال و اطوارنده قصور ونقصاندن خالی اولمز واب زلال مغفرت ودریای عفو و رحمتك اولمدقجه وسایخ ودنائس عصیان واثام یقانه‌مز یاربنا هر برامور وكارمی سكا تفویض ایلدم و بحر نعمتك حد وكناری اولمدیغی بیلدیگمده

ایفای فریضهٔ محمدت وشکرده اعتراف عجز و قصور ایلرم یاربی محضا سنك لطف وکرمك وتوفیق واحسانك ایله اشبو (روضهٔ محاوره) نام رساله‌نك ختامی میسر اولدیغی مثللو کافهٔ ضمائر واقوالمك وعامهٔ سرائر و افعالمك عاقبتنی خیره مقرون و جمله اهل ایمان واسلامی وباخصوص پادشاه عالمپناه وشهنشاه فلکدستگاه الغازی (عبدالمجید) خان ادام الله ملکه الی انقضاء الدوران حضرتلرینی دلشاد وممنون وانواع درد و بلادن وشماتت اعدادن مصون ایله یا ارحم الراحمین ارحمنا بحرمة سید الانبیاء وسند الاصفیاء والمرسلین والحمد لله رب العالمین ·

(شاگرد)

مشاهیر ادبادن بعض ذوات طرفندن عنایت بیوریلان تقریض وتواریخك رساله‌نك قنغی طرفنه درج وترتیبی لازم کلور ·

(استاذ)

تقاریضك کتب ورسائلك اولنه وتواریخك آخرینه تسطیری اصول مرعیهٔ قدیمه‌دن ایسه‌ده بورساله‌نك اولی نام نامئ حضرت پادشاهی ایله تزیین ایدلدیکندن اشبو قاعده‌نك بوراده اجراسی مغایر اداب عبودیت ومملوکیت اولدیغی جهتله جمله‌سنك آخرینه ترقیم ودرج اولنمسی موافق عقل وحکمتدر ·

ریاض ارباب نهانك ورد احمری · حیاض اصحاب ذکانك لألئ بهتری · سمای معارف وعرفانك کوکب انوری · عزتلو الحاج (ایوب صبری) افندینك تقریض یدنظیرلریدر)

(وبالله التوفیق)

سردستهٔ شکوفهٔ هنرمندی حسن توفیق افندینك وضع بازار انتشار بیورمش اولدقلری (روضهٔ محاوره) که هر صحیفه‌سی ازاهیر رنکارنك بلاغت وسنابل نوعا نوع سلاست ایله مزین برباغچهٔ معرفت وهر سطر معانی حصری ترطیب ریاض فصاحت ایچون بر مجرای زلال اجرای مقسم حکمتدر بهارستان زمین طراوت بخشاسنده ریاحین

رنكين الوان عبارات ودقايق آچلمش وكلستان مضامين لطافت نماسنده روايح عنبرين افشان نكات وحقايق صاچلمش اولديغندن مزيت قدر وقيمتى حدايق نابتة الحقايق فقراتنده قد كشيدهٔ اوج اعجاز اولان اشجار شيرين اثمار قلميه يى تشخيص وتميز ايله ممكن اوله بيلور اوليه برآثر كران قدره موفقيتندن طولايى افندئ موميٰاليهى تبريك واول كلغنچهٔ نوشكوفته نك بوى دلجوى مطالعه سيله تعطير مشام جان ايده جك اخوان دينى افكار مخالصت آثار كمترانمه تشريك ايله عرض مفخرت ايدرم ٠

كلزار ادب وعرفانك فوايح ازهار مجسمى ٠ اعداى عنادل كلستان هنرك خصم معظمى ٠ روضهٔ كمالاتك روايح ازاهير علمى ٠ مأمور اسكان مهاجرين باطوم عزتلو (امين حلمى) افنديك تاريخ اتمام رساله يى حاوى نظم وانشاد بيوردقلرى قصيدهٔ تقريضيه لريدر ٠

مدير اوطهٔ مكتوبئ قپو دانى * حسن افنديدر عمان معرفت كهرى
نسيم دلكش توفيق اسنجه فكرتنه * بوربدر ابحر معنايه كشتئ هنرى
نيچه اثرلرى وار نفع نوع آدم ايچون * بو همت ايله قزاندى توجه نوع بشرى
ازانجمله ايدوب بو رساله يى ترتيب * او آسمان كمال ومعارفك قمرى
رساله كه كلمات فيوض مشحونى * يم مسائل دينك كرانبها دررى
نقاط دلكشيدر اختران چرخ علوم * حروفى روضهٔ فن ادب شكوفه لرى
دها نيچه اثرى اوله اشتهار آور * بو بر كذارى كذار ايتمدن بتون شهرى
وقوع نشرينه بنده ديدم ايكى تاريخ * برى مجوهر ايسه حلمى نامدر ديكرى
براقدى طوغريسى برياد كارر ونقياب * حسن افندئ اهل هنر بو پاك اثرى
١٢٩٦ ١٢٩٦

(لمؤلف الفقير)

شاه سرير سلطنت غازى عبد الحميد خانكيم
اولدى ظلال ورأفت وعدليله كوكلم شاد مان
بوى ازهار كلشن لطف واحسان همتى
باد بهار شوكتى رونقده صحن جهان

اوبله معارفپرور كيم ذات مستحادم اودر
بخش ايلر جسم عالمه هركز حيات جاودان
ايلر وزان چون صبح وشام باد نسيم رأفتی
آلور مشام اهل دل فيض ومزيت هرزمان
پژمرده ايكن روضهٔ مقصد خزان غم ايله
كشاده اولدی غنچهٔ مقصود وآمال ناكهان
منظور چشم رغبتی اولدی بوأثر درعقب
طبع ونشرينی فرموده قيلدی اول شاه عاليشان
اينسون فراوان ومزيد كلزار تخت وقصرنده
عمر وشكوه شوكتين باغ جهانده مستعان
برجسته بومصرعی ياد ايلر عندليب كوكل
باغ عالمده مستدام قيلسون اوخالق الاكوان
استاذ وشاكرد چيقارر بيغايه توفيق تاريخن
ارادهٔ شهنشاهله نشر اولدی بوروضه همان
١٢٩٦
مميزان روضهٔ عرفان ومتحيزان باغچهٔ اذعاندن بهاءالدين
بكك انشاد بيوردقلری رطل تاريخ طبع كرانبهالريدر .
شهنشاه جهان عبد الحميد خان كرمكارك
دودست عاطفت بخش علوم اهلينه تمديده
صبای لطفی نشر ايتدی مرتب بوی ازهارين
كورنجه لف اولنمش روضه يی اوراق تسويدده
صفيرفخرخلق باغ هنردن عرشه عكس ايتدی
سزادر نغمهٔ مرغ سحروش شكر وتحميدده
حسن توفيق افنديك نشان فضلنه دالدار
كه عالی براثر جمع ايلدی بوطرز تجديده
بها كلزار طبعمده ايكی غنچه مثال تاريخ
اچيلدی روضهٔ توفيق رحمان ملك توحيدده
١٢٩٦

﴿ وماتوفيقى الا بالله ﴾

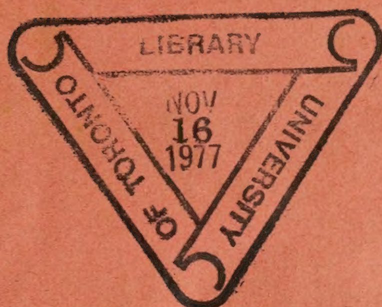
دانه چين خرمن عرفان ارباب تحقيق . فضله خوار خوان اصحاب تدقيق . تراب اقدام انام حسن توفيق . اشبو رساله‌يى نائرۀ جفاى كردش ايام ايله خانۀ دل وجانى سوزان وحريق . وپنجۀ جور فلك غدار ايله كريبان امن وامانى خريق . وفلك امل ومقصدى كرداب خيزاب غم وناشادىده كنام وغريق . وغير موفق يار كريم وصديق اولديغى حالده اطفال اخوان دينك تربيه‌لريچون من غير حد جمع وتلفيق . ايتمسيله بورساله‌نك نظر كيميا اثر حضرت پادشاهى‌يه نائليت ومظهريتى شرف ومزيتندن غيرى . ازاهير تراكيب والفاظنده وزواهير فقرات وعباراتنده روايح فوايح استفاده حس اولنه بيله جك برى اولمديغندن واشبو نهال دواحىٔ روضه اثمار وازهار تحسين حضرت خلافتپنا هيدن تعرى وتجريد ايدبلور ايسه بر درخت خشك بى بر وبو شاهد محصول دل البسۀ زرتار تقدير شهريارى نزع واخراج اولنور ايسه عادتا بر شبح كريه المنظر كورينه‌جكى انور من نور القمر اولديغندن سابقۀ مقدرات الهيه بومثللو مباهات وافتخار وخجالات وشرمسار ارەسندن بيش انظار عموميه‌يه عرض ووضعنه كندوسنى ترغيب وتشويق ايلديكندن مطالعه‌سنه رغبت وتنزل بيورانلردن امرار نظر اعتبارلرينى استرحام ايلر (اللطف من كرم العباد مأمول . اللهم انى اسئلك تمام النعمة ودوام العافية وحسن الخاتمة كما احسنتنى فى هذا المقام الخاتمه بحرمة خاتم الانبياء والمرسلين والحمد لله رب العالمين

وصلى الله على سيدنا محمد وعلى آله

وصحبه اجمعين

صحیفه	سطر	خطا	صواب
۳۱	۱	۰	بی
۱۳۶	۱۶	کر یمهٔ	زوجهٔ

LIBRARY
NOV
16
1977
UNIVERSITY
OF TORONTO

3 1761 07294397 0

